

TALERET I DANSK POLITIK

- Interesseorganisationernes kamp om inklusion

Access to speak in Danish politics

- A fight for inclusion

Politisk kommunikation og Ledelse
Copenhagen Business School
Kandidatafhandling

Abbas Imad Garbia (16935)
Mark Kwateng Diasso (107131)

Vejleder: Lasse Dam Valentin
Antal anslag: 208.844
Aflevering den 15.05.2018

Abstract

This thesis sees to investigate how Danish interest organizations gain inclusion in the political arena of influence. To capture and scrutinize the subject, we conducted 60 interviews with politicians, officials, journalists and interest groups. Drawing on this research study, we were able to analyze and capture the sociality, where the groups seek influence and hereby investigate the complexity of the rules for inclusion. The study answers, what possibilities for inclusion are laid out for both small and bigger interest organizations.

The thesis is divided into three main chapters. In chapter 1 we clarify the theoretical and methodological foundation of the thesis and lay out the analytical framework used in the thesis. The thesis rests upon the work of the French philosopher Michel Foucault and his view on states, civil societies and rationalities. His theories which primarily addresses the liaison between power and knowledge gives us the ability to conclude that societal structures create certain parameters that measures how the interest groups gain inclusion in the political arena.

In chapter 2 we unfold a three-part analysis. First, we capture what consolidate the political arena, the sociality and the rationality of protection of interest in Denmark. Thereafter we extrapolate the rationalities into rules and study how the 60 respondents make sense of the rules. The rules for inclusion found in the thesis are: Trust, Agenda, Relationship & Dialogue, Alliances and Mobilization. The master thesis concludes that these parameters can be translated into rules dictating that interest groups must excel in at least one of them to be considered successfully included in the arena and when in, to handle their interest successfully and hereby gain access to speak in Danish politics.

In chapter 3, we benchmark the top ten interest groups in Denmark we are able to build upon the prior assumption that interest groups can be divided into seven main categories. Based on the conclusion, we reach an academic quantum leap, where we can divide the top ten interest groups into three new archetypes which indicates how they gain access to the political arena. We conclude, that when interest groups accept the position given by their stakeholders, they will be given a range of possibilities to navigate and hereby gain access to speak and influence Danish politics.

Additionally, this master thesis can be read as a guideline to smaller interest groups whom wishes to strengthen their ability to influence their stakeholders and thereby gain access to the political arena.

Indholdsfortegnelse

Abstract	1
Forfatterens forord	4
Kapitel 1: Indledning	5
Problemfelt	5
Problemformulering	7
Uddybning af problemformulering	7
Læsevejledning	8
Valg af teori	9
Analysestrategi	9
Socialiteten	9
Analysedel 1:	11
Hvilke rationaler er konstituerende for interesseorganisationernes handlen i socialiteten?	11
Analysedel 2:	11
Hvordan sætter regler for inklusion et særligt mulighedsrum for interesseorganisationernes handlen og talen i socialiteten?	11
Analysedel 3:	12
Hvordan vurderer aktørerne i diskursen, de 10 største IO'er ift. til de 5 parametre?	12
Det politologiske blik på interesseorganisationer, samfundets og dets andre aktører	13
Interesseorganisationerne	13
Pluralisme og korporatisme: Et politologisk blik på interesseorganisationernes arena	15
Aktører i samfundet	16
Meningsdannere	17
Tænkertankene	17
Medierne	17
Debattørerne	18
Politikere og Embedsmænd	18
Politikere	19
Embedsmænd	19
Stat og samfund	19
Staten og civilsamfundet	20
Staten	21
Civilsamfundet	21
Interesseorganisationer som løsningen på styringsparadokset	22
Magt og diskurs	23
Subjekter	25
Viden	26
Rationalitet	26
Metode og empirisk fundament	27
Interviews	27
Fremgangsmåde	28
Valg af interviewpersoner	29
Politikere	29
Embedsmænd	30
Interesseorganisationer udenfor top 10	31
Meningsdannere	32
Interesseorganisationer i top 10	33
Databehandling	34
Anonymisering	34
Bearbejdelse af data	34

Afgrænsning	35
Borgere som interviewpersoner	35
Finans Danmark	35
Kapitel 2: Analyse	36
Delanalyse 1: Interessevaretagelsens rationale	36
De øgede krav	36
Embedsværkets regler for inklusion	37
Meningsdannelsens regler for inklusion	39
Politikernes regler for inklusion	42
Interesseorganisationernes egne praksisser	45
Delkonklusion	46
Delanalyse 2: Parametre for inklusion	48
Troværdighed	48
Regel for inklusion nr. 1	51
Dagsordensættelse	52
Regel for inklusion nr. 2	55
Relationer og dialog	56
Regel for inklusion nr. 3	59
Mobilisering	60
Regel for inklusion nr. 4	62
Alliancer	63
Regel for inklusion nr. 5	64
Delkonklusion	65
Delanalyse 3: Danmarks største interesseorganisationer	70
Dansk Industri	72
Dansk Arbejdsgiverforening	74
Kommunernes Landsforening	76
Dansk Erhverv	78
Forbrugerrådet Tænk	81
Landsorganisationen i Danmark	83
Landbrug & Fødevarer	85
Finans Danmark	88
Fagligt Fælles Forbund	90
Delkonklusion	92
Kapitel 3: Diskussion og konklusion	96
Diskussion	96
Konklusion	99
Bibliografi	102
Bilag	105

Forfatternes forord

Denne kandidatafhandling er udarbejdet i perioden oktober 2017 til maj 2018 og tager sit udgangspunkt i vores fælles interesse for politisk interessevaretagelse som redskab for politisk indflydelse. Med forskellige bachelorer fra henholdsvis Roskilde Universitet og Copenhagen Business School, vurderede vi, inden skriveprocessen gik i gang, at motivationen for at finde svar på afhandlingens problemstilling også kunne findes i vores forskellige erfaringer både akademisk og arbejdsmæssigt.

Vi mener, at afhandlingen har samfundsmæssig og organisatorisk relevans for alle, der er interesserede i dansk politik og samfundets betydning for udformning af politisk indhold. Ambitionen for afhandlingen har været at bidrage med nye undersøgelser og resultater af danske interesseorganisationers muligheder for inklusion i en politisk arena. Det akademiske felt, som behandles, det der bliver kaldt lobbyisme, interessevaretagelse eller public relations er vidt og bredt både i dansk og international kontekst og står som inspiration for os. Denne afhandling vil bære præg af vores forskellige baggrunde, hvorfor både sociologisk, politologisk og filosofisk teori er anvendt, og vi håber at personer indenfor disse felter vil finde afhandlingen interessant og værdifuld.

Vi vil gerne rette en stor tak til de politikere, embedsmænd, kommentatorer, journalister mm., som har været villige til at bruge deres tid på at lade sig interviewe af os. Uden dem var dette speciale aldrig blevet til. En særdeles stor tak skal også lyde til vores vejleder Lasse Dam Valentin, som igennem hele processen altid gav konstruktiv og motiverende vejledning. Ros har været værdsat, kritik mindst lige så meget. Til slut vil vi gerne takke Pernille, Mia og Elias for opbakningen, tålmodigheden og den grænseløse kærlighed.

God læselyst

København, maj 2018

Mark Kwateng Diasso og Abbas Imad Garbia

Kapitel 1: Indledning

Problemfelt

Overenskomstforhandlingerne viste med tydelighed interesseorganisationernes betydning for sammenhængskraften i et land som Danmark. Som situationen så ud i medio april 2018, var det fortsat uvist, hvorvidt parterne kunne blive enige om en løsning for alle. Det blev de heldigvis. Hvis ikke forhandlingspartnerne var blevet enige, ville det have fået enorm betydning, ikke blot for landets 750.000 offentligt ansatte (Thorup Christoffersen 2018), men også for pendlere, familier med børn, kirkegængere og mange andre i landet. Set udefra kunne forhandlingerne synes uoverskuelige at sætte sig ind i. Ord som arbejdstidsregler, reguleringsordninger og årsnormer blev i flæng brugt, når trætte forhandlingsledere trådte ud af, hvad der kunne virke som en black box, for at give interviews efter et døgn's uafbrudte tovtrækkerier. For at forstå situationen lidt bedre, må man i første omgang kigge tilbage til årene efter 1975. Meget forskning peger nemlig på, at forholdet mellem stat og interesseorganisationer ændrede sig markant midt i 1970'erne. Dette skyldes flere faktorer, men det primære argument skal findes i det faktum, at man indtil 1970'erne oplevede store økonomiske fremskridt i samfundet, og som en afledt effekt havde interesseorganisationerne en større grad af frit lejde til at være medskabere af de velfærdsreformer, som var opblomstrende i efterkrigstiden (Christiansen i Binderkrantz et al. 2014: 58ff). Her ses altså spor af, at interesseorganisationer i højere grad oplevede en privilegeret tilværelse med inddragelse i udformningen af love og reformer, som forøgede livskvaliteten for deres medlemmer (Binderkrantz, 2010: 28). Dette ændrede sig dog med recessionen i midten af 70'erne, hvor de politiske dagsordner i langt højere grad kom til at handle om nedskæringer og besparelser, som på mange måder blev definerende for den rolle, som vi ser interesseorganisationer have i dag (Christiansen i Binderkrantz et al. 2014: 59).

Meget tyder altså på, at forholdet mellem stat og interesseorganisationer ændrede sig i 1970'erne, hvor der blev taget skridt fra korporatismens inkludering af få privilegerede interesseorganisationer til et mere pluralistisk samfundssyn, hvor recessionens nedskæringer, besparelser og omprioriteringer medførte, at flere befolkningsgrupper havde behov for organiserede talspersoner, der ved hjælp af politiske redskaber kunne varetage deres interesser. Det gør sig især gældende, da der som bekendt ikke eksisterer love om arbejdstider, pensioner og mindstelønninger i Danmark. Disse er altid blevet til i en aftale mellem arbejdsgiver og arbejdstager.

Men hvem er de organisationer, som på vegne af store befolkningsgrupper bærer ansvaret for disse ting? Indledningsvis kan det fastslås, at der i Danmark i dag er mere end 3.000 interesseorganisationer (McGhie 2014), som dagligt varetager deres medlemmers interesser. Det er selvsagt ikke alle disse mange organisationer, som er lige indflydelsesrige. Faktisk anslår en artikel, at det tværtimod blot er: *“En lille håndfuld organisationer [der. red] trækker i trådene i dansk politik”* (McGhie 2014). Artiklen referer til et stort studie foretaget af en gruppe forskere ved Institut for Statskundskab på Aarhus Universitet, som i løbet af en fireårig periode fra 2011 til 2014 undersøgte interesseorganisationernes indflydelse på embedsværk, beslutningstagere og medier. Undersøgelsen dykkede blandt andet ned i, hvilke organisationer, for hvem det oftest lykkedes at komme i medierne, at blive inddraget i embedsværkets arbejde og ultimativt at få indflydelse på de politiske og administrative beslutninger (Binderkrantz et al. 2014. 5).

På baggrund af undersøgelsen endte forskerne med en lang liste, som rangerede alle de danske interesseorganisationer efter, hvor indflydelsesrige de er. Indflydelsesrige skal i denne sammenhæng læses som deres evne til eksempelvis at blive omtalt i medier. Det kommer måske ikke som en overraskelse, at listen bliver toppet af blandt andre Dansk Industri, Dansk Erhverv, Kommunernes Landsforening og LO (McGhie 2014). Alle er organisationer, som repræsenterer et stort antal medlemmer, og alle besidder de en betydelig økonomisk kapital. I modsætning til disse ses eksempelvis Dansk Ornitologisk Forening. Man kan stille sig selv spørgsmålet, om det blot er de kvantitative parametre som netop medlemsantal og økonomiske midler, der afgør, hvor stor indflydelse en organisation har på det politiske system, eller hvor svært eller nemt de har ved at trænge ind i den arena, som udgør det politiske Danmark. Hvis dette gør sig gældende, kan fremtidige studier i interesseorganisationer i teorien lukkes ned allerede før, de er påbegyndt. Men noget tyder på, at det ikke altid er kvantiteten, som afgør hvorvidt en interesseorganisation har held til at få indflydelse. Eksempelvis peger en af forskerne bag den førnævnte undersøgelse, Peter Munk Christensen, på Ældre Sagen som en organisation, der trods sine 700.000 medlemmer ikke lykkes med deres politiske interessevaretagelse (Bang 2015). Det foranlediger os til at overveje, om man kan måle interesseorganisationerne på en anderledes måde.

Hvis man eksempelvis kigger væk fra disse kvantitative parametre og i stedet ser på mere kvalitative træk ved organisationer, åbner der sig en bred vifte af målbare analyser, der kan vise hvorvidt mindre organisationer på sigt kan opnå en større adgang til de politiske maskinrum, hvorfra de kan varetage effektiv interessevaretagelse.

Det er netop disse overvejelser, der har dannet grundlag denne afhandling. Vi ønsker nemlig at undersøge

de parametre, som umiddelbart ikke kan måles på baggrund af regneark, men som alligevel har stor betydning for en interesseorganisations mulighed for at blive inkluderet i de rette politiske fora og dermed bedst varetage sine medlemmers interesser.

På baggrund af dette har vi udformet følgende problemformulering samt tilhørende analysespørgsmål, der skal bidrage til at svare på afhandlingens problemformulering.

Problemformulering

Hvordan får interesseorganisationer taleret i dansk politik?

Uddybning af problemformulering

Med ovenstående problemformulering ønsker vi at undersøge, hvad der skal til, for at interesseorganisationer opnår adgang til politiske beslutningsfora, hvorfra de kan udøve indflydelse på vegne af deres medlemmer. Vi arbejder ud fra tesen om, at denne adgang sker gennem inklusion i en socialitet, hvorfra interesseorganisationerne får taleret. Vores nysgerrighed bunder i en interesse i at undersøge, hvilke rationaler, som er styrende for aktører i denne socialitet, og som derved bliver styrende for, hvornår en interesseorganisation kan anses som succesfuldt inkluderet. Dertil giver problemformuleringen os mulighed for at se nærmere på, hvorvidt interesseorganisationerne kan opnå denne inklusion på forskellige måder. Vi ønsker yderligere også at få et blik for, hvordan landets største interesseorganisationer dels klarer sig ud fra de regler for inklusion, vi fremskriver, dels hvordan de adskiller sig fra hinanden, og dels hvad de har til fælles. Vores ambition er dermed ikke at afdække magt i bred forstand; ej heller hverken politiske, udenlandske eller elitære forhold gør sig gældende. For at muliggøre svar på problemformuleringen, vil vi arbejde ud fra følgende underspørgsmål:

1. Hvilke rationaler er konstituerende for interesseorganisationernes handlen i socialiteten?
2. Hvordan sætter regler for inklusion et særligt mulighedsrum for interesseorganisationernes handlen og talen i socialiteten?
3. Hvordan vurderes Danmarks ti største interesseorganisationer ift. til de fem parametre for inklusion?

Læsevejledning

Med dette afsnit ønsker vi at opstille en rød tråd for, hvordan de forskellige afsnit og kapitler bidrager til den samlede fortælling, som skabes i denne afhandling. Overordnet er afhandlingen inddelt i fire kapitler som vi gennemgår nedenfor.

Kapitel 1: Indledning

Første kapitel følger to overordnede spor. Det første giver læseren en forståelse for de tanker, der har været motiverende for afhandlingens problemstilling, mens det andet spor beskriver de teorier, der danner grundlag for undersøgelsen. Dertil kommer en gennemgang af de metoder, som vi har brugt til at udføre en fyldestgørende afdækning af interesseorganisationers inklusion i socialiteten og dermed deres mulighed for taleret. Kapitel 1 giver derved en indflyvning til det komplekse univers, som vi har søgt at afdække.

Kapitel 2: Analyser

Dette kapitel rummer tre delanalyser, som har til hensigt at besvare vores analysespørgsmål. En vigtig pointe er her, at selvom analysen foretages i tre led, er alle tre analyser vigtige for den samlede besvarelse af problemformuleringen. På den måde yder man ikke analyserne retfærdighed ved at læse dem selvstændigt, i stedet bør de læses i en samlet helhed. Efter hver delanalyse samler vi op på de vigtigste delkonklusioner, som derved bliver en bro videre til den næste delanalyse.

Kapitel 3: Diskussion og konklusion

I dette kapitel samler vi i første omgang op på de pointer, der frembringes på baggrund af foregående kapitel. Vi diskuterer ved hjælp af disse konsekvenserne af delkonklusionerne og binder derved en sløjfe på de foregående kapitler. Til slut opsamler vi alle delkonklusionerne i en samlet konklusion, hvor vi udpensler, hvordan vi har svaret på både analysespørgsmål og på afhandlingens problemformulering.

Kapitel 4: Bibliografi og bilag

I dette kapitel findes afhandlingens bibliografi og bilag.

Valg af teori

I denne del af kapitel 1 vil vi inddrage læseren i en fyldig redegørelse for de teorier, metoder og strategier, som vi gør brug af i afhandlingen. Vi indleder kapitlet med en indføring i den analysestrategiske plan, vi har lagt for at kunne besvare alle afhandlingens spørgsmål udførligt. Anden del af afsnittet tager læseren med på en vandring gennem et udsnit af de politologiske grundtanker, som danner skole for den mest anvendte forskning i interesseorganisationer. Som vi beskriver i afsnittet, har vi inkluderet disse tanker i afhandlingen for at binde en tråd mellem forudgående forskning og vores akademiske bidrag. Afsnittet vil ligeledes indeholde en gennemgang af de aktører, som vi har behandlet i undersøgelsen, og som vurderes at være en del af en særlig socialitet. Efter dette præsenterer vi læseren for den franske filosof Michel Foucaults begrebsunivers, som danner grundlag for afhandlingens analyse.

Når vi har valgt at præsentere teorierne i denne rækkefølge, er det ud fra en forestilling om, at vi bruger Foucaults begreber til at bygge ovenpå den eksisterende politologiske grundforskning. Efter disse to teoretiske afsnit, vil vi redegøre for de metodiske valg, vi har foretaget i afhandlingens tilblivelse.

Analysestrategi

Følgende afsnit vil præsentere denne afhandlings overordnede strategi for det analysearbejde, som vil bidrage til at besvare vores analysespørgsmål og i sidste ende vores problemformulering: Hvordan får interesseorganisationer taleret i dansk politik? Hele kapitlet kan ses som en indføring i vores analysestrategiske arbejde gennem hele afhandlingen. Følgende strategi bidrager både til at besvare spørgsmålet, men også til opbygningen af afhandlingens analyse.

Socialiteten

Inden vi påbegynder indføringen i afhandlingens fulde metode, teori og empiri, finder vi det formålstjenligt at præcisere og afklare et centralt begreb for afhandlingen, nemlig *socialiteten*, og hvordan vi med Foucaults værk, *Galskabens Historie*, får mulighed for at fremskrive den socialitet, vi beskriver i denne afhandling.

Med sit værk beskriver Foucault galskabens historie - og omgangen med og forholdet til galskaben. Det beskrives heri, hvordan de gale bliver et spejl, hvori en samtidig kan forholde sig til sine grænser og sig selv.

Mening og fornuft får altså først indhold, når den afspejles i den galskab, den faktisk er adskilt fra, og som viser, hvad galskaben ikke er. For Foucault er socialiteten det, som står på indersiden af den grænse - og galskaben således en historisk grænsedragningens yderside. Hos Foucault er socialitet dermed en altinkluderende rationalitet, der ved sin eksklusion muliggør samfundets selvrefleksion og forståelse. (Raffnøe 2008: 23). Socialiteten, vi således fremskriver i denne afhandling, er altså en forståelse af Foucaults socialitetsbegreb som diskursivt konstruerede grænsedragninger. Vi betragter i afhandlingen en socialitet bestående af diskurser, praksisser og rationaler, som er med til at normere de muligheder, man som interesseorganisation har for inklusion i denne socialitet, som vi senere vil fremskrive, bestående af en række aktører, vi i afhandlingen kalder en politisk arena.

Vores målsætning med denne afhandling er nemlig at undersøge, hvordan interesseorganisationer kan opnå en position, hvorfra de får indflydelse på de politiske processer i dansk politik.

For at gøre dette, vil det være nødvendigt at kunne sondre mellem de forskellige aktører i en given socialitet, som tilsammen skaber en række regler for, hvad man som interesseorganisation skal gøre for at blive inkluderet i socialiteten. For at komme nærmere en besvarelse af dette, vil vi gøre brug af Michel Foucaults analytiske begrebsunivers. Ved hjælp af Foucaults filosofi og begrebsunivers, hvori der indgår en række interessante analytiske muligheder, vil vi kunne bringe afhandlingen i en situation, hvorfra det bliver muligt for os at karakterisere den socialitet, som interesseorganisationerne befinder sig i, endnu tydeligere. Ydermere vil kunne undersøge hvilke forskellige rationaler, der italesættes i empirien og finder sted i socialiteten.

Vi vil afhandlingen gennem betragte Foucaults arbejde og begreber som et helt bidrag til at problematisere og analysere uafgørbare strukturer, som danner socialiteten og bestemmer interesseorganisationernes muligheder for at træde ind i den socialitet, som aktørerne i den politiske arena skaber.

Foucaults mange forelæsninger, værker og artikler vil dermed ikke blive anvendt hver for sig som en selvstændig teori, men vi vil derimod anvende begreber fra hele hans arbejde. Det gør det muligt for os at få blik for, hvordan en bestemt socialitet bliver til, samt hvilke institutionelle rationaler for inklusion og eksklusion, der finder sted i denne socialitet. Vi er således tydelige om, hvordan og i hvilken sammenhæng vi læser Foucault ind i.

Analysedel 1:

Hvilke rationaler er konstituerende for interesseorganisationernes handlen i socialiteten?

Første del af afhandlingen svarer på, hvilke rationaler og hvilke selvfølgeligheder, der finder sted i den socialitet, de forskellige aktører befinder sig i, og som interesseorganisationerne forsøger at gennemtrænge. Til besvarelse af dette spørgsmål, vil vi inddrage vores undersøgelse bestående af 60 interviews. Disse interviews har blandt andet fokuseret på, hvilke begreber interviewpersonerne knytter til interesseorganisationernes ageren i den politiske arena. Herunder også, hvordan de oplever interessevaretagelse i deres daglige arbejde. Analysen giver os et blik for de regler, der er bidragende til at etablere en særlig viden indenfor socialiteten, som er konstituerende for interesseorganisationernes handlen.

Vi vil undersøge, hvordan de enkelte aktører italesætter succesfuld interessevaretagelse, fordi vi ønsker at kunne iagttage de forskellige italesættelser som udtryk for, hvordan den bestemte viden indarbejdes i socialiteten samt vurderes og sætter regler for inklusion i socialiteten.

De resultater, vi kommer frem til ved at undersøge det, der træder frem i empirien, er bestemmende for, hvilken grænse der sættes for, hvad vi kan sige om det, der kan forstås som værende fornuftigt og meningsfuldt, at sige om de inklusionsregler, der finder sted. Måden, vi har spurgt på, betyder også, at det er nemmere at fremanalysere de regler, der handler om inklusion - men når vi får øje på det, kan vi ligeledes genkende det, som er ekskluderende for interesseorganisationernes muligheder. Blikket for relationen mellem at være udenfor og indenfor diskursen betinges af Foucaults begreber om magt og viden, som bidrager til at vi kan tale meningsfuldt om spilleregler for en inklusion.

Analysedel 2:

Hvordan sætter regler for inklusion et særligt mulighedsrum for interesseorganisationernes handlen og talen i socialiteten?

I anden analyse ønsker vi at undersøge, hvordan de rationaler, der synes at træde frem i første analysedel, kan opstilles til regler, der således strukturerer et tydeligere mulighedsrum for interesseorganisationerne. Afhandlingen bringer sig i en situation, hvorfra det er muligt at analysere de inklusionsregler, der bliver opstillet i socialiteten af de forskellige aktører.

I analysen sættes vores undersøgelse således også i spil, og vi har blik for, hvordan aktørerne meningsudfylder de forskellige regler, som interesseorganisationerne nødvendigvis må besidde for at blive inkluderet.

Det centrale spørgsmål er, hvordan og hvor forskelligt, de forskellige aktører forholder sig til reglerne, og hvilke produktive muligheder dette giver interesseorganisationerne. Til at besvare spørgsmålene, tilbyder Foucault os en række analytiske muligheder, hvorfor vi vil trække på bidrag fra flere af hans forskellige værker om både viden, magt og subjektivering.

Afhandlingens ambition for denne analyse er at få en systematisk oversigt over, hvordan de forskellige aktører sætter grænser for interesseorganisationernes mulighed for succesfuld handlen og tale i socialiteten. I analysen tager vi udgangspunkt i de forskellige iagttagelser i vores undersøgelse, hvormed det bliver muligt at fremanalysere en særlig mening.

Analysedel 3:

Hvordan vurderer aktørerne i diskursen, de 10 største IO'er ift. til de 5 parametre?

For at besvare dette spørgsmål, har vi i vores undersøgelse bedt aktørerne om at udpege styrker og svagheder for hver af vores ti interesseorganisationer ud fra de normeringer af inklusionsregler, som vi har fundet frem til. Derefter har vi kunnet systematisere en benchmark af interesseorganisationerne i en række figurer. På baggrund af dette vil det blive muligt for os at kvalificere interesseorganisationerne, og vi vil herefter forsøge at fremskrive andre arketyper. Ambitionen for analysen vil dermed være, hvorvidt det er muligt at fremstå som inkluderet interesseorganisation, selvom man ikke excellerer på alle regler for inklusion.

Alle ovenstående analyser vil bidrage til, at alle spørgsmål rejst i afhandlingen bliver besvaret.

Målsætningen er dermed, at vi i konklusionen formår at samle enkeltdelene i afhandlingen, så helheden i denne afhandling træder tydeligt frem. Ydermere tillader vi os at inkludere et diskuterende afsnit, da vi mener, at afhandlingens resultater kan bidrage til en ny og mere præcis behandling af den politologiske opfattelse af interesseorganisationer som værende bestemte arketyper.

Det politologiske blik på interesseorganisationer, samfundets og dets andre aktører

For at give et indblik i den sfære, som denne afhandling dissekerer, vil vi som nævnt nu inddrage læseren i en teoretisk gennemgang af den klassiske, politiske forståelse af samfundet. Dette vil vi gøre for at danne et ståsted, hvorfra vi senere kan introducere den foucauldianske tænkemåde, som vil danne grundlag for vores analyser. Vi finder tilgangen hensigtsmæssig, da vi på den måde kan vise en sammenhæng mellem tidligere forskning i feltet og vores bidrag. Det er i vores optik vigtigt med en sådan sammenhæng, da intet af Foucaults forskning har haft Danmark som omdrejningspunkt, og derfor bruger vi altså den politologiske forskning som afsæt, førend vi kaster os ud i den foucauldianske fortolkning af feltet.

Interesseorganisationerne

Målet for denne afhandling er at tage temperaturen på det danske interesseorganisationslandskab anno 2018: Hvad er det, der gør, at nogle er bedre til at få adgang til de politiske beslutningsfora end andre? Derfor er det centrale omdrejningspunkt et udsnit af de organisationer, som forskningsprojektet fra Aarhus Universitet (benævnt Interarena) har målt til at have den største indflydelsesgrad på politiske beslutninger. Før vi præsenterer de ti organisationer, vi har valgt at arbejde med, vil vi i første omgang forsøge at nærme os en politologisk definition af en interesseorganisation. Som det illustreres i Tabel 1.1 nedenfor, kan landets mere end 3.000 interesseorganisationer (McGhie 2014) inddeles i syv arketyper, som blandt andet angiver, hvilken målsætning de arbejder med (Binderkrantz et al. 2014: 23).

Tabel 1.1 Oversigt over typer af organisationer		
Kategori	Beskrivelse	Eksempler
Fagforeninger	Sammenslutninger af medarbejdere, der arbejder med løn- og ansættelsesforhold	LO Dansk Arbejdsgiverforening
Erhvervsorganisationer	Sammenslutning af virksomheder	Dansk Industri Dansk Erhverv
Institutionelle organisationer	Sammenslutning af institutioner eller myndigheder	KL Danske Regioner
Faglige organisationer	Sammenslutning af medarbejdere, der ikke arbejder med løn- og ansættelsesforhold	Dansklærerforeningen Dansk Psykiatrisk Selskab
Identitets Organisationer	Sammenslutninger baseret på, at medlemmer tilhører samme gruppe	Dansk Handicaporganisation Ældre Sagen
Fritidsorganisationer	Sammenslutning af medlemmer baseret på fritidsinteresser eller religion	Frelsens Hær Dansk Skoleidræt
Ideelle organisationer	Sammenslutning baseret på, at medlemmerne tilslutter sig ideelle formål	Danmarks Naturfredningsforening Børnsvilkår

Denne måde at anskue interesseorganisationerne på danner skole for en stor mængde forskning på området. I løbet af vores analyse og diskussion, vil vi dog udfordre denne inddeling ved inddragelse af et foucauldiansk blik, som gør det muligt at blive skarpere på feltet af forskelle og ligheder mellem interesseorganisationerne. Vi har som nævnt valgt at tage udgangspunkt i ti af de organisationer, som ifølge Interarenas undersøgelse er dem, der har størst indflydelse på de politiske beslutninger i Danmark.

I Tabel 1.2 præsenterer vi kort de ti organisationer - inklusiv deres egen beskrivelse, samt hvilken kategori de jævnfør førnævnte skema tilhører.

Tabel 1.2 Afhandlingens ti organisationer		
Navn	Beskrivelse	Kategori
Dansk Industri (DI)	Repræsenterer 10.000 små og store virksomheders arbejdsgiver- og politiske interesser.	Erhvervsorganisation
Dansk Arbejdsgiverforening (DA)	Hovedorganisation for 14 arbejdsgiverforeninger på det private arbejdsmarked, som tilsammen har mere end 24.000 medlemmer.	Fagforening
Kommunernes Landsforening (KL)	En privat interesse- og medlemsorganisationer for alle landets 98 kommuner.	Institutionel organisation
Dansk Erhverv (DE)	Danmarks største erhvervs- og arbejdsgiverforening. Repræsenterer et bredt udsnit af virksomheder og brancheforeninger.	Erhvervsorganisation
Danske Regioner (DR)	En interesse- og arbejdsgiverforening for de fem regioner.	Institutionel organisation
Forbrugerrådet Tænk	En medlemsorganisation med 75.000 personlige medlemmer og 29 medlemsorganisationer og forbrugergrupper.	Ideel Organisation
LO - Landsorganisationen i Danmark	Hovedorganisation for 18 medlemsforbunds 1 million medlemmer.	Fagforening
Landbrug og Fødevarer	Erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Repræsenterer en stor del af fødevareklyngen.	Erhvervsorganisation
Finans Danmark	Interesseorganisation for bank, realkredit, kapitalforvaltning, værdipapirhandel og investeringsfonde i Danmark.	Erhvervsorganisation
3F - Fagligt Fælles Forbund	Danmarks største fagforening med 277.000 medlemmer.	Fagforening

Pluralisme og korporatisme: Et politologisk blik på interesseorganisationernes arena

Med ovennævnte gennemgang af interesseorganisationerne vil vi nu dykke ned i to klassiske perspektiver på samfundet, nemlig pluralisme og korporatisme. Det vil vi gøre for at vise den kontekst, som politologer typisk undersøger interesseorganisationer ud fra.

Teorien om den klassiske pluralisme hviler på en antagelse om, at der eksisterer en balance i det politiske system, hvor indflydelsen på de politiske processer er fordelt mellem mange interessegrupper (Blom-Hansen & Daubjerg 1999: 8). Ifølge denne teori bliver det til tider muligt for én specifik gruppe at opnå større indflydelse i en sektor end andre grupper. Teorien foreskriver dog, at denne indflydelse sjældent rækker videre end denne ene sektor (Ibid.). I teorien om den klassiske pluralisme tillægges staten ingen større rolle, men ses i stedet som en neutral arena, i hvilken interessegrupper kan opnå indflydelse (Ibid.). Ifølge Anne Binderkrantz, som er en af Danmarks førende forskere indenfor interesseorganisationer, fremstiller kritikere ofte den pluralistiske tankegang som en tilgang, hvor politik udelukkende kan blive til i en kamp mellem forskellige interesser (Binderkrantz : 26). Phillipe Schmitter præsenterede i 1974 et mod svar til denne teori, nemlig korporatismemodellen, som er en anden måde at anskue de politiske processer i et moderne samfund på (Blom-Hansen & Daubjerg 1999: 12). Her ses interessegrupperne ikke alene som repræsentanter for deres medlemmer, men i høj grad også som en garanti for staten, som sikrer, at den offentlige orden overholdes (Ibid.). I denne model er forholdet mellem interessegrupper og stat både formaliseret og institutionaliseret (Ibid.).

Samtidig indebærer forholdet, at visse interessegrupper har en privilegeret rolle, hvorfor de oftest inviteres helt ind i det politiske maskinrum. Dette står i modsætning til pluralismen, hvor ingen organisation besidder en sådan privilegeret status (Ibid.).

En vigtig pointe med begge modeller er, at de skal ses som idealtyper, hvilket vil sige, at de ikke findes i deres rene form i noget land. Når vi vælger at inddrage ovenstående beskrivelse, skal det i stedet ses som et udslag af den fremtrædende rolle, begge teorier har i den politologiske grundforskning i interesseorganisationer.

Aktører i samfundet

Fælles for det politologiske felt og vores antagelse omkring samfundet er en forståelse af, hvilke aktører, der er medskabende af de regler og normer, som gennemsyrrer det politiske landskab. I dette afsnit vil vi dykke ned i rationalerne bag de aktører, som interesseorganisationerne søger indflydelse hos. Det gør vi for senere at kunne fremanalysere, hvordan disse aktører skaber en række særlige handleregler for interesseorganisationer. Aktørerne, som vi nu vil gennemgå, indbefatter meningsdannere, embedsmænd og politikere.

Meningsdannere

I vores afhandling har vi valgt at inddrage meningsdannere som en af aktørgrupperne. Denne gruppe består af eksperter fra tænketanke, debattører, forskere på universiteter samt journalister og redaktører på de største danske medier. De er alle med til at optegne de kriterier og praksisser for interesseorganisationernes mulighed for optimal interessevaretagelse. En væsentlig pointe er, at aktørerne i denne kategori kan synes meget forskellige: Både organisationsmæssigt, men også i arbejdspraksisser, er det kendetegnende for dem, at de alle søger indflydelse i samfundet. I det følgende vil vi gennemgå og forklare hver aktør for sig for at undersøge hvordan de anskuer og konstruerer viden.

Tænketankene

Sammenlignet med landene omkring os kom Danmark sent med på tendensen om oprettelsen af tænketanke (Holm 2018). Tænketanke er organisationer, som med evidensbaseret viden og analyse kommer med råd, anbefalinger, analyser m.m. til politikudviklere på en række centrale politikområder. Den første tænketank i Danmark var Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE-Rådet) (1936), som finansieres af fagbevægelsen (Ibid.). Først 70 år efter blev den borgerlige tænketank CEPOS oprettet. CEPOS bliver finansieret af private aktører og leverer analyser som modspil til AE-rådet og andre venstreorienterede tænketanke (Ibid.). Forsker Jesper Dahl Kelstrup, som har forsket i Tænketankes evne til at sætte og rykke dagsordner, argumenterer for, at de to store tænketanke taber terræn til en række mindre - også ikke-politiske tænketanke. I vores undersøgelse har vi både inkluderet ideologisk baserede tænketanke samt tænketanke, som anser sig selv som politisk uafhængige. Fælles for dem er dog måden, hvorpå de praktisere deres indflydelse og lader sig styre af bestemte måder fastsat af den socialitet, vi tidligere har defineret og nu kommer nærmere ind på.

Medierne

I undersøgelsen valgte vi også at inddrage journalisters syn på interessevaretagelse, som vi vurderer, har stor indflydelse på, hvordan interesseorganisationer kan opnå inklusion. Medierne spiller selvsagt en stor rolle, når en bestemt holdning eller interesse skal breddes ud til befolkningen og dermed sætte en dagsorden. Som styringsværktøj i denne gruppe af aktører, kan nævnes de velkendte fem nyhedskriterier: *aktualitet, væsentlighed, konflikt, identifikation og sensation*.

Kriterierne er det, der bestemmer, hvorvidt en viden kan inkluderes i avisen. Kriterierne siges at være styrende for, hvordan journalister arbejder. Mediers forskellige historiske og ideologiske tilhørsforhold

eller journalistens egen politiske overbevisning er ikke forhold, vi i denne analyse kommer nærmere ind på, men vi nævner dem, da de har betydning for, hvilke vinkler interesseorganisationer f.eks. skal tillægge deres historier ift. bestemte medier. De gamle trykte medier må også siges at være presset fra de nye digitale medier. Vores udgangspunkt i denne afhandling, og altså grunden til at inddrage den, vil være, at de trykte medier fortsat har deres eksistensberettigelse, når det kommer til at præge befolkningen og dermed politikernes dagsorden. Fælles for dem alle er, at de i deres praksis bruger nyhedskriterierne som det afgørende styringsværktøj i deres arbejde, og dermed er det konstituerende for inklusion eller eksklusion i socialiteten, og hvordan interesseorganisationerne kan præge medierne.

Debattørerne

Ligesom de ovenstående grupper er denne gruppe af meningsdannere også en mangfoldig skare og kommunikerer primært på de sociale medier. De kaldes både debattører, bloggers, influencers og kommentatorer og har det til fælles, at de alle udgør en vigtig del af de diskurser, der udgør mulighedsrummet for interessevaretagelse. Det vil altså sige, at disse meningsdannere, upåagtet om de er en del af et medie eller blot har deres egen profil på sociale medier, både udvælger og sætter grænser for, hvad der kan genkendes som effektiv interessevaretagelse.

Politikere og Embedsmænd

For at kunne sige noget kvalificeret om både politikernes og embedsmandens rolle i Danmark, er det i første omgang hensigtsmæssigt at kigge kort på, hvordan deres socialisering i dag betinges. Det gør vi gennem et blik på hvilken rolle de i dag spiller og derefter hvilke regler og love som de underlægges. For at kunne bygge et fundament for denne analyse, vil vi indledningsvist tage udgangspunkt i Max Webers bureaukratimodel. Webers magtforståelse adskiller sig væsentligt fra den måde som denne afhandlingsanskuelse af eksempelvis magtbegrebet på, så vores inddragelse af Weber her ikke skal tillægges for stor akademisk betydning. Mens vores læsning af Foucault, hvis tanker vil være styrende for afhandling, lægger sig op ad en forståelse af magten som værende omnipresent, produktiv og ikke-mulig at besidde, så anskuer Weber magten anderledes, nemlig som en art genstand med hvilken individer kan tilegne sig resourcer fra andre (Weber 2003: 236). Til trods for denne væsentlige forskel, vælger vi alligevel at inddrage Weber ud fra en forestilling om, at dennes beskrivelse af samfundet, er det, der kommer tættest på den samfundsinddeling, som vi opererer med i Danmark.

Politikere

Indlejret i politikerrollen ligger et ansvar om at agere borgernes repræsentanter, dertil kommer politikernes ret til at vedtage love med gyldighed for hele samfundet og deres position til at bemyndige legitim magtanvendelse (Sørensen 2004: 42). Overfor den lovgivende forsamling står den udøvende magt, regeringen. Regeringens bærer ansvaret for at iværksætte og implementere regler, som Folketinget vedtager. Regeringen er ledet af Statsministeren, hvis rolle blandt andet består i at udpege et hold af ministre, som hver skal lede et ansvarsområde i den udøvende del af administrationen.

Embedsmænd

I Webers teorier bliver embedsmanden eller bureaukraten til en væsentlig aktør i opretholdelsen af ordenen i samfundet. Dette sker via en række pligter som embedsmanden er underlagt i en klassisk top/down styringskæde (Ibid.).

Det vil sige, at man ud fra en Webersk antagelse kan anskue samfundsarenaen, som et sted, der baseret på et fast hierarki, gennemsyret af regler og normer, som embedsmanden må efterleve (Agger & Løfgren, 2013). Ifølge Weber er strukturerne baseret på blandt andet neutrale embedsmænd som bruger nedfældede regler til at træffe beslutninger (Ibid.). På den måde forlader embedsmanden i denne forestilling sig på regler, som gælder alle. Ser man på moderne vestlig forskning, viser undersøgelser at ministerierne på mange måder kan sidestilles med store organisationer, som ofte organiseres i et klassisk top-down hierarki (Smith & Grønnegaard Christensen 2016: 384). Ministerierne bliver derved til en arena, hvor embedsmanden indgår i ordnede strukturer, typisk karakteriseret ved en politisk ledelse i toppen med dertilhørende over- og underordnede forhold (Ibid.). Dertil viser forskning, at sekretariaternes, altså det inderste maskinrum hvorfra betjening af ministeren typisk sker, er vokset kraftigt siden 1980'erne (Boye Koch & Knudsen 2014: 51). Megen forskning peger samtidigt på, at der i den seneste tid er sket et indtog af den såkaldte politiske embedsmand (Boye Koch & Knudsen, Bugge Harder & Winther Nielsen).

Stat og samfund

Med ovenstående indføring i de aktører, vi i afhandlingen behandler, og som har bidraget til vores undersøgelse, går vi herfra videre til det teoretiske afsæt for vores analyse. Afsnittet vil gennemgå de vigtigste foucauldianske begreber, som er styrende for vores analyse. Afsnittet vil dertil forklare, hvordan vi mener,

at Foucault kan bidrage til bedre at forstå taleret i dansk politik. Formålet med afsnittet er yderligere at inddrage læseren i det blik, med hvilket vi anskuer magt og viden.

I afhandlingen vil Foucaults blik på staten og civilsamfundet blive inddraget. I den forbindelse er det vigtigt at påpege, at Foucault ikke formulerede en egentlig statsteori, men i stedet en række anvendelige perspektiver på de magtformer der karakteriserer den moderne stat. I Foucaults teori om stat og civilsamfund finder vi ikke svar på, hvorvidt der findes en stat som formes af særlige interesser (Dean & Villadsen 2012: 79). I stedet får vi et blik for, hvordan interesseorganisationer kan ses som producenter af den viden og sandhed, der er nødvendig for at kunne udøve den optimale statslige styring (Ibid.).

Vi læser os ind i Foucaults syn på stat og civilsamfund, og det er i denne henseende, vi vil forsøge at forklare, hvordan et foucauldiansk blik på civilsamfundet kan forklare interesseorganisationernes mulighedsrum og taleret i Danmark. Herunder inddrager vi nyere forskning om, hvordan den politiske proces i et interesseorganisationsperspektiv kan iagttages ud fra mere klassisk samfundsteori som supplement til Foucault.

Staten og civilsamfundet

En række praksisser og aktører sætter tilsammen en ramme for socialitetens diskurser og konstituerer dermed måden, hvorpå interesseorganisationerne kan udøve deres interessevaretagelse.

Den danske Foucault-ekspert, Sverre Raffensøe, skriver om dette, at der er: ”*procedurer, der synes så selvfølgelige, at socialiteten underlægger sig og overleverer dem uafvendende*” (Raffensøe et al. 2009: 60). Disse kriterier for inklusion er afgørende for socialitetens grænser. De bliver bestemmende for subjektets handlen og talen, som i denne kontekst altså består af interesseorganisationer. Det er netop denne foucauldianske forståelse, denne afhandling bygger på.

Vi forstår interesseorganisationerne som værende decentrerede subjekter i civilsamfundet, der er nødsaget til at leve op til en række kriterier for inklusion, hvis de skal udøve den mest effektive interessevaretagelse. Kriterierne er ydermere konstitueret af forskellige diskurser og rationaler skabt af folk i den politiske arena. Denne subjektivering vil være konstituerende for de talemuligheder og handlerum, som sættes af socialiteten for alle Danmarks interesseorganisationer. Disse kriterier og selvfølgeligheder, som vi arbejder med i denne afhandling, er alle kriterier, vi forsøger at fremanalysere ved at bringe resultaterne fra vores interviews i spil, eksempelvis citater, som vi betragter som forskellige diskursiveringer. På den måde kan vi rette vores analytiske blik mod det, som aktører i både staten og civilsamfundet anser som

værende bestemmende styringsværktøjer, og dermed bestemmende for, hvem der opnår taleret, samt hvilken rationalitet, der er på spil. At anskue organisationer som subjekter, som forsøger at bryde ind i en socialitet, vil være en ny analytisk måde at anskue subjekter på og bryder med den gængse måde, begrebet anvendes på.

Staten

På den ene side argumenterer Foucault for nødvendigheden af en aktiv stat, der sikrer sine borgere vel-færd, sundhed og uddannelse. På den anden side skriver han i sin artikel, "Inutile de se Révolter" om, hvordan det er nødvendigt at mediere relationen mellem en suveræn statsmagt og borgere ved hjælp af ukrænkelige rettigheder: "*Against power one must always set inviolable laws and unrestricted rights.*" (Foucault 2000: 453). Mange forskellige læsninger af Foucault og hans efterkommeres bud på hans syn på staten tyder på, at det ikke forekommer muligt at tilskrive ham en bestemt politisk ideologi og ej heller et bestemt syn på staten. Det skal dog påpeges, at Foucault, jævnfør Dean og Villadsen (2012), anså staten for at være en afgørende aktør i måden, hvorpå vi organiserer magtrelationer i det moderne samfund. I Deans og Villadsens bog fra 2012, *Statsfobi og Civilsamfund*, tilskriver de Foucault et blik på staten, hvorfra dens funktion kan autorisere, kodificere, og koordinere styringspraksisser og sociale projekter. (Dean & Villadsen 2012: 84). Det er denne læsning, vi aktiverer i afhandlingen.

Civilsamfundet

Civilsamfundet er et afgørende element for Foucault, da det opstår som en ydre realitet ift. staten. Et korrelat, der lægger begrænsninger på den politiske styring og dermed inddrages i beslutningsprocesser (Dean & Villadsen 2012: 80ff). Politiske autoriteter bør være varsomme i deres forsøg på tilbundsående reguleringer, da Foucault anså det for umuligt at opnå en udtømmende viden om realiteterne i civilsamfundet (Ibid.).

I stedet bør staten lovgive efter det, der gør det muligt for civilsamfund at regulere ved selvregulering. Ydermere, betragter Foucault civilsamfundet som værende vigtigt, da det tjener en række strategiske funktioner og påkalder sig forhåbninger fra forskellige politiske grupperinger. Foucault påpeger dog, at disse grupperinger ikke er neutrale kategorier, som repræsenterer f.eks. økonomiske aktører udenfor staten, som forsøger at udfordre og ændre eksempelvis reguleringer og love. (Ibid.).

Foucault skriver, at man i undersøgelser bør være varsom med, hvor meget realitet, man tilskriver civilsamfundet. Civilsamfundet er nemlig ikke en naturlig, forud given genstand, som udgør en direkte kilde til modstand eller indflydelse mod eller på statens reguleringer. Som Foucault forklarer det:

"Efter min mening skal man være meget forsigtig, når man tilskriver dette civilsamfund en bestemt realitetsgrad. Det er ikke dette historisk-naturlige faktum, der så at sige kommer til at fungere som søkkel for og modsætningsprincip i forhold til staten eller de politiske institutioner. Civilsamfundet er ikke en simpel og umiddelbar virkelighed" (Foucault 2009: 335).

Når vi i det ovenstående redegør for Foucaults blik på stat og civilsamfundet, er det fordi vi anser interesseorganisationer som værende et stærkt demokratisk element, som kan være med til at bidrage til det, man kan kalde styringsparadokset.

Interesseorganisationer som løsningen på styringsparadokset

Som beskrevet i et tidligere afsnit i afhandlingen, er der i samfundsvidenskaben tradition for at anse og definere civilsamfundet som de aktører, der er engageret i aktiviteter, som staten ikke direkte regulerer. Det er aktører som f.eks. kirkelige organisationer, foreninger og altså interesseorganisationer. De tildeles et demokratisk potentiale, hvorfra nye progressive kræfter og ideer kan udspringe. De står i et modsætningsforhold til staten og det bureaukrati, der foregår der, da de udøver en form for kontrol i relation til staten (Villadsen 2009: 75).

Ovenstående definition af civilsamfundet tilskriver interesseorganisationer et stort demokratisk potentiale. For det første kan man argumentere for, at definitionen ikke helt indfanger de organisationsformer, vi ser i dag, hvor flere organisationer må beskrive sig selv som halvoffentlige. Foucault anser i stedet civilsamfundet, som værende: *"et kerneelement i en moderne rationalitet for udøvelse af statsledelse, nemlig guvernementaliteten"* (Ibid.).

Civilsamfundet er heri et selvregulerende domæne, som positionerer sig udenfor staten, og som sørger for, at styring af subjekter er pålagt en selvbegrænsning. Dog, som skrevet tidligere, er civilsamfundet ikke en naturlig genstand, som per definition udgør en kilde til modstand mod staten. Vi vil i dette speciale abonnere på Foucaults forudsigelse af det civilsamfund, han beskrev således:

"Et domæne af relationer, af sociale relationer, bånd mellem individer, der hinsides rent økonomiske bånd udgør nogle kollektive og politiske enheder uden af den grund at være juridiske bånd (...) og de er tilsvarende forskellige, af væsen hvis ikke i form, fra det økonomiske spil, og det er dette, der kommer til at kendetegne civilsamfundet" (Ibid.: 347).

I Foucaults sidste forelæsning i *Biopolitikens fødsel* findes et stærkt akademisk bidrag til, hvordan vi i denne afhandling kan anskue Foucault og interesseorganisationer. I denne beskriver han nemlig, hvordan forskellige former for liberalisme gør markedet til stedet for sandhedsproduktion. Et verifikations-regime for regeringsudøvelse.

Civilsamfundet og interesseorganisationer i særdeleshed bliver dermed en nøglereference for produktion af sandhed, der er nødvendig for, at den danske stat kan udøve statslig styring. Hvad der skal til for at blive inkluderet i det rum, hvor statslig styring foregår, og hvad der konstituerer denne, er det, vores afhandling vil finde svar på.

Magt og diskurs

I en klassisk, politologisk magttradition handler spørgsmålet om magt ofte om, hvem der har magten, eller hvem der får magten - uagtet om der tænkes på bestemte personer, partier eller organisationer. I denne afhandling vil vi dog anlægge os et andet syn på magtbegrebet.

For os bliver det centrale magtspørgsmål nemlig, hvordan diskurser konstituerer og opstiller betingelser for inklusion af interesseorganisationerne. Vores interesse er dermed at forsøge at analysere og til slut problematisere de parametre og åbenbare selvfølgeligheder, der gør sig gældende, når interesseorganisationer opnår taleret. Diskurser kan sætte rammen for interesseorganisationens tale-muligheder, og hvordan disse muligheder for taleret kan lade sig selvfølgeliggøre i det øjeblik, en særlig rationalitet omkranser socialiteten og gives mening.

Magtforståelsen, som denne afhandling anvender, udspringer af Foucaults beskrivelse af magt. Hos ham er magten et samfundsmæssigt grundvilkår og gennemsyrrer alle niveauer og aspekter i samfundet:

”Magten er allestedsnærværende: ikke fordi det er dens privilegium at sammenfatte alt i sin uovervindelige enhed, men fordi den skabes hvert øjeblik, på alle punkter, eller snarere i et hvert forhold mellem to eller flere punkter. Magten er overalt, hvilket ikke skyldes at den omfatter alt, men at den kommer alle steder fra.” (Foucault 1994: 98).

Det vil sige, at magten altså ikke bliver besat af nogen eller noget, ej heller kan den siges at være undertrykkende eller udemokratisk. Magt skal i stedet forstås som værende produktiv, da den konstituerer viden og diskurser (Ibid.).

”Magt er ikke en institution, og det er ikke en struktur, det er heller ikke en bestemt kraft, som visse udvalgte skulle være begavet med: det er det navn, man giver en kompliceret strategisk situation i et givent samfund.” (Foucault 1994: 99).

Magten er altså ikke en ting, som en institution besidder, og den eksisterer kun: *”i kraft af en mangfoldighed af modstandspunkter”* (Ibid.: 101) og kan kun opretholdes af en viden, der *”befordrer og producerer magt, den styrker den, men den underminerer den også, blottet den og gør den skrøbelig og muliggør dens indespærring”* (ibid.: 107). Det betyder ikke, at der i den politiske samfundsarena kun befinder sig en bestemt og suveræn diskurs. Når der finder magt sted, bliver der samtidig ligeledes skabt modmagt. Og når der er diskurser, findes der også mod-diskurser. Det, der får magten til virke, det, der gør den accepteret, er det enkle faktum, at den ikke kun undertrykker som en kraft, der siger nej, men den gennemsyrrer og producerer ting; den skaber nydelse, former viden og producerer diskurser. (Foucault 1972: 119).

Et diskursanalytisk blik vil i vores afhandling bidrage til at kunne gennemskue de parametre, der bestemmer interesseorganisationernes mulighed for interessevaretagelse og diskursiv praksis. Dette gøres ved at undersøge, hvilke regler, der gør sig gældende i arenaen og dermed giver dem adgang til talen. Ligeledes vil vi herunder også undersøge det, Foucault beskriver som *“talefrembringelsen i ethvert samfund bliver kontrolleret, udvalgt, organiseret og fordelt”* og indkredser *“former for udelukkelse, for begrænsning, for tilegnelse [...]”* (Foucault 2001: 27).

Foucaults interesse er at stille spørgsmålstejn ved diskursive selvfølgeligheder. Han ønsker at problematisere individuel vilje, rationaler og fornuft ved at påvise, hvordan enhver form for tale er en tale i en bestemt diskurs påhæftet bestemte regler for acceptabilitet. Han vil problematisere viden som en neutral taleposition ved at vise, at human- og samfundsvidenskaberne ikke blot oplyser verden, men faktisk

etablerer videns- og sandhedsregimer, der regulerer omgangen med os selv, hinanden og vor omverden. (Åkerstrøm 1999: 32). I denne afhandling vil vi vise, hvilke inklusionsregler, som ikke blot udelukker bestemte argumenter og talepositioner, men også ekskluderer andre, tildeler nogen mere legitimitet til at tale og hermed eksempelvis giver visse interessenter mere taleret end andre.

Med Foucaults tænke måde vil vi undersøge, hvordan det ikke er muligt at sætte parentes om magten i Danmark og således lokalisere en bestemt magt og isolere den, men at den, som beskrevet tidligere, er allestedsværende som produktiv faktor. Magten vil således i denne afhandling anskues som værende i de subjekter, vi forholder os til som produceret af og i diskurserne. Dermed er det også vigtigt for os at nævne, at diskurs for Foucault ikke handler om struktur. Det handler i stedet om, hvordan noget fremtræder løst og ubestemt.

Subjekter

Som beskrevet ovenfor, er magt hverken undertrykkende eller begrænsende. Derimod vil magtudøvelse indebære påvirkning af subjekters handlinger og formning af både de mål, de sætter sig, handlemønstre og egenskaber.

Det er ikke magtudøvelse i sig selv, Foucault undersøger, men hvordan subjekter formes. Det vil sige, hvad interesseorganisationer gøres til i socialiteten, men også, hvad det giver interesseorganisationer af muligheder. Vi vil i vores afhandling kunne undersøge, hvilke egenskaber og forståelser, der er herskende i den socialitet, som interesseorganisationerne ønsker at befinde sig i. Som forklaret kort tidligere, bryder vi hermed med opfattelsen af subjekter som værende individer. Vi vælger i stedet at åbne op for at forstå interesseorganisationerne som værende subjekter. Læsningen giver os mulighed for en egentlig subjektivering af organisationerne, som er en læsning, vi mener, kan bidrage med interessante pointer til besvarelse af denne afhandlings problemformulering.

Forståelsen af interesseorganisationerne som værende subjekter, der indgår i bestemte mulighedsrum styret af bestemte parametre og praksisser, vil være styrende for analyserne. Subjektiveringen er ikke kun negativ og dominerende - men det er alligevel en subjektivering, der gør noget ved de talemuligheder, interesseorganisationerne besidder, og det handlerum, diskursen sætter for interessevaretagelse og de inklusions- og eksklusionsmekanismer, der fastsætter talemulighederne. Det er et analytisk valg, der ikke kun åbner op for, at vi kan anskue, hvilke regler, interesseorganisationerne skal leve op til, men også åbner op for, hvilke produktive muligheder, subjektiveringen giver dem.

Viden

Igennem afhandlingen vil vores interesse være at forstå, hvordan en særlig viden er indarbejdet i den politiske arena for interessevaretagelse. Foucault forklarer det med ordene: *"viden vurderes, udstykses, fordeles og på sin vis tildeles"* (Foucault 2001: 17).

Centralt i vores analyser vil dermed være forholdet mellem viden og magt - og altså talens begrænsninger. Den forståelse og viden, vi bibringer i vores første analyse af, hvordan magt og viden i et indbyrdes forhold sætter en bestemt diskursiv orden for det politiske samfund og de institutioner, der er vigtige for interesseorganisationer, vil lade os få et blik for, hvilke parametre og betingelser, der konstituerer en interesseorganisation i det politiske Danmark. Foucaults teori gør det muligt for os at iagttage sammenhængene mellem viden og magt i en bestemt diskurs, og hvordan den sætter rammen for subjekters handle- og talemuligheder.

Rationalitet

Begrebet rationalitet, som denne afhandlings første analyse beskæftiger sig med udspringer også af Foucault. For ham, er rationaliteter ikke en overgribende proces, noget der direkte danner hvad der er fornuftigt, ej heller noget, der kan forklare hvad der er mere eller mindre rationelt.

Hos Foucault, og det denne afhandling også vil abonnere på, handler det om, at man kan fremskrive nogen former for rationaliteter, der således kan indskrives i diverse praksisser, som eksempelvis interessevaretagelse for derefter at kunne undersøge, hvilken rolle de spiller. (Raffnsøe, 2008)

Afhandlingen vil have fokus på den viden, der udgør en forståelse af interessevaretagelsens rationalitet og socialiteten heri. Det vil sige den rationalitet, der bestemmer, hvornår en interesseorganisation kan betegnes som en succesfuld interesseorganisation. Men som også beskæftiger sig med den rationalitet, som konstituerer reglerne for, hvornår en interesseorganisation kan betegnes som værende inkluderet i socialiteten. Det er altså rationalitet som værende både bestemmende for, hvordan interesseorganisationer udøver interessevaretagelse, men også bestemmende for, hvilke praksisser og regler indenfor socialiteten og diskurserne deri, der gør sig gældende. De muligheder for at tale, som interesseorganisationer har, og hvordan disse muligheder kan lade sig selvfølgeliggøre i det øjeblik, rationaliteter eller 'sandheder' omkranser socialiteten, er det, vi vil kunne se udfoldes i en bestemt struktur af parametre for inklusion.

Ovenstående indføring i vores valgte Foucault-teori har haft til formål at give læseren en indføring i den ramme, vi skriver denne afhandling indenfor. Vores valg af de ovenstående teoretiske begreber og læsningen af dem synes interessante at sætte i spil med vores undersøgelse. Vi vil nu forlade det teoretiske niveau og træde ind i det empiriske og give læseren en præsentation af den undersøgelse, som vi har foretaget i forbindelse med afhandlingen.

Metode og empirisk fundament

Interviews

For at kunne undersøge afhandlingens problemformulering, har vi valgt at foretage 60 kvalitative interviews med repræsentanter, som til dagligt har kontakt til og med interesseorganisationerne.

Alle interviewene er foretaget telefonisk i perioden oktober 2017 - februar 2018 og har i gennemsnit taget i omegnen af en halv time at udføre hver. Efter de kvalitative interviews udsendte vi et survey, som alle korrespondenter har svaret på. Surveyet bidrager med en kvantitativ erkendelse af, hvordan vores interviewpersoner benchmarker de ti største interesseorganisationers styrker og svagheder jævnfør vores tidligere forklaring af værdien af dette.

Kvalitative og kvantitative interviews er selvsagt kun to af mange mulige analyseredskaber, og valget om at bygge vores analytiske udgangspunkt på netop disse former beror på en forestilling om, at disse giver os en række stærke analytiske muligheder. Det er nemlig gennem interviews med topfolk i både ministerier, organisationer og politiske partier, at vi har kunnet italesætte og aktivere afhandlingens teoretiske ståsted og dermed komme til nye erkendelser, som forskere på området før os ikke har frembragt. Dertil mener vi, at både de kvalitative og kvantitative interviews giver os de bedste forudsætninger for at analysere de diskurser, som eksisterer indenfor den givne socialitet. Dette mener vi gør sig gældende, da vi gennem interviews med topfolk får førstehåndsbetragtninger direkte fra kilden. Vi er des mere bevidste om, at hver enkelt italesættelse ikke kan tages til indsigt for en generel tendens i socialiteten, hvorfor samtlige udtalelser er gennemgået minutøst for at fremskrive det mest generelle, som træder frem i empirien.

I de næste afsnit vil vi redegøre for de metodiske overvejelser, vi har haft før, under og efter interviewene.

Fremgangsmåde

Jævnfør de to teoretikere, Steinar Kvale og Svend Brinkmann, placerer vores interview sig i kategorien eliteinterviews:

“Eliteinterview er med personer, der leder eller er eksperter og som sædvanligvis beklæder magtfulde stillinger” (Kvale & Brinkmann 2009: 167).

Med det in mente har vi haft flere overvejelser, som har været essentielle i skabelsen af vores spørgeramme. Brinkmann og Kvale argumenterer blandt andet for, at eksperter ofte er vant til at forholde sig til interviewsituationer, hvorfor de ofte har en tendens til at ville overtage og dreje interviewet i en bestemt retning. Det leder videre til en anden pointe, som vi har forsøgt at tage højde for, nemlig at imødekomme asymmetrien i forholdet mellem os som interviewere og interviewperson.

For at imødegå denne udfordring, er det formålstjenligt, at interviewerens sætter sig godt ind i det stof, som han/hun ønsker at få belyst gennem ekspert-/eliteinterviewet (Kvale & Brinkmann 2009: 167). På den måde kan man som interviewer forhindre, at interviewpersonen drejer interviewet i et en utilsigtet retning. Det har vi forsøgt at gøre ved eksempelvis at læse forudgående rapporter, akademiske tekster og relevante bøger om området.

Da vores hensigt er, at interviewene skal indgå i de tre analysedele, hvor interviewpersonernes udtalelser bruges til at undersøge de forskellige parametre ift. de enkelte interesseorganisationer, har vi gjort os en række refleksioner ift. opbygningen af spørgsmålene. Indledningsvis har det været essentielt at skabe en spørgeramme, hvori der tages højde for, at interviewpersonerne tilhører forskellige grupper. Samtidig har det dog været vores ønske, at svarene skal bruges til en art benchmarking, og derfor har vi i udgangspunktet brugt den samme spørgeramme til alle interviewene - dog med forskellige indledninger.

Til embedsmænd, politikere og meningsdannere har vi lagt ud med at spørge:

1. Hvad de forbinder med interesseorganisationer i Danmark?
2. Hvordan de konkret oplever lobbyisme i deres arbejde?

Til interesseorganisationerne, både i og udenfor top ti, har vi indledt med at spørge til, hvad de forbinder med interessevaretagelse og derefter stillet dem spørgsmål, som de andre grupper ikke er blevet forholdt. I disse spørgsmål bad vi interesseorganisationerne om at redegøre for, hvordan de udøver indflydelse, samt hvordan de selv iagttager deres styrker og svagheder.

Den resterende del af spørgerammen, som blev eftersendt, har været identisk, og her bad vi interviewpersonerne om at forholde sig til hver af de største interesseorganisationers styrker og svagheder ift. de fem parametre, som vi udpegede i vores analyse. Til slut bad vi interviewpersonerne om at forklare og ranke de fem parametre efter hvor vigtige, de finder dem ift. at kunne udøve effektiv interessevaretagelse.

Valg af interviewpersoner

Vi var meget bevidste om, at de personer, vi ønskede at interviewe, er travle personer, så for i første omgang at kunne udføre de 60 interviews, var det essentielt for os at holde en stringent plan for rekruttering af interviewpersonerne. I første omgang var vi nødt til at lave en bruttoliste med mere end 100 personer, som potentielt kunne være relevante at interviewe.

Vi sendte derefter en kortfattet invitation til hver af personerne, hvori vi præsenterede undersøgelsen og gav dem tre mulige tidspunkter, hvor vi kunne ringe dem op. De skulle deri acceptere, at vi eftersendte et survey.

Da vores interviewfase er afsluttet, dækker vores interviewpersoner over fem overordnede grupperinger, som vi har udvalgt på baggrund af resultaterne fra Interarenas undersøgelse. Vi har dog taget os den frihed at inddele interesseorganisationerne i to grupper, som henholdsvis er interesseorganisationer i og udenfor top 10. De tre andre grupper består af politikere, embedsmænd og meningsdannere. For at kunne sikre interviewpersonernes anonymitet, har vi været nødsaget til at give dem et tal, således at de i afhandlingen eksempelvis vil fremgå som politiker 1 - 12, meningsdanner 1 - 12 og så fremdeles.

Politikere

I udvælgelsen af politikere, har vores indledende ønske været at have minimum én repræsentant fra hvert parti med. Samtidig har vi holdt os for øje, at politikerne alle skulle bestride samfundsøkonomiske ordførerskaber. Med sidstnævnte prioritering har vi forsøgt dels at sikre os, at politikerne faktisk har berøring med vores valgte interesseorganisationer, og dels at deres svar bygger på et sammenligneligt grundlag.

Tabel 1.3 Interviewpersoner politikere		
Politiker	Blok	Ordførerskab
1	Rød	Skatteordfører
2	Blå	Kommunalordfører
3	Rød	Skatteordfører
4	Blå	Udviklingsordfører
5	Blå	Skatteordfører
6	Rød	Finansordfører
7	Rød	Beskæftigelsesordfører
8	Rød	Kommunalordfører
9	Rød	Politisk Ordfører
10	Blå	Finansordfører
11	Blå	Kommunalordfører
12	Blå	Finansordfører

Embedsmænd

For at kunne få fyldestgørende svar, søgte vi primært ministerier, som beskæftiger sig med arbejdsområder, der direkte indbefatter kontakt til interesseorganisationerne. Derudover søgte vi primært at interviewe embedsmænd med ledelsesansvar. Dette valg traf vi, da vi gerne ville have personer med en vis erfaring i spil.

Tabel 1.4 Interviewpersoner embedsmænd		
Embedsmænd	Titel	Ministerium
1	Kontorchef	Finansministeriet
2	Afdelingschef	Beskæftigelsesministeriet
3	Kontorchef	Undervisningsministeriet
4	Afdelingschef	Beskæftigelsesministeriet
5	Erhvervsdirektør	Erhvervs- og Vækstministeriet
6	Afdelingschef	Beskæftigelsesministeriet
7	Kontorchef	Beskæftigelsesministeriet
8	Kontorchef	Justitsministeriet
9	Kontorchef	Justitsministeriet
10	Kontorchef	Statsministeriet
11	Afdelingschef	Miljø- og Fødevareministeriet
12	Afdelingschef	Beskæftigelsesministeriet
13	Kontorchef	Erhvervs- og Vækstministeriet
14	Anonymiseret	Statsministeriet
15	Anonymiseret	Justitsministeriet

Interesseorganisationer udenfor top 10

Disse interviewpersoner er valgt ud fra vores ønske om at få perspektiver fra ledende personer fra en bred vifte af interesseorganisationer, som befinder sig i periferien af top 10. Hensigten med at inddrage disse har været, at få perspektiver fra interesseorganisationer, som på sigt har potentiale til at bringe dem selv i samme kategori som de ti største interesseorganisationer. På den måde bliver det muligt for os at komme til en erkendelse af, hvordan interesseorganisationer, som endnu ikke er – og måske aldrig bliver

– en del af landets største interesseorganisationer, erkender inklusionsmuligheder, som organisationerne søger at opnå.

Tabel 1.5 Interviewpersoner interesseorganisationer udenfor top 10	
Organisation	
1	Danmarks Lærerforening
2	SMV Danmark
3	Dansk Byggeri
4	Dansk Metal
5	Dansk Handicap
6	Danmarks Naturfredningsforening
7	IDA
8	HK
9	Dansk Socialrådgiverforening
10	Skolelederforeningen
11	Skolelederforeningen
12	FTF
13	Danmarks Naturfredningsforening

Meningsdannere

I vores afhandling indbefatter denne kategori personer, som på den ene eller anden måde besidder en position i socialiteten. Meningsdannerne består i vores afhandling af eksperter fra tænketanke, medier og universiteter.

Tabel 1.6 Interviewpersoner meningsdannere	
Meningsdannere	Titel
1	Formand for tænketank
2	Formand for tænketank
3	Professor i politologi
4	Formand for tænketank
5	Kendt debattør
6	Kendt kommentator
7	Professor i politologi
8	Politisk Journalist
9	Politisk Journalist
10	Politisk Journalist
11	Politisk Journalist
12	Politisk Journalist

Interesseorganisationer i top 10

Den sidste gruppe, vi har interviewet, er de ti største interesseorganisationer. Af åbenlyse grunde, har det været essentielt for os, at få disses perspektiver med. Det er dog ikke lykkedes os at få aftale i hus med repræsentanter fra alle ti.

Til gengæld vurderer vi, at dette ikke har indflydelse på resultatet af vores analyse, da det for os har været lige så vigtigt at få interesseorganisationernes interesser i spil.

Tabel 1.7 Interviewpersoner interesseorganisatio- ner i top 10	
Organisation	
1	Landbrug & Fødevarer
2	Landsorganisationen i Danmark (LO)
3	Fagligt Fælles Forbund (3F)
4	Finans Danmark
5	Forbrugerrådet
6	Dansk Erhverv
7	Kommunernes Landsforening
8	Dansk Erhverv

Databehandling

I forbindelse med vores empiriindsamling, har det været essentielt for os at udarbejde et system til at bearbejde den store mængde data. Dette system vil vi kort redegøre for i dette afsnit.

Anonymisering

Da vi behandler personfølsomme data fra personer, som har ønsket at være anonyme. Derfor har vi, som nævnt, blandt andet kodificeret navnene, således at det ikke fremgår, hvem de givne personer er. Dernæst har det været vigtigt for os at arbejde med en systematisk tilgang til de hundredvis af citater, som vi endte med at have. Vi har derfor sat citaterne ind i skemaer, som tilkendegiver, hvilken interviewgruppe, der har sagt det.

Bearbejdelse af data

I takt med at interviewpersonerne besvarede vores spørgeskema, indtastede vi svarene i en database. For hver af de fem parametre havde interviewpersonerne to svarmuligheder til hver organisation; De kunne

enten tildele en positive eller negativ værdi svarende til, hvorvidt de vurderede at den givne organisation besad parameteret som en styrke eller svaghed. Hvert parameters samlede score for hver organisation blev fundet ved at trække svagheden fra styrken. Da ikke alle interviewpersoner havde en holdning til alle organisationer omregnede vi til procent for at kunne sammenligne organisationerne på lige vilkår. For analysen var det vigtigt at udregne et benchmark, som vi kunne sammenholde hver organisation med. Vi fandt benchmarket ved at lægge scorerne for hvert parameter for hver organisation sammen og derefter fratrække den organisation, som vi ønskede at analysere på.

For at kunne måle vigtigheden af parametrene, bad vi interviewpersonerne om at rangere disse fra 1-5 efter vigtighed. Vi omregnede rangeringen til en score, således at en førsteplads var lig med 1 point, en andenplads lig med 2 point og så fremdeles. Derefter kunne vi udregne en score for hvert parameter. Scoren blev fundet ved at lægge hver interviewpersons rangering sammen og dividerer med antallet af svar.

Afgrænsning

I afhandlingen har vi været nødsaget til at træffe visse afgrænsninger. Disse vil vi kort beskrive i dette afsnit.

Borgere som interviewpersoner

På mange måder havde det givet mening at inkludere perspektiver fra dem, som typisk er medlemmer af interesseorganisationerne, nemlig den almene borger. Vi har dog valgt ikke at gøre dette, da vi vurderer, at denne ikke er relevant for vores problemformulering.

Finans Danmark

Jævnfør Interarenas undersøgelse falder Finans Danmark lige udenfor top 10. Vi valgte dog at erstatte FOA (10. plads) med Finans Danmark (12. plads), da vi ønskede at have en repræsentant fra det økonomiske område med.

Kapitel 2: Analyse

Delanalyse 1: Interessevaretagelsens rationale

Formålet med denne analyse er at få et dybere indblik i de rationaler, som knytter sig til interesseorganisationernes inklusion i socialiteten. Med afsæt i vores empiri kan vi få blik for de diskursive praksisser, der tilsammen udgør succesfuld inklusion. Det vil sige, at analysen skal bidrage til en forståelse af, hvilke rationaler og selvfølgeligheder, interesseorganisationerne må lade sig styre af for at blive inkluderet i socialiteten.

Inden da finder vi det hensigtsmæssigt kort at afslutte vores indledende historiske opkomst af interesseorganisationer og deres eksistens i samfundet, som vi skrev om i problemfeltet. Det gør vi, da vi ønsker at få blik for, hvad, der ligger til grund for interesseorganisationernes muligheder for inklusion i dag.

De øgede krav

Forskning peger på, at der i 70'erne er sket et skred i interesseorganisationernes rolle i samfundet (Christiansen i Binderkrantz et al. 2014: 58). I vores undersøgelse peger flere respondenter på samme tidsperiode som signifikant. Eksempelvis siger en professor i samfundsvidenskab således om skiftet:

”Efter anden verdenskrig opbyggedes et korporatistisk system, hvor få aktører sad med ved bordet. I dag er kredsen af aktører blevet bredere, og der er større konkurrence om at komme med i de arenaer, hvor politiske spørgsmål diskuteres. Dette kan ses som en opblødning af korporatismen.” (Meningsdanner 2017).

Professoren peger videre på, at denne ”opblødning af korporatismen”, som han kalder det, har medført skærpede krav til interesseorganisationerne, hvis de ønsker at blive inkluderet i socialiteten:

”Fra sag til sag er det [nu red.] en elitekonkurrence om overhovedet at komme med ved bordet. Der er også en tendens til, at interesseorganisationerne nogle gange sættes på afstand.” (Ibid.).

I vores analyse hæftede vi os ved analogien om elitesporten og konkurrencen om at komme med ved bordet, da dette i udgangspunktet må forventes at sætte interesseorganisationerne under et andet pres, end det man oplevede i efterkrigstiden. Om ikke andet må det antages, at interesseorganisationerne er nødsaget til at arbejde hårdere for at blive inviteret med ved forhandlingsbordet og derved opnå inklusion

i socialiteten. Det er netop denne kamp om en plads ved bordet, der er omdrejningspunktet for vores undersøgelse.

Interesseorganisationernes muligheder i socialiteten kan vise sig at være defineret ud fra, hvordan aktørerne i socialiteten definerer rationaliteten i diskurserne ud fra iagttagelser af, hvordan interesseorganisationer arbejder med deres interessevaretagelse. Afhandlingens ambition bliver nu at undersøge, hvorvidt der finder en reproduktion af selvfølgeligheder sted, som omkranser diskurser og indarbejder normeringer og kriterier for interessevaretagelse. For at undersøge det felt, vil vi nu fremanalysere, hvilke begreber, de enkelte aktører i diskursen knytter til deres forståelse af interesseorganisationer i Danmark. I vores undersøgelse har vi spurgt aktørerne, hvad de anser som værende god interessevaretagelse, samt hvordan de oplever interesseorganisationernes handlinger i deres dagligdag. I det følgende vil vi gennemgå de enkelte kategorier af aktører i vores undersøgelser og deres forskellige italesættelser. På den måde kan vi fremanalysere, hvilke regler for inklusion i socialiteten, der finder sted.

Embedsværkets regler for inklusion

Embedsmændenes syn på interesseorganisationernes handlen i socialiteten med til at konstituere en række regler og normer, som sætter en ramme for, hvornår en interesseorganisation kan kaldes succesfuld. De sætter grænser for subjektets muligheder for inklusion og handlen i socialiteten. Det er disse muligheder, vi ønsker at fremanalysere. Vi agter altså med dette afsnit at vise, hvordan og hvornår embedsmænd anser interesseorganisationer som accepterede aktører med taleret i socialiteten.

En af vores respondenter fra embedsværket forklarede det således:

”Jeg har meget med parterne at gøre. I mit arbejde samarbejder vi meget med dem. Og det må siges at være på godt og ondt: hvis man er enig med arbejdsmarkedsparterne, så kan man få en masse brugbare ting ud og løfte dagsordner sammen. Men man skal altid være bevidst om, at de har deres helt egne dagsordner, som de ikke altid skifter med overfor os.” (Embedsmand 2017).

Udtalelsen tyder på, at interesseorganisationerne må forvente og acceptere, at det ikke er alt, de kommer med, som kan benyttes aktivt af embedsmanden i politik udvikling.

Italesættelsen af diskursen peger også i retning af en refleksion, der er med til at vanskeliggøre interesseorganisationernes taleret og muligheder for handlen i socialiteten. Det er således ikke alt, som vil være meningsfuldt at bringe til forhandlingsbordet.

En anden embedsmand beskriver forholdet således:

”Jeg oplever det [samarbejdet red.] som positivt - for det meste. I reglen har det været sådan, at man kan få input, men der er nogle, der kører en aggressiv tilgang. Nogle interesseorganisationer er særligt slemme. Jeg har flere gange oplevet, at interesseorganisationen har kørt kampagner, som var direkte usande. Altså reelle, usande skræmmekampagner. Andre interesseorganisationer kan være uenige i det vi siger, men er mere lødige i deres tilgang.” (Embedsmand 2017).

Disse citater er i sig selv interessante og lignende fremtræder flere gange i empirien, Det peger på, at visse interesseorganisationers ageren er medvirkende til, at embedsmænd skaber en subjektivering af interesseorganisationerne som aktører, der til tider kan tale med to tunger. Den moderne magtdefinition, som Foucault og vi i denne afhandling beskæftiger os med, er som tidligere beskrevet kendetegnet ved, at den er produktiv for subjektets handlen. Det er netop tilfældet her: Forholdet mellem embedsværket og interesseorganisationerne bliver i de fleste tilfælde anset som produktivt, da embedsmændene giver udtryk for, at de modtager input, som rent faktisk kan anvendes i deres arbejde.

En tredje embedsmand, som vi har talt med, fortæller, at han dog har et lidt mere positivt indtryk end de to foregående:

”Vi inddrager interesseorganisationer i over 90 % af vores sager – både lønmodtagernes og arbejdsgivernes side. Det er meget vigtigt for os i ministeriet, men også i forhold til den danske model. En stor opgave er jo overladt til parterne selv, så det er altid relevant at høre erhvervslivet.” (Embedsmand 2017)

De tre citater viser, at embedsværket ofte involverer sig med interesseorganisationerne, men dog samtidig er bevidste om, at organisationerne har egne dagsordner, som kan være modstridende med embedsværkets, og som de ikke altid skilter eksplicit med.

Embedsmændene i socialiteten kan siges at have tilpasset deres praksis ved at forholde sig til interesseorganisationernes modstand i form af konstant at vurdere interesseorganisationernes handling ud fra, hvilken sag de kommer med - og ikke mindst, hvordan. Den magt, vi kan sige kommer til udtryk, konstituerer

interesseorganisationernes adfærd og tilbyder dem bestemte talepositioner indenfor socialiteten og interessevaretagelsens praksis og diskurs. At interessevaretagelse som praksis tillader en sådan modmagt, i hvert fald set fra embedsmændenes position, kan forklare med det, Foucault kalder for diskursiv polyvans. Det betyder, at den diskurs, vi kan se fremkomme her, kan give plads til modmagt ved at indordne andre diskursive elementer, som også kan være modsatrettede. Som Foucault forklarede det:

“Man kan ikke underkende det komplekse og ustabile spil, hvori diskursen ikke blot kan være magtredskab og magtvirkning, men også hindring, støttepille modstandens tilknytningspunkt og udgangspunkt for en modstrategi.” (Foucault 1998: 107).

Det er yderligere interessant at se, hvordan den statslige instans, som embedsværket er, iagttager interesseorganisationerne som et korrelat, som bliver inddraget direkte i beslutningsprocesser - og altså bliver påvirket af det Foucault kalder civilsamfundet. Som nævnt tidligere i afhandlingen, mener Foucault, at man bør være varsom med at inddrage aktører i civilsamfundet direkte i reguleringer, da han anser det for umuligt at opnå optimal og udtømmende viden om realiteter i samfundet.

Det er altså, både i Foucaults filosofi og gældende i embedsmændenes praksis, at konstituering af interesseorganisationernes handlen er styret rationalet om, at det aldrig er den fulde viden, som interesseorganisationerne repræsenterer, men er blot en repræsentant i civilsamfundet med forhåbninger. (Statsfobi, s 78) Analysen er med til at udfolde en vigtige pointe i relation til regler for inklusion. Det betyder nemlig, at interesseorganisationerne forventes at løfte bredere dagsordner. Det er således et krav, at for at blive inkluderet i diskursen, som embedsmændene skaber, skal man som interesseorganisation forsøge ikke kun at varetage særinteresser, men måske i stedet samle flere aktører om samme dagsorden.

Meningsdannelsens regler for inklusion

Til det spørgsmål, som knytter sig til, hvilke regler for inklusion, der afgør, om man kan blive inddraget i socialiteten, har meningsdannerne en klart anden tilgang end embedsmændene. For dem handler det i højere grad om konkurrence, og hvordan man som eksempelvis tænketank, debattør eller journalist både er betinget af egne dagsordner i socialiteten, men også hvordan de er med til at konstituere og fastsætte talens forfatning og betingelser for interesseorganisationernes handlen.

“Jeg bliver dagligt kontaktet af interesseorganisationernes folk, som forsøger at sælge mig historier, som de selvfølgelig mener, er de vigtigste lige nu. Nogle er rigtig gode til det, mens andre virkelig ikke forstår, hvad der gør en historie relevant for avisen”. (Politisk journalist 2017)

I citatet fra en journalist på en af de store dagblade er det tydeligt, hvordan journalisten mener, at visse interesseorganisationer rent faktisk forsøger at anvende den journalistiske praksis’ kriterier for, hvornår en historie kan anskues som relevant. Det er desuden også interessant at anskue, hvordan journalisten må siges at være bevidst om de metoder, interesseorganisationerne forsøger at aktivere i deres varetagelse – de metoder, som handler om at sætte forskellige dagsordner.

Da vi spørger journalisten til, om han anser interesseorganisationernes arbejde som værende vigtigt for Danmark, svarer han, at det bestemt afhænger af, hvem og hvilken sag det handler om, og påpeger desuden medicinalindustrien som en industri, han er særligt opmærksom på, kan sælge historier med tanke på salg af produkter. Udsagnet kan læses i forlængelse af forrige pointe, nemlig den at journalisten kræver, at interesseorganisationernes dagsorden bliver en del af noget større og til gavn for noget mere end det at sælge produkter.

En anden journalist i vores undersøgelse udtaler: *“Sommetider virker det til at nogle af de store interesseorganisationer rent faktisk lever bedst udenom os journalister, og kører dermed deres egen dagsorden på deres egne medier.”*. Citatet er særligt interessant, fordi denne journalist faktisk vurderer, at visse interesseorganisationer helst ikke vil anse journalistikken som værende en vigtig aktør i diskursen. Dog nævner journalisten, at hun har et godt forhold til en lang række interesseorganisationer, og at hun generelt får fagligt udbytte af kontakten i sager, hun har brug for at få uddybet.

En anden kategori af meningsdannere, vi interviewede, var tænketankene. En formand for en politisk funderet tænketank udtaler sig således:

“Vi er jo ikke direkte modtagere af interessevaretagelse fra interesseorganisationerne, men vi er i stor konkurrence med andre med modsatte eller samme dagsorden som os, og hver dag forsøger vi at fylde mere end dem i mediebilledet” (Meningsdanner 2017).

Der er en lighed mellem journalisternes og formanden for tænketankens belysning af diskursen om interessevaretagelse. Begge anser adgang til talen for at være betinget af, hvem og hvad, der tales om og derved betinger muligheden for interesseorganisationernes videre handlen i diskursen. Med denne fælles

forståelse af, at det er vigtigt, at man som interesseorganisation kan sætte dagsordner, begynder vi at nærme os en normering af en særlig praksis, som giver adgang til socialiteten. Citatet fastsætter nemlig en bestemt rationalitet, som gør sig gældende og aktiveres i den diskurs, som interesseorganisationerne arbejder indenfor.

Vigtigheden af taletid understreges desuden af kommunikationsrådgiver Benjamin Rud Elberth, som udtaler:

“Når interesseorganisationer og politikere er i tv-debatter, er det fuldstændig uundværligt, at deres pressefolk sidder klar på sociale medier til at levere de rigtige fakta direkte til de journalister og meningsdannere, der sidder og ”second screener” med deres tablets eller smartphone i hånden, mens de ser tv. [...] ellers taber afsenderen af pressemeddelelse, kampagne eller udspil slaget om at sætte en positiv dagsorden.” (Meningsdanner 2017).

Citatet understreger Foucaults tese om, at enhver form for handlen og talen i en bestemt diskurs er påhæftet bestemte regler for acceptabilitet. Det, citatet er et udtryk for, er altså en inklusionsregel, såfremt en interesseorganisation gerne vil være succesfuld og opnå taleret i diskursen og ikke ekskluderes fra socialiteten. Legitimeringen af praksissen understreges videre af en anden meningsdanner:

“Nogle er gode til at sætte specifikke dagsordner, fordi de inddrager de rigtige meningsdannere og danner alliancer, men andre har slet ikke øje for den indflydelse, meningsdannerne har”. (Meningsdanner 2017)

Her bliver flere iagttagelser relevante for, hvad vi meningsfuldt kan sige om den praksis, som finder sted i socialiteten og om det rationale, vi kan sige, finder sted. For det første bliver det tydeligt, at det at kunne sætte en dagsorden er en vigtig regel for inklusion i socialiteten. Men citatet er også med til at understrege Foucaults pointe om, at magten ikke er noget, nogen besidder, men noget, som man skal forstå som noget kompliceret og et spørgsmål om en særlig praksis eller struktur, som er med til at selvfølgelig gøre særlige måder at handle på, som er mere selvfølgelig end andre. I citatet understreges eksempelvis, at det at kunne indgå i relation med andre meningsdannere anses for at være en vigtig praksis for inklusion og derved talemulighederne for interesseorganisationerne. Interesseorganisationerne bliver heri subjektiveret af meningsdanneren til at spille ind i diskursens normer på en særlig måde.

Politikernes regler for inklusion

Interesseorganisationer har i deres natur en interesse i at sikre parlamentarisk tilslutning til deres politik, hvorfor særligt folketingspolitikkerne må anses for at være yderst relevante, når vi taler om interesseorganisationernes muligheder for inklusion i den socialitet, der omkranser aktørerne i denne afhandling. Ligesom hos nogen af de foregående aktører, udtaler en borgerlig finansordfører, som tidligere har været minister, at mange interesseorganisationer er blevet dygtige i deres varetagelse og handlen i socialiteten:

“Jeg synes, at de har fået et langt højere bundniveau og en del mindre gold rush. Det er især kommet her de sidste 5-6 år, hvor jeg oplever, de er bedre til at inddrage de rigtige samarbejdspartnere, end de var tidligere.” (Politiker 2017).

Ligesom i det tidligere citat, finder vi også her en udtalelse om en praksis, der handler om, at det er vigtigt, såfremt man ønsker at være til stede som interesseorganisation i socialiteten, at man inddrager andre aktører i sit foretagende end én selv. Det kan derfor siges, at der hersker en rationalitet om, at man som udgangspunkt som interesseorganisation bør samle flere interesseorganisationer eller andre relevante partnere, når man ønsker at udvide sin mulighedsbetingelse for taleret.

En anden politisk ordfører fra rød blok udtaler:

“Jeg har som politisk ordfører stort set møder med folk fra forskellige interesseorganisationer hver dag. De er med til at give mig brugbar viden. Nogle gange oplever jeg dog, at det bliver for meget af det gode, og at deres ærinde ikke så meget handler om, hvad der er godt for samfundet som helhed, men for dem og deres sag” (Politiker 2017).

Ovenstående bidrager til en forståelse af, hvordan diskursen kan have en karakter af dobbelthed. På den ene side siger politikerne, at interesseorganisationerne som faglige eksperter giver ham brugbar viden, mens han på den anden side er opmærksom på, at interesseorganisationerne også i deres handlen kan komme til at ekskludere sig selv fra taleret i socialiteten. At socialiteten kræver bredere samarbejder og interesser, kan forklares med Foucaults syn på magt, viden og overdeterminering.

I *Galskabens Historie* skriver Foucault om den gale, at han bliver *“genstand for en omsorg og gæstfrihed, som vedrører ham, lige netop ham, og ingen anden på den samme måde”* og *“mindre tydeligt fra de andre. Det har på en eller anden måde resorberet ham i en forskelsløs masse.”* (Foucault 2003: 141). Citaterne kan forklare, hvordan politikerne ikke kan agere suverænt, men er determineret ud fra diskurser. Det vil sige, at politikerne faktisk er

fragmenteret - og kan indtage forskellige positioner alt efter hvilke forskellige diskurser, som politikerne bliver præsenteret for af interesseorganisationerne. I dette tilfælde og ud fra flere af de ovenstående udtalelser, må det dog siges, at politikerne er overdetermineret.

Vores analyse viser, at stadig flere interesseorganisationer kæmper om at komme til orde, som citater i første del af denne analyse viste. Disse mange aktører er med til at overdeterminere politikerne i en relation mellem magt og viden, og det er netop det rationale, vi kommer frem til, er styrende og konstituerende for interesseorganisationerne i denne analyse. De mange aktører gør, at politikerne er overdeterminerede i den diskursive sammenhæng, hvilket gør det sværere for dem at træffe beslutninger. Det er altså en magt, som er produktiv, da interesseorganisationerne forsøger at normere politikerens handlen i socialiteten, når de forsøger at skabe særlige betingelser for at handle på et område. Rationaliteten er således, at interesseorganisationerne må komme på løsninger, som er mere helhedsorienterede bud på andre samfundsudfordringer, end den, deres egen interesseorganisation ellers er sat i verden for at varetage interesser for.

Dette kan efterlade interesseorganisationerne i et dilemma: På den ene side skal de kunne levere stærkt fagligt og relevant indhold, men på den anden side være opmærksom på denne subjektivering, da man fra politisk hold er opmærksom på, at interesseorganisationerne ikke kun er neutrale sandhedsvidner i civilsamfundet, som Foucault i sin teori også gør opmærksom på. Dog må man forstå, at politikerne faktisk ser interesseorganisationer som ressourcer i deres daglige arbejde. Netop input fra dette civilsamfund er noget, en skatteordfører fra rød blok også gør os opmærksomme på:

“Der kommer rigtig mange henvendelser, og de er vigtige for mig. De har ofte gode input, og for mig har lobbyisme ikke en negativ klang. De gør mig opmærksom på forskellige interesser, og demokrati handler også om tillid, og jeg er til for borgernes interesser, hvorfor deres medlemmers interesser i min bog er helt legitime.” (Politiker 2017).

Udtalelsen er et godt eksempel på det syn på staten og civilsamfundet, Foucault beskæftiger sig med. Synes kendetegnes ved en stat, som i denne afhandling er diskursiveret af politikerne, som værende en stat, som koordinerer styringspraksisser med input fra civilsamfundet. (Villadsen og Dean 2012). I ovenstående citat taler politikerne om selve borgeren som et vigtigt element i sin praksis og handlen ift. til den lovgivning, der nu bliver besluttet. For interesseorganisationerne betyder den underliggende rationalitet i socialiteten, at interesseorganisationerne, for at kunne indtræde i subjektpositionen normeret af

diskursen, ikke kun må inddrage andre interesseorganisationer som samarbejdspartnere, men også borgeren og evt. egne medlemmer for at få taleret.

Samspillet mellem politikerne og interesseorganisationerne bliver uddybet yderligere af en finansordfører i rød blok:

“Nogle er dygtige til deres arbejde, andre er dårlige. Sådan må det jo være. Lobbyisme er bare forbundet med en negativ aura, fordi det ofte foregår i det skjulte - og det er jeg enig i, sådan burde det ikke være, for det gør os politikere klogere på forskellige sager.” (Politiker 2017)

Citatet er interessant i sammenhæng med Foucaults magttænkning. Som beskrevet tidligere, så beskriver han moderne magt som karakteriseret ved umiddelbart fravær. Det vil sige, at den aktiveres i det skjulte (Villadsen 2013: 342). Heri kan læses en sammenhæng mellem politikerens italesættelse af interessevaretagelsen fra interesseorganisationerne samt den magt, Foucault mener, er karakteriseret ved manglende synlighed. Foucault skriver nemlig, at: *“jo mere manifest og eksplicit en magtudfoldelse er, jo lettere er det at gøre modstand mod denne”* (Heede 2004: 40).

Interesseorganisationernes handlen i forhold til politikerne kan tyde på, at visse af dem simpelthen ikke er interesserede i for meget støj om deres sag. Tænkningen står i kontrast til flere af de andre aktørers kriterier for inklusion, hvor det at kunne sætte en dagsorden anses som vigtigt.

Det viser sig, at der i vores empiri er en række forskellige udlægninger af, hvilke praksisser, som er inkluderende og ekskluderende i den diskurs, som bliver skabt af mange i den politiske socialitet, som interesseorganisationerne ønsker at være en del af. Denne første analyse i afhandlingen begynder nu at konstituere et bestemt svar på vores problemformulering; nemlig et svar, der kan vise sig at have mange forskellige elementer i sig. Den måde, interesseorganisationerne bliver konstitueret på, og hvordan de kan spille deres kort korrekt, såfremt de ønsker at blive inkluderet i socialiteten og opnå succes som interesseorganisation, betinges i høj grad af forskellige rationaler, hvorfra man som interesseorganisation subjektiveres på ikke bare én måde, men mange forskellige måder.

Hvor afhandlingen indtil videre har haft fokus på visse af de aktører, som vi mener, kan betragtes som relevante i selve socialiteten, går den nu over til at se på interesseorganisationerne selv.

Gennem vores interviews med de 60 respondenter, har det været essentielt for os, at forstå, hvordan interesseorganisationerne italesætter deres egne handlinger og talen i diskursen. Derfor har vi blandt andet spurgt ind til, hvordan de selv søger at udøve indflydelse.

Interesseorganisationernes egne praksisser

Ser man i første omgang på, hvordan respondenterne selv beskriver deres måde at udøve indflydelse på, oplever man, at flere af dem peger på nogle af de samme praksisser som forrige analyse.

En organisation siger eksempelvis., at: *“Det [interessevaretagelse red.] gør vi med udgangspunkt i medlemmernes og dermed samfundets interesser. Det skaber i sidste ende værdi for det enkelte medlem.”* (IO top 10 2017).

En anden interesseorganisation udtaler i samme retning at:

“Vi har medlemsopbakning, hvilket gør vores arbejde nemmere. Der er mange politiske beslutningstagere, som gerne vil gøre noget for det bredere erhvervsliv.

Vi forsøger at præsentere vore sager direkte til beslutningstagerne og indirekte gennem medier og analyser. Vi har en bred palet at spille på, og det er en klar styrke.” (IO top 10 2017).

Citaterne kan ses i sammenhæng med den form for subjektivering, som den foregående analyse viste; nemlig at det at kunne mobilisere sine medlemmer er en vigtig praksis, når interesseorganisationerne skal kommunikere i diskursen. En praksis, hvor interesseorganisationernes kompetencer indenfor medlemspleje bliver konstituerende for deres muligheder for at tale i socialiteten. Citaterne kan også ses som et tegn på, at mange interesseorganisationer faktisk er ved at få øjnene op for den rationalitet, som kan øge deres chancer for at få adgang til socialiteten – nemlig den, at brede dagsordner anses som en vigtig regel for inklusion. Men i dette særlige rationale finder også en dobbelthed sted.

For som en repræsentant for en interesseorganisation siger:

“Vi kommer aldrig igennem med noget, der kun er i vores medlemmers interesse, men vores medlemmer vil ikke acceptere, at deres interesser ikke gaves. Så det er lidt et paradoks.” (IO top 10 2017).

Citatet er særligt interessant, når vi sætter det i sammenhæng med udtalelsen fra politikerens tidligere, der nævnte, at de ting, som interesseorganisationerne præsenterer ham for, en gang i mellem bliver enspoget. Det virker her, som om interesseorganisationerne faktisk er bevidste om denne subjektivering, men at de samtidig er nødt til at tage højde for den acceptabilitet, som handler om, at de trods alt er til for deres medlemmer. Dette faktum kan forklares med Foucaults idé om, at civilsamfundet har en lang række demokratiske potentialer og strategiske funktioner, mens grupperingerne i civilsamfundet ikke blot er neutrale kategorier, som repræsenterer den fulde sandhed. (Dean og Villadsen 2012).

Når andre interesseorganisationer bliver spurgt ind til deres måde at udøve interessevaretagelse på, siger de blandt andet:

“Jeg foretrækker at gå i direkte dialog med politikere, og det kan jeg, fordi de stoler på mig. Men det ændrer ikke ved, at både min PA [public affairs red.] og PR [public relations red.] skal spille sammen på et strategisk niveau. Det gælder både, når det handler om konkrete høringsvar, foretræde, eller når vi ønsker en særlig alliancedannelse.” (IO u top 10 2017)

I citatet viser det sig, at det blandt andet er politikernes tillid, som er styrende for, hvorvidt interesseorganisationerne meningsfuldt kan træde frem i diskursen og være en vigtig aktør. Det er altså en troværdighed, som danner grundlag for de tale- og handlemuligheder, man som interesseorganisation besidder i den fælles socialitet.

Udtalelser med fagligheden og troværdigheden som afsæt synes faktisk at konstituere den viden, der også spiller ind i praksissens rationale - og bliver dermed regulerende for, hvordan interesseorganisationerne kan handle. En repræsentant fra en anden interesseorganisation siger til os:

“Troværdighed er meget væsentligt. Det kommer sig af vores dybe faglighed på området. Politikerne eller embedsmændene ved, hvad vi taler om, når vi er der – det er ikke bare holdninger, men fakta. Man ved, hvilken interesse, vi varetager, men gør det ud fra en stærk faglighed.” (IO i top 10 2017)

Her fortæller repræsentanter fra interesseorganisationen, at de i denne organisation bruger deres, efter egen opfattelse, troværdighed, i deres arbejde til at blive inkluderet og taget alvorligt. Repræsentanten taler direkte ind i den rationalitet, der i afhandlingen viser sig at handle om, at interesseorganisationer ikke kan nøjes med eksempelvis at sætte dagsordner, men også er nødt til at have en form for faglig ballast. I denne kontekst kan det siges, at magten igen har en form for usynlig karakter, hvor f.eks. politikere vurderes til at kunne styre, hvad det er, der bliver meningsfuldt at inddrage i diskursen og dermed bliver konstituerende for interesseorganisationerne.

Delkonklusion

Som beskrevet tidligere er opbyggelsen af afhandlingen udarbejdet ud fra de forskellige arbejdsspørgsmål. Først vil vi forklare, hvilke rationaler der finder sted i arbejdet med interessevaretagelse i socialiteten,

dernæst, hvordan man som IO' må forvente at handle og tale, såfremt man ønsker at blive en del af socialiteten, og til slut, hvordan man som IO kan handle produktivt på forskellige måder, når man er inde. Med ovenstående analyse, kan vi nu begynde på besvarelsen af vores første arbejdsspørgsmål i denne afhandling: **Hvilke rationaler er konstituerende for interesseorganisationernes handlen i socialiteten?** For at svare på, hvordan forskellige rationaler omkranser socialiteten og interessevaretagelse, er gennemgået samtlige italesættelser og systematiseret dem under forskellige overskrifter. Italesættelserne og de rationalerne der indgår i dem, er med til at diskursivere en praksis og bliver dermed bestemmende for interesseorganisationernes i deres handlen inden for socialitet og de forskellige diskurser der fremtræder i den. Analysen, har ikke haft til hensigt at vise, hvorfor eksempelvis embedsværket udtaler sig, som de gør, men i stedet har det været ambitionen, at få et blik for, hvad det er for forskellige rationaler der er gældende for praksissen i socialiteten og som legitimerer inklusion i socialiteten og konstituerer interesseorganisationernes handlen. Disse praksisser er afhængige af, hvem der udtaler sig om dem, dvs. at en politikers udtalelser dukker op som et udtryk for en form for rationalitet, mens embedsmandens for en anden.

Vi kan fremskrive, at der eksisterer bestemte regler for, interesseorganisationernes handle og tale muligheder, og det er disse regler, vi i kommende analyse, gerne vil komme nærmere ind på forsøge at systematisere og dykke nærmere i. I denne analyse, er der fremskrevet hvordan viden og produktiv magt sættes, og hvordan interessevaretagelens rationaler kan siges at sættes på forskellige måder af forskellige aktører en del af socialiteten.

Vores analyse gennemsyres af det faktum, at alle aktører i socialiteten synes at have visse regler for, hvordan interesseorganisationernes bør agere for at blive inkluderet i socialiteten - og være succesfulde i deres interessevaretagelse. I nedenstående, vil vi analysere os frem til, hvilke regler for inklusion, der synes at stå frem og hvordan disse regler normeres forskelligt af de forskellige aktører.

Det vil sige, at afhandlingen nu nærmer sig en situation, hvorfra det bliver muligt at udpege grundingredienserne i en opskrift for effektiv og succesfuld inklusion i socialiteten. Italesættelserne i empirien er udvalgt ud fra en generel tendens vi synes at læse os frem til på tværs af hele kartoteket af citater.

Delanalyse 2: Parametre for inklusion

Troværdighed

Som det fremgår af første analysedel, så synes det at kunne iagttages, at man som interesseorganisation skal agere troværdigt, og at aktørerne i socialiteten finder det nødvendigt at have tillid til den talen, som interesseorganisationerne fremkommer med. Dette kan virke som en ganske basal regel, men det interessante for os med henblik på vores problemformulering er, hvordan de forskellige aktører meningsudfylder troværdighed til at betyde noget bestemt med henblik på de handle- og talemuligheder, diskursen tilbyder interesseorganisationerne for inklusion.

En af måderne, hvorpå reglen normeres på, er der en embedsmand i Statsministeriet, der fortæller om:

"Det ideelle ville være, hvis vi havde tid til at trippeltjekke al information, som vi modtager og sender videre. Sådan er virkeligheden desværre ikke. Så jeg skal være sikker på, at fakta er i orden første gang". (Embedsmand 2017).

Citatet opstiller en særlig ramme for, hvad embedsmænd genkender som succesfuld praksis. Der er ikke tale om, at han som enkelt subjekt arbejder indenfor rammerne af, at man simpelthen ikke har tid til at 'trippeltjekke' information, men at han faktisk siger *vi*, og der dermed bliver tale om en fælles socialitet, som viser sig at være manifesteret i Statsministeriet. En anden embedsmand i Beskæftigelsesministeriet sagde:

"Troværdigheden er altafgørende. Jeg skal kunne stole på, at de tal og oplysninger, som de kommer med, er sande. Hvis først en person giver mig forkerte tal, så er min dør lukket for ham for bestandigt." (Embedsmand 2017).

Der er flere interessante pointer, som er mulige at udlede fra dette citat.

For det første bliver troværdighed som regel direkte benævnt som værende en afgørende styringsfaktor for interesseorganisationerne og noget, som dermed bliver en inklusionsregel. Men særligt interessant er det også, at embedsmanden faktisk også lader os forstå, at han også har ekskluderet nogle fra socialiteten, da han, må man forstå fra citatet, engang har modtaget *forkerte tal*.

Citatet tydeliggør, at der faktisk er regler for inklusion og eksklusion, og at man som interesseorganisation ikke kan kalde sig effektiv uden videre - man er nødt til at underlægge sig andre rationaler end ens egen, men denne underkastelse er også produktiv jævnfør Foucaults magtbegreb.

Politikerne i vores undersøgelse viser sig også at italesætte troværdighed på en særlig måde. Her en kommunalordfører, der udtaler:

“I første omgang må man måske spørge sig selv, hvad troværdighed er. Det kan være mange ting. Det kan være baseret på effektive bytteforhold, altså hvor jeg ved, at den tjeneste, jeg gør nogen, kommer igen på et andet tidspunkt.” (Politiker 2017).

Kommunalordførerens citat må siges at være særligt relevant hvad angår denne afhandling og er desuden repræsenterende for mange, vi har talt med: At give et svar på, hvad god interessevaretagelse er, og hvordan interesseorganisationerne konstitueres af aktørerne i socialiteten. Citatet rummer for det første et spørgsmål, vi i denne analyse også stiller - nemlig, hvordan troværdighed normeres. Politikerens siger så, at det i hans optik handler om et bytteforhold, hvor politikerens altså forventer, at hans tillid og tjeneste, som han selv tilbyder, bliver gengældt. Her er det igen interessant at se på Foucaults magtbegreb. Magten er også her produktiv: I dette tilfælde skaber den faktisk en social tilstand, hvor interesseorganisationen skal være opmærksom på, at politikerne forventer noget igen. Dette giver mulighed for, at interesseorganisationerne kan agere aktivt, hvor magtforholdet både præger og præges af den forandring i relationen, en handlen indgår i. Politikerens citat er nemlig også et udtryk for, at politikerens også lader sig styre af måden, interesseorganisationerne arbejder på, og dermed subjektiveres de også til at være aktører relevante for politikerens styringspraksis, eksempelvis i forbindelse med lovgivningsarbejde.

Interesseorganisationerne kan altså med fordel præge diskursen og honorere kravet om at opnå taleret. Det gælder altså, at de kan præge diskursen vedr. et emne via det valg, de foretager, og hvilken korrekt data eller viden, de vælger at bidrage med i socialiteten. Det vil sige, at ligegyldigt om interesseorganisationerne fokuserer på mere jobskabelse eller mere velfærd, når man snakker skattelettelser, så gælder det, at fakta skal være i orden, og troværdighed som regel gælder.

Troværdigheden og det forhold, aktørerne har til interesseorganisationerne, bliver også omtalt af en finansordfører i blå blok:

“Demokrati handler om i min optik meget om tillid, og det går selvfølgelig igen i mine krav til interesseorganisationerne. Så hvis jeg kan stole på det, de siger til mig, er det helt legitimt at indgå i samarbejde med dem.” (Politiker 2017).

Det afgørende i dette citat bliver, at politikerens opstiller tillid som et kriterium for, hvorvidt hun ønsker at samarbejde med interesseorganisationerne. Det kommer til udtryk, at såfremt hun har tillid til dem, så finder hun det helt legitimt at indgå i samarbejde med dem. Interesseorganisationerne bliver altså også her relevante i socialiteten og succesfulde i deres praksis, når de kan anses for at være troværdige.

Meningsdannerne har også deres egen særegne måde at meningsudfylde troværdighed på. Her en journalist på et større dagblad:

“Som alle andre journalister, så er jeg nødt til at tro på organisationen, når de fortæller mig, at det her er en solohistorie - og at de andre blade ikke får en anden vinkel. Jeg skal ikke se den samme historie med samme vinkel på avisen længere nede af gaden. Nogle ved jeg, at jeg kan stole på, andre foregiver jeg at stole på. Det handler om en form for gensidig tillid, og nu har jeg været på flere aviser, så relationer har jeg nok af.” (Politiker 2017).

Udtalelsen, som den politiske journalist kommer med, er interessant i henhold til flere aspekter af konstitueringen af interesseorganisationerne som værende inkluderet i socialiteten.

Som gennemgået, så skaber diskurser ifølge Foucault en *verden af betydning*. Det vil sige, at diskursen, som sætter rammen for interesseorganisationernes muligheder, lader sig selvfølgeliggøre i det øjeblik, en rationalitet omkranser denne diskurs. Citatet understreger også Foucaults pointe om, at diskurser former bestemte former for viden - og sociale relationer. Disse kalder man kontingente, og det er netop det, som journalisten siger: At han, hvis han har tiltro til det, interesseorganisationerne kommer med, så skal han være sikker på, at det er eksklusivt til ham, men også, at han igennem sin karriere har opbygget tillidsfulde relationer, som lader til at være til brug for både ham og den interesseorganisation, som han nu er i kontakt med.

Her kan vi igen, med en vis sikkerhed, tillade os at kalde ‘troværdighed’ en regel for inklusion, hvor altså flere aktører som en del af denne produktive magt får gavn af forholdet mellem dem. En anden journalist, som også berører troværdighed, udtaler:

“Hvis noget skal bringes til citat, må det stå for egen regning. Det må være op til den enkelte organisation, hvorvidt de vil risikere at ende i Detektor. Vi journalister kan desværre ikke tjekke alt, før vi sender det ud.” (Journalist 2017).

Citatet kan ses i relation til de nyhedskriterier, vi ved, journalister bruger som styringsværktøj, når de skal vurdere en historie. Det er nemlig bestemmende for, hvilken viden, der kan genkendes som en historie, og som er relevant for diskursen. En af disse kriterier er konflikt, dvs. når to parter er uenige. Journalisten fortæller os, at selvom en udtalelse, ikke direkte kan verificeres som værende korrekt, så vil journalisten nødvendigvis bruge den i avisen med henblik på at udfolde kritik. Citatet normerer troværdighed med udgangspunkt i bestemte journalistiske kriterier og subjektiverer interesseorganisationerne som både inddraget i socialiteten men også som nogle, hvis overlevelse og inklusion er betinget af, hvorvidt journalisten har et tillidsfuldt forhold til organisationen.

Regel for inklusion nr. 1

Der lader til, at der på tværs af aktører er bred enighed om, at det at kunne stole på den information og fakta, som IO'erne kommer med, er helt essentiel. Det at kunne levere troværdig og præcis information, fx i form af undersøgelser, synes dermed at være en regel. Både for, hvad der forventes af interesseorganisationer for at få at opnå inklusion i socialiteten, men også for hvordan man som IO forventes at agere i socialiteten betinget af hvilke aktører man forsøger at varetage sin interesse overfor. Det er nødvendigvis noget, alle IO'er må lade sig styre af, såfremt de ønsker at blive inkluderet og agere effektivt i socialiteten. I tråd med Foucaults tanker om civilsamfundet, og dennes funktion i forbindelse med styringen af samfundet, vil det derfor være helt afgørende, at den information og viden IO'erne bidrager med, altis er troværdig og retvisende. Dermed udpeger vi regel nummer et til at være *Troværdighed*.

De regler, som de forskellige aktører opstiller og normere på forskellige måder, er systematiseret herunder.

Tabel 2.1 Regler for troværdighed			
	Embedsmænd	Politikere	Meningsdannere
Troværdighed	Regel 1: Fakta og viden skal være retvisende, første gang dialog igangsættes. Regel 2: Som interesseorganisation kan du betragte dig selv som eksklusiveret eller uvelkommen i socialiteten, hvis du kommer med forkerte tal til døren.	Regel 1: Politikerne er også afhængige af interesseorganisationerne i magtforholdet Regel 2: Inklusion stiller krav om et bytteforhold fra politikerne, der kræver retvisende viden og til gengæld giver taleret.	Regel 1: Eksklusivitet: Din historie skal være unik for journalisten, da det højner troværdigheden og muligheden for inklusion. Regel 2: Noget kan genkendes som en historie, når der indgår konflikt, uagtet om det er sandt eller ej.

Dagsordensættelse

På baggrund af resultaterne i første delanalyse er det nu muligt at analysere, hvorledes de tre aktørgrupper normerer inklusionsreglen *dagsordensættelse*, som vi vurderer kan fremskrives i empirien.

I vores interview med de 60 personer stod det hurtigt klart, at der var divergerende opfattelser af, dels hvor vigtigt interviewpersonerne synes reglen var, og dels hvad de lagde i reglen. Det stod hurtigt klart, at vi på den ene side havde en gruppe, som ikke vægtede inklusionsreglen særligt højt. Det ses eksempelvis i følgende citat:

“For mig er det ikke afgørende, om en organisation kan komme i medierne. Jeg vil langt hellere have, at de kommer til mig, førend de går til medierne. Det andet kan godt virke lidt, som om de bare vil ses.” (Embedsmand 2017).

Citatet illustrerer, at embedsmanden normerer denne inklusionsregel ud fra en tanke om, at interesseorganisationernes fokus på at komme i medierne kan have en tendens til at overskygge andre ting, som denne embedsmand finder vigtig. Det var noget der gik igen ved flere embedsmænd.

Når embedsmanden eksempelvis betoner sætningen om, at interesseorganisationerne hellere skal opsøge ham fremfor at forfølge en medieinteresse, tyder det altså på, at denne inklusionsregel ikke er gangbar hos denne. Dette bliver bakket op af en anden embedsmand, der siger således:

“Jeg er måske gammeldags, men jeg tænker, at det er langt mere effektivt, hvis en organisation ikke har et alt for udtalt behov for at blive nævnt i medierne. Hvis jeg var lobbyist i en organisation, ville jeg leve efter mantraet: “Den der lever skjult, lever godt”, altså med måde, ikke?” (Embedsmand 2017)

Der er flere interessante perspektiver i ovenstående citat, som er oplagte kort at hæfte sig ved. Eksempelvis nævnes ordet effektivitet, som i dette tilfælde må forstås i sammenhæng med, hvor stor sandsynlighed en given interesseorganisation har for at lykkes med interessevaretagelse overfor embedsværket. Embedsmanden hævder herved, at dagsordensættelse måske ligefrem kan være kontraproduktivt for en interesseorganisation, hvis denne vil søge indflydelse gennem embedsværket. Samtidig nævner denne interviewperson, at ”den der lever skjult lever godt”. Begge udsagn viser altså, at selvom dagsordensættelse er en ganske almindelig praksis i socialiteten, så er diskursen om den, at det ikke altid anses som værende produktiv ift. at opnå adgang til socialiteten og være effektiv i den og opnå tale, når organisationen er inde.

Skeler man i stedet til politikerne, oplever man et andet billede. En politiker siger det meget simpelt: “*I dagens mediebillede er det essentielt at kunne trænge igennem*” (Politiker 2017) Netop det at kunne trænge igennem og så at sige bryde muren ind til socialiteten er særligt interessant: Citatet understreger den pointe, vi også analyserede os frem til tidligere, der handlede om, at fordi der er flere aktører, som forsøger at trænge igennem til socialiteten, så overdetermineres politikerne og gør hele socialiteten mere kompleks.

Det betyder samtidig, at interesseorganisationernes evne til at sætte dagsordner vil være essentiel for at blive inkluderet. Ganske interessant, at dagsordensættelse normeres så forskelligt embedsmændene og politikerne imellem. En pointe vi senere vil uddybe. En anden politiker vurderer dagsordensættelse som et vigtigt parameter, hvis ønsket er at bevare hans interesse og samtidig have gennemslagskraft og indflydelse (Politiker 2017).

Især sidste bemærkning møder vi flere steder i vores undersøgelse af politikere. En siger direkte, at: “*Jeg kan ikke tælle, hvor mange gange jeg har grebet knoglen og ringet til en organisation, efter jeg har læst et spændende opslag på Twitter eller i Berlingske.*” (Politiker 2017).

Her knyttes en vigtig pointe til dagsordensættelsen, nemlig de sociale medier (SoMe). Hermed åbnes der altså op for en fortolkning af, at interesseorganisationerne må tænke dagsordensættelse bredere end blot i dagspressen. Vi støder på udsagnet igen i et andet interview, hvor politikerens siger, at: *“200 likes på et Facebook-skriv [Facebook-status] fanger min opmærksomhed.”* (Politiker 2017). Vi bad denne politiker om at uddybe citatet, hvilket han gjorde med følgende ord:

“Når jeg tager fem minutters pause, så sidder jeg med telefonen og er formentligt på Twitter eller Facebook. Hvis jeg støder på et spændende opslag der, så sidder det nogle gange fast i mine tanker efterfølgende. Så jeg vil råde de fleste til at komme ud af bullerne på SoMe, der kan de nemlig fange mig i mine pauser.” (Ibid.)

Meningsdannerne i vores undersøgelse bakker politikerne op i deres normering af reglen. Eksempelvis siger en politisk journalist følgende, da vi spørger ham:

“Jeg tror ikke, særligt mange organisationer ville have succes, [med deres interessevaretagelse red.], hvis ikke de formåede at trænge igennem til os.” (Meningsdanner 2017).

Meningsdanneren her sætter altså en direkte sammenhæng mellem inklusionen og succes i socialiteten og graden af dagsordensættelse. På den måde opstilles der altså et skel mellem de organisationer, som kan trænge igennem i mediebilledet, og dem, der ikke kan. Ift. førnævnte SoMe, lægger flere meningsdannere sig op ad udsagnet fra politikerne. Der tegner sig et billede af, at journalisterne i flere tilfælde selv skeler til aktiviteter på SoMe, når de skal udvælge morgendagens historier. En journalist nævner, at de traditionelle medier er under et stigende pres fra SoMe-kanalerne. Et faktum, der måske ikke er banebrydende, hvis man skeler til samfundsudviklingen. En journalist forklarer dette meget rammende med følgende citat:

“I dag er vores konkurrenter ikke længere blot andre blade, i dag er det i lige så høj grad Netflix og især de sociale medier. Derfor skal vi oppe os for at kunne holde læserens opmærksomhed. Det sætter pres på de historier, vi bringer. De skal være gode. Det må organisationerne tænke ind.” (Meningsdanner 2017).

I vores afhandlinger åbner dette dog op for en vigtig erkendelse, nemlig at dagsordensættelse kan ske på flere måder, hvilket interesseorganisationerne skal forholde sig til for at opnå inklusion i socialiteten. En tænketank bidrager med en anden essentiel pointe ift. normeringen af dagsordensættelse:

“Personligt er vi ikke modtagere af interesseorganisationernes forsøg på at sætte en dagsorden, men vi er i konkurrence med det. Der er flere situationer, hvor en interesseorganisation kan have den samme dagsorden som vi, men med en anden vinkel, som måske er modstridende med vores. Der bliver dagsordensættelsen en kamp om at trænge igennem eller at komme først. Derfor synes jeg, at det [dagsordensættelse red.] er noget, som er en del af mediebilledet og kampen.” (Meningsdanner 2017).

Hermed viser det sig altså, at interesseorganisationerne ikke bare skal finde den rigtige dagsorden, de skal også være først med denne. Citatet understreger ydermere den kamp, som flere bliver en del af, nemlig kampen om inklusion i socialiteten, hvilket formanden for tænketanken understreger. Ligeledes bliver det at trænge igennem anset for at være essentielt, samt understreges at socialiteten er kompleks - og særligt politikerne, men også medierne bliver overdetermineret.

Regel for inklusion nr. 2

I ovenstående analyse synes der at være en klar tendens til, at såfremt man evner at spille med på de journalistiske praksisser samt være en aktiv aktør på de sociale medier, så har man bedre muligheder for inklusion. Det at kunne sætte en dagsorden i medierne og proaktivt bruge denne synes derfor også at være en regel for inklusion. Dermed udpeger vi regel nummer to til at være *dagsordensættelse*.

På baggrund af ovenstående analyse er det nu muligt at udfylde et skema over normeringen af dagsordensættelse.

Tabel 2.2 Regler for dagsordensættelse

	Embedsmænd	Politikere	Meningsdannere
Dagsordensættelse	Regel 1: Ikke vigtig i forbindelse med at blive inkluderet i socialiteten. Regel 2: Det kan overskygge hensigten	Regel 1: Vigtig for at fange og bevare opmærksomheden på et politisk emne. Regel 2: Dagsordensættelse skal i høj grad indtænkes i en SoMe-strategi, da det øger muligheden for at tale med politikere.	Regel 1: Vigtig for at åbne op for inkludering Regel 2: Dagsordensættelse sker som led i en konkurrence om at komme først.

Relationer og dialog

På samme måde som de foregående regler, vil vi nu analysere regel nummer tre: *Relationer og dialog*. Der hersker generel enighed om vigtigheden af denne regel. Blandt embedsmændene i vores undersøgelse hersker der tilsyneladende en indstilling om, at de gerne ser en stor kontaktflade mellem dem selv og interesseorganisationerne. En embedsmand fremhæver dette, idet han udtaler følgende:

“Vi inddrager interesseorganisationer i over 90 % af vores sager – både lønmodtageres og arbejdstageres side. Det er meget vigtigt for os i forhold til den danske model.” (Embedsmænd 2017).

Der knyttes her en tråd mellem embedsværkets relation til interesseorganisationerne og den unikke danske model. Desuden indikerer citatet også den analytiske pointe, vi tidligere har analyseret os frem til, nemlig at interesseorganisationerne, såfremt de agerer troværdigt og i visse tilfælde kan sætte dagsorden, anses for at være legitime bidragsydere til styringen af samfundet i tråd med Foucaults tanker om det bidrag, som civilsamfundet kan præge socialiteten med. En anden embedsmand siger samstemmigt, at *“det [...] altid [er red.] relevant at høre erhvervslivet, den viden kan man ikke undvære.”* (Embedsmand 2017).

De to ovenstående citater viser, at de embedsmænd, vi har talt med, vægter relationen og dialogen højt. En påstand, der bliver bakket op flere gange. Blandt andet i følgende citat: *“Jeg kan ikke understrege hvor vigtigt, jeg synes det er for hele demokratiet, at vi [embedsværket og interesseorganisation red.] kan spare på alle områder.”* (Embedsmand 2017). Udtalelsen er et godt eksempel på, hvordan civilsamfundet, med

Foucaults begreber, faktisk bidrager til demokratiet ved at levere input til staten, som bruger den viden til politikudvikling, således at borgerne på denne måde også bliver inddraget i processen, uagtet om disse aktører kan vurderes som værende neutrale.

For at komme en normering nærmere, har vi spurgt repræsentanter fra embedsværket ind til, hvad de lægger i relationen.

Her siger en blandt andet, at:

“De bedste interesseorganisationer er dem, der kan finde ud af at opsøge relationer til os. Den skal sidde i skabet første gang. Du skal vide, hvem du skal snakke med, og hvad du vil sige.” (Embedsmand 2017).

Dermed møder vi første gang indstillingen om, at der er forskel på relationerne og dialogen.

Det indikeres altså, at for at en interesseorganisation kan opnå inklusion, er det ikke nok blot at opsøge relationen og dialogen, det er i lige så høj grad vigtigt, at relationen og dialogen foregår på en bestemt måde. Dette åbner altså op for, at der er flere muligheder for, hvordan inklusion kan opnås, alt efter hvilken slags interesseorganisation, man er.

Dette bekræftes i flere af vores interviews med politikere. En siger direkte, at hun møder flere interesseorganisationer, som ikke kan indgå i en givtig relation og dialog til fordel for deres muligheder for at blive inkluderet i socialiteten. Hun nævner i interviewet, at særligt mange fagbevægelser halter:

“Jeg besøger mange fagbevægelser. De er nødt til at skærpe deres kommunikation. Erhvervsorganisationer er gode til at have fem slides med på mødet. Det kan alle lære af. Jeg ser gerne, at hvert møde starter med fem slides, der indeholder: Et slide med hvem man mødes med, et slide med en dagsorden i tre punkter og tre slides, der uddyber det, vi skal tale om. Jeg oplever, at mange, især fagbevægelser, kommer ind til et møde med tilgangen: ”Nå, hvad skal vi snakke om?” (Politiker 2017).

I citatet ligger i øvrigt en anden observation. Politikerens fortæller indirekte, at hun møder mange interesseorganisationer, hvilket indikerer, at interesseorganisationerne er opmærksomme på vigtigheden af relationen og dialogen. Dette bliver yderligere bekræftet i et andet interview med en politiker, som siger, at

“Jeg får utroligt mange henvendelser. Jeg svarer på et fåtal. Hvis ikke vi har mødtes før, så skal din sag være virkelig god, før jeg inviterer på kaffe. Det samme med de her interviews til universitetsopgaver – det kan I se som et kompliment.” (Politiker 2017).

Endnu en gang støder vi altså på fortællingen om, at relationen og dialogen skal foregå på en bestemt måde, førend interesseorganisationen kan vinge den regel af og rent faktisk benytte muligheden for at blive inkluderet. Dette bliver endnu en gang bekræftet af en anden politiker, som siger: *“En god relation kan hjælpe, en dårlig relation ødelægger alt. Så det skal gøres på en effektiv og ordentlig måde, men så lytter jeg også gerne.”* (Politiker 2017). Udtalelsen om, at en dårlig relation *ødelægger alt*, kan være med til at forklare de muligheder, man som interesseorganisation skal være opmærksom på i forbindelse med inklusion. Citatet understreger nødvendigheden af at indgå i relationer med folk i socialiteten, uagtet om du endnu er inkluderet eller ej. En dårlig relation, understreger citatet, vil i hvert fald lukke døren for dig hos netop den aktør i socialiteten.

Slutteligt viser et citat fra en politiker, at disse tænker strategisk omkring relationer og dialoger: *“Det er klart, at hvis en erhvervsorganisation, der repræsenterer mange virksomheder i min kreds, kontakter mig, så lytter jeg. De er jo repræsentanter for mine vælgere.”* (Politiker 2017).

Det strategiske element består her i det faktum, at politikerne ser et bytteforhold mellem interesseorganisationerne og hans chance for at opnå omtale i hans valgkreds, hvilket understreger den tidligere analytiske pointe om, at brede alliancer, som samler flere forskellige diskurser under samme dagsorden, kunne være et vigtigt element i forbindelse med interessevaretagelsen om at blive inkluderet. Denne pointe møder vi igen i vores interview med meningsdannerne. Omend i en anden udformning. En journalist lægger ikke skjul på, at han til tider godt kan finde på at bruge sin relation til at opsøge historier:

“Selvfølgelig betyder en god relation noget. Hvis ikke jeg har en god vinkel til en historie, kan jeg da godt finde på at ringe til nogen, jeg kender. Men ni ud af ti gange, så behøver jeg ikke at opsøge en relation” (Meningsdanner 2017).

Dette er dog ikke en ting, der går igen. De fleste andre meningsdannere udtaler, at de hellere ser, at interesseorganisationerne fokuserer på indholdet i historien frem for deres relation. Som en journalist siger:

“Den gode historie trumfer den gode relation, så de bør i højere grad fokusere på indhold frem for pleje af mig.” (Meningsdanner 2017). En anden siger samstemmigt, at: “Vi behøver ikke at opsøge dialogen, den kommer til os. Så det er altid op til den enkelte organisation, hvad de vil have ud af relationen.” (Meningsdanner 2017).

Dermed viser vores meningsdannere, at de opererer ud fra en tankegang om, at hvis historien, som interesseorganisationen vil have frem, er god, så er det ligegyldigt, hvor god relationen og dialogen er.

Regel for inklusion nr. 3

I flere citater fra de forskellige aktører, synes der at være mange, der nævner den tillid, man opbygger til bestemte subjekter. Det handler altså om at kunne igangsætte og deltage i centrale politiske dialoger og relationer, hvorfor det også må siges at være en regel for, hvorvidt man som interesseorganisation kan betegnes som succesfuld og inkluderet, eller, såfremt man ikke evner at leve op til reglen, ekskluderet. Dermed udpeger vi regel nummer tre til at være *relationer og dialog*.

Ovenstående analyse gør det muligt for os at udfylde følgende skema:

Tabel 2.3 Regler for relation og dialog			
	Embedsmænd	Politikere	Meningsdannere
Relation og dialog	Regel 1: Vigtig for den danske model, at du, for at blive inkluderet, opbygger relationer i socialiteten. Regel 2: Interesseorganisationernes handlen for at blive inkluderet skal foregå på en struktureret måde.	Regel 1: Tilgangen afgør, hvor god relationen bliver. Regel 2: Relation og dialog kan ses som en forventningsafstemning omkring et bytteforhold.	Regel 1: Hvis journalister mangler en historie, kan de opsøge den hos en god relation. Regel 2: Den gode historie trumfer den gode relation.

Mobilisering

Vi har analyseret os frem til, at det at kunne mobilisere medlemmer og borgere er et vigtigt parameter for nogle aktører og vigtigt for, hvorvidt en interesseorganisation kan betegnes som værende inkluderet. Men det viser sig imidlertid, at visse aktører faktisk har vidt forskellige normeringer af mobilisering.

“Jeg ved, at alle disse interesseorganisationer varetager deres medlemmers interesser. Det er jo deres opgave. Men uanset hvor lille eller hvor stort et bagland af støtter til deres sag, de har, så bliver jeg ikke overbevist om, om deres argumenter er valide eller ej. Nok så mange kan jo også tage fejl.”
(Embedsmand 2017).

Heri understreger embedsmanden, at hun er bevidst om den afhængige styringspraksis, som interesseorganisationerne må arbejde ud fra; den, der siger, at de skal varetage deres medlemmers interesser. Uanset eller hvorvidt, du som stor interesseorganisation kan inddrage nok så mange medlemmer i din sag, så vil det ikke overbevise hende om, at sagen er vigtig, og du dermed opnår inklusion. Her er det interessant at inddrage Foucaults pointe om civilsamfundet igen; nemlig den, der fortæller os, at ingen grupperinger burde kategoriseres som værende neutrale. Det handler således om realitetsforståelsen og hvor høj en realitetsgrad, embedsmanden rent faktisk tillægger interesseorganisationerne. Som Foucault forklarer:

”Efter min mening skal man være meget forsigtig, når man tilskriver dette civilsamfund en bestemt realitetsgrad. Det er ikke dette historisk-naturlige faktum, der så at sige kommer til at fungere som søkkel for og modsætningsprincip i forhold til staten eller de politiske institutioner. Civilsamfundet er ikke en simpel og umiddelbar virkelighed.” (Foucault 2009: 335).

I embedsmandens citat må det siges, at hun, uanset hvilken størrelse, en interesseorganisation har, ikke ønsker at inkludere dem, men at det at kunne mobilisere anses for at være en regel indenfor socialiteten. En anden embedsmand fortæller os:

“Det er klart, at en af de ting, nogle kommer med, er, hvor mange dit eller dat er ramt af en bestemt lovgivning eller andet - det er min opgave at kunne sortere i dette, mange har nemlig en tendens til at gøre et problem større, end det reelt er.” (Embedsmand 2017).

I ovenstående normeres det at kunne mobilisere til en særlig strategi. Embedsmanden siger, at for mange kommer med et problem, som forsøges at pustes op ift. til hvor mange, interesseorganisationen nu mener, at problemet rammer. Dette subjektiverer altså også interesseorganisationerne til at være strategisk tænkende aktører, som aktører i diskursen er opmærksomme overfor.

Embedsmanden ser det sågar som sin pligt at kunne sortere i, hvorvidt denne strategi kan anses som legitim ift. inkluderingen i socialiteten.

Politikerne, derimod, normerer det at kunne mobilisere på en lidt anden måde. Her siger en beskæftigelsesordfører: *"Hvis du rent faktisk kan vise mig, at det, du siger, betyder noget for befolkningen, så skal jeg nok tage noter, når du snakker."* Citatet er et tydeligt eksempel på, hvordan staten – dvs. lovgivere - inddrager civilsamfundet i deres beslutninger og dermed også i dette tilfælde inkluderer dem i socialiteten, der kan præge den diskurs. I dette tilfælde bliver interesseorganisationernes interesser endda sat i sammenhæng med befolkningens interesser. Et andet citat fra en politiker understreger dette:

"Vi politikere er jo ikke blinde for omverden. Jeg bliver da klart gjort opmærksom på en sag, hvis der står hundredevis af vrede borgere på Christiansborgs Slotsplads. Det gør indtryk, men hvorvidt jeg ændrer holdning af den grund, ved jeg ikke - da det slet ikke er det segment, jeg normalt identificerer mig med politisk". (Politiker 2017).

Her bliver befolkningen igen bragt på banen i et rationale, der kan forklares som idéen om, at hvis du har folkets opbakning i en sag, kan du nå et stykke – og kun måske hele vejen. Politikerne siger, at det efterlader et indtryk, *"når eksempelvis 3F har mobiliseret 200.000 til at skrive under på det med pensionsalderen. Det var effektivt af helvedes til,"* siger politikerne. Dermed bliver mobilisering hos politikerne et vigtigt element, da det understreger befolkningens ønske. I et politologisk syn er dette ikke nødvendigvis overraskende, da politikerne er på valg, men det giver os alligevel et blik for en regel indenfor socialiteten, som er konstituerende for, hvordan interesseorganisationer forventes at optræde, førend de kan betragtes som værende succesfulde i deres ageren i forbindelse med at blive inkluderet - og når de er, hvordan de kan præge diskurser i socialiteten. Derudover kan det også læses som et vigtigt aspekt, at den sag, interesseorganisationen ønsker støtte til, rent faktisk er noget, politikerne har på sin politiske eller ideologiske dagsorden. Denne analytiske pointe kan sættes i tråd med den tidligere pointe om den produktive magt: Politikerne er opmærksomme på, at interesseorganisationerne kan banke på døren til socialiteten med noget relevant, hvilket giver interesseorganisationerne den reelle mulighed for at præge diskurserne inde i selve socialiteten.

Meningsdannerne normerer også mobilisering på en særlig måde. Her handler det i højere grad om egentlige folkestemninger. En debattør siger:

“Jeg skriver jo om det, som folket også er optaget af, nogle gange skaber jeg selv debatten, men de fleste gange, så kommer jeg jo bare med min holdning. Folkestrømninger betyder bare meget - om det så handler om kagebilleder eller Amager Fælled, så forholder jeg mig til det og skaber debatten.” (Meningsdanner 2017).

Citatet er sagt af en debattør med over 90.000 følgere på de sociale medier, og han har altså evne til at kunne mobilisere rigtig mange i sager. Men som debattøren siger, så er han også styret af debatter, som er startet af befolkningsgrupper - uagtet om det er en interesseorganisation eller ej, der har sat den i gang. Det er også interessant at iagttage, hvordan debattøren ser sin egen rolle som en ‘skaber’ af debatten. Det virker altså, som om debattøren her er mere optaget af at skabe debat og engagere folk og mindre om sagen, og om det faktisk er noget han brænder for.

En journalist udtaler til os:

“Hvis vi oplever, at mange danskere er oprørte over noget på Facebook - ja, så skriver vi om det. Selvom det måske ikke er en væsentlig nyhed for samfundet. Sådan er det. Nogle gange bringer vi en historie, som bliver til en debat - andre gange er den skabt andre steder”. (Meningsdanner 2017).

Det er ikke muligt for os endeligt at konkludere, om der er en direkte linje mellem det, debattøren understreger, er rationalet i diskursen, og det journalisten ovenover udtaler. Men det må siges, at begge aktører ser det at kunne engagere befolkningen i noget som et vigtigt element for, hvilke handle- og talemuligheder, man som interesseorganisation har i forbindelse med at opnå inklusion i socialiteten.

Regel for inklusion nr. 4

Det at kunne inddrage civilsamfundet eller befolkningen er altså en vigtig faktor, som træder frem i empirien. Evnen til at kunne mobilisere både medlemmer og borgere i sin sag må derfor også siges at være en regel for inklusion. Dermed udpeger vi regel nummer fire til at være *mobilisering*.

Tabel 2.4 Regler for mobilisering

	Embedsmænd	Politikere	Meningsdannere
Mobilisering	Regel 1: Lige gyldigt hvor mange, du har bag dig, gør det ikke din sag mere legitim. Regel 2: Lad være med at gøre dit problem større, end det er. Det skader dine muligheder for inklusion. Regel 3: Embedsmanden ved, du er en strategisk aktør, så forvent ikke, at du kan snyde dem.	Regel 1: Mange folk bag din sag gør indtryk. Regel 2: Politikeren skal plejes af en mobilisering, som også stemmer overens med en politikers ideologiske standpunkt.	Regel 1: Folkets engagement anses for at være alfa og omega. Uden dette er din sag uinteressant for meningsdanneren. Regel 2: Aviserne kan ses som en mulighed for både at skabe debatten, men også en mulighed for at inddrage befolkningen i din sag.

Alliancer

Til forskel fra flere af de foregående regler, eksisterer der med regel nummer fem, *alliancer*, en mere fremherskende konsensus omkring, hvor vigtig de forskellige aktørgrupper anskuer denne regel. Det rationale, der eksisterer, som skrevet frem tidligere, er, at der er flere aktører, som forsøger at blive inkluderet i socialiteten, og med det forøges kompleksiteten, og med det finder en overdeterminering af politikeren sted. Derfor efterspørges der brede alliancer.

Set bredt over vores interviewpersoner, lader det til, at alle tre grupper finder det virkningsfuldt, hvis interesseorganisationerne indgår i alliancer på tværs. En embedsmand siger eksempelvis, at *“Jo større alliancer, interesseorganisationerne indgår i, desto mere synlighed har de overfor mig”* (Embedsmand 2017).

En anden er tilsyneladende enig i dette udsagn:

“For mig kan en alliance af store grupper signalere en større grad af troværdighed. Det bliver mindre cowboy og mere reelt, hvis flere går sammen.” (Embedsmand 2017).

Her ses en kobling mellem tilliden og størrelsen af alliancen. Kædet sammen med resultaterne af vores analyse af troværdighed, som embedsmanden vægtede højt, lader det altså til, at interesseorganisationer kan opnå en større grad af inkludering i socialiteten ved at få flere til at indgå i alliancer med dem.

Denne erkendelse bæres videre af en politiker, som udtaler følgende til os: *"Hvis der står fire organisationer og banker på min dør med en fælles sag - måske en rapport, hvor de alle er afsendere - så kan jeg ikke tillade mig ikke at åbne døren."* (Politiker 2017).

En anden politiker siger, at: *"Man ser en gang i mellem sjove alliancer, men det er de færreste af dem, som ikke har den ene eller anden effekt."* (Politiker 2017). Citatet er interessant at inddrage, fordi det understreger vigtigheden af evnen til at kunne danne alliancer, såfremt du ønsker at blive inkluderet i socialiteten. Det fortæller os igen, at det at kunne favne bredt - i dette tilfælde så bredt, at politikerne kalder det sjovt - også er noget, der understreger, hvilke handle- og talemuligheder, man som interesseorganisation produktivt kan anvende i forbindelse med sin interessevaretagelse.

Meningsdannerne er ligeledes enige med de to andre grupper. En journalist fortæller os, at han mener, at: *"Det [...] altid [er red.] en overskrift værdigt, hvis mange store aktører går sammen og siger det samme."* (Meningsdanner 2017).

På baggrund af denne analyse viser det sig, at den femte regel binder tråde til mange af de andre regler. Eksempelvis har aktørerne i denne analyse nævnt, at alliancer giver bedre mulighed for dagsordensættelse, troværdighed, relationer og dialog og derfor må anses som et krav, som interesseorganisationerne med fordel kan benytte sig af.

Regel for inklusion nr. 5

En sidste regel og praksis, vi synes at kunne analysere os frem til, er det, vi vælger at kalde for alliance-dannelse. Det at kunne danne og facilitere koalitioner og alliancer synes at være et vigtigt parameter for flere af aktørerne. Dermed udpeger vi regel nummer fem til at være *alliancer*. Reglen understreges af, at flere aktører øger kompleksiteten, hvorfor der stilles et krav fra især politikerne om, at der etableres brede alliancer, således at intensiteten i kampen om inklusion bliver mindre, men også at dagsordnerne har et bredt samfundsrelevant fokus.

Med dette har vi nu mulighed for at opstille et skema for femte regel.

Tabel 2.5 Regler for alliancer

	Embedsmænd	Politikere	Meningsdannere
Alliancer	Regel 1: Vigtig for synlighed og øger mulighed for inklusion. Regel 2: Jo bredere alliance, desto større grad af troværdighed og dermed større mulighedsrum for interesseorganisationer.	Regel 1: Alliancer giver synlighed - og synlighed er godt. Regel 2: Store alliancer giver større mulighed for dialog og mulighed for at sætte et politisk præg.	Regel 1: Alliancer giver mulighed for at sætte dagsordner. Regel 2: Mindre interesseorganisationer har mere behov for alliancer, end større.

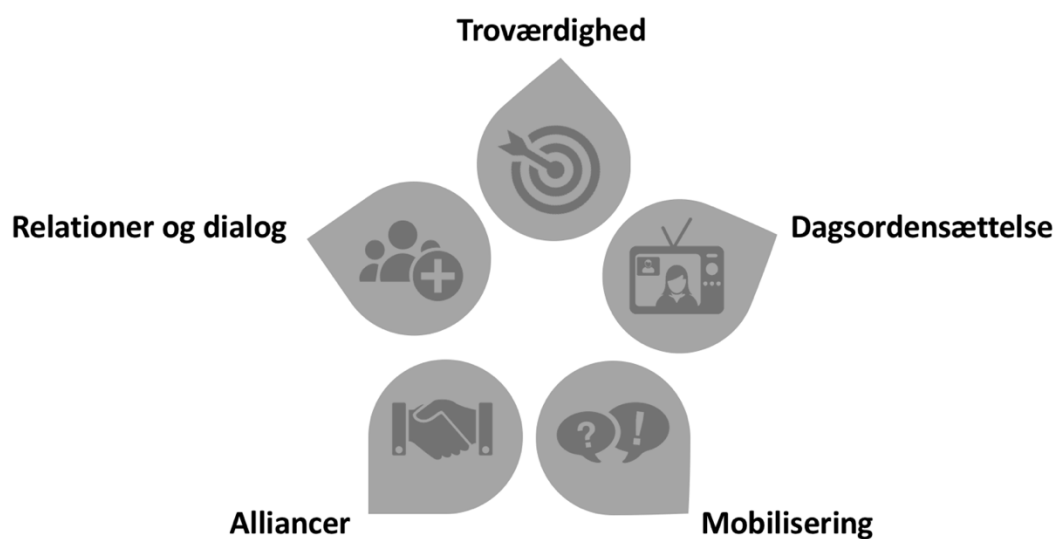
Delkonklusion

I første delanalyse, fik afhandlingen blik for, hvilke rationaler der synes at finde sted i interessevaretagelsens praksis. Dette blik åbnede op for, at vi i ovenstående analyse, kunne fremskrive rationalerne og omforme dem til egentlige regler for inklusion.

Vi er bevidste om, at ovenstående analyse ikke gør os bevidste om den vurdering, som de forskellige aktører, rent faktisk tillægger de forskellige regler - men hvordan de meningsudfylder de forskellige regler. Vi kan dog med en vis overbevisning fastslå, at praksissen for dansk interessevaretagelse og det mulighedsrum diskurserne strukturerer, synes at inkludere alle fem regler for inklusion. For at komme nærmere et svar på selve konstitueringen af interesseorganisationerne og e også, hvad man som mindre IO med rette burde fokusere på, sådant man ønsker både adgang til socialiteten og agere acceptabelt i den.

Afhandlingen går nu til den fase, hvor vi kommer tættere på de regler for inklusion, som synes at træde frem. Ambitionen er således at komme tættere på, hvordan alle aktører i analysen normerer de forskellige regler, med henblik på derefter, at kunne fremstille en opskrift på succesfuld og effektiv interessevaretagelse. På baggrund af ovenstående analyse, bliver det altså nu muligt at opstille reglerne for inklusion i nedenstående figur (2.1).

Figur 2. 1 Inklusionsregler

Tabel 2.6 Sammenfatning af reglerne

	Embedsmænd	Politikere	Meningsdannere
Troværdighed	Regel 1: Fakta skal være på plads første gang, dialog igangsættes. Regel 2: Som interesseorganisation kan du betragte dig selv som ekskluderet, hvis du kommer med forkerte tal.	Regel 1: Politikerne er også afhængige af interesseorganisationerne i magtforholdet. Regel 2: Troværdighed og tilid skal gå begge veje - og kan bruges som i et bytteforhold.	Regel 1: Eksklusivitet: Din historie skal være unik for journalisten, det højner troværdighed. Regel 2: Noget kan genkendes som en historie, når der indgår konflikt, uagtet om det er sandt eller ej.
Dagsordensættelse	Regel 1: Ikke vigtig Regel 2: Det kan overskygge hensigten.	Regel 1: Vigtig for at fange og bevare opmærksomheden. Regel 2: Dagsordensættelse skal i høj grad indtænkes i en SoMe-strategi.	Regel 1: Vigtig for at åbne op for en evt. inkludering. Regel 2: Dagsordensættelse sker som led i en konkurrence om at komme først.
Relationer & Dialog	Regel 1: Vigtig for den danske model.	Regel 1: Tilgangen afgør, hvor god relationen bliver.	Regel 1: Hvis journalister mangler en historie, kan de opsøge den hos en god

	Regel 2: Det skal foregå på en struktureret måde.	Regel 2: Relation og dialog kan ses som et bytteforhold.	relation. Regel 2: Den gode historie trumfer den gode relation.
Mobilisering	Regel 1: Lige gyldigt hvor mange du har bag dig, gør det ikke din sag legitim. Regel 2: Lad være med at gøre dit problem større, end det er. Regel 3: Embedsmanden ved, at du er en strategisk aktør, så forvent ikke, at du kan snyde ham.	Regel 1: Mange folk bag din sag gør indtryk. Regel 2: Politikeren skal plejes af en mobilisering, som også stemmer overens med en politikers ideologiske standpunkt.	Regel 1: Folkets engagement anses for at være alfa og omega. Regel 2: Aviserne kan ses som en mulighed for både at skabe debatten, men også at skrive om debatten.
Alliancer	Regel 1: Vigtig for synlighed. Regel 2: Jo bredere alliance, desto større grad af troværdighed.	Regel 1: Alliancer giver synlighed. Regel 2: Store alliancer giver større mulighed for dialog.	Regel 1: Alliancer giver mulighed for at sætte dagsorden. Regel 2: Mindre interesseorganisationer har mere behov for alliancer, end større.

Foregående analyse har vist os, hvordan de forskellige parametre, *troværdighed*, *dagsordensættelse*, *mobilisering*, *relation og dialog* samt *allianceskabelse*, bliver tilskrevet normering og fremhæves i flere citater. Analysen viser, hvordan interesseorganisationerne bliver givet forskellige muligheder for inklusion indenfor diskursen, som altså opstiller et bestemt mulighedsrum for interesseorganisationernes handle- og talemuligheder. Afhandlingen har nu bragt sig i en position, hvor det er muligt at kunne besvare arbejds spørgsmål nr. 2: *Hvordan sætter regler for inklusion et særligt mulighedsrum for interesseorganisationernes handlen og talen i socialiteten?* Det kan for det første konkluderes, at der er en form for konsensus om, at det er de rigtige parametre vi har fat i men at man normerer dem forskelligt inden i socialiteten, som øjensynligt er skabt af mange forskellige normeringer - og dermed gives der mange forskellige muligheder for organisationernes handlen i socialiteten.

Ift. troværdighed er reglen ret gennemgående, nemlig det, at troværdighed normeres til at være vigtigt for alle aktører, men har meget forskellig karakter af regler om, hvad der kan betegnes som værende en legitim handlen. Ved inklusionsreglen vedr. dagsordensættelse er der tværtimod mere uenighed om rationalet. Embedsmændenes udtalelser kan læses som, at de anser larm i medierne for at være

overskyggende for sagens kerne, mens politikerne ser det som et element, de bruger til at fange og bevare opmærksomhed på sig selv. Relationer og dialog viser sig også som noget, alle godt kan nikke genkendende til, men bliver forklaret på forskellige måder. Politikerne anser det som et bytteforhold - og særligt tilgangen vægtes højt. Meningsdannerne, herunder journalisterne, anser ligesom politikerne også en relation som noget begge parter kan drage nytte af. Ved mobilisering er det igen embedsmændene, som skiller sig ud. De påtaler det som noget, mange bruger strategisk, men i virkeligheden ikke har den store betydning for, hvorvidt du som interesseorganisation har succes i varetagelsen af interesser. Alliancedannelse blev af alle aktører normeret som noget, der giver større mulighed for dialog. Meningsdannerne understregede, at mindre organisationer godt kan have behov for alliancedannelse, mens de større, som vi blandt andet har med i denne afhandling, ikke i lige så høj grad er afhængige af alliancer.

Vores analysespørgsmål nr. 2 kan nu siges at være besvaret. Afhandlingen har nu bragt sig i en position, hvor det kan siges, at diskursen i socialiteten er skabt af mange aktører. I diskursen forefinder vi en række regler, som - afhængig af, hvilken aktør, du skal forsøge at udøve indflydelse på - normeres på forskellig vis. De bliver altså meningsudfyldt vidt forskelligt.

Vi er kommet nærmere en opskrift på, hvilke muligheder, interesseorganisationer har for at handle og tale, hvordan du som interesseorganisation - stor som lille - kan gå til de forskellige aktører i socialiteten og hvad du skal være opmærksom på af regler. Med analysen kan vi dog ikke sige, hvordan de forskellige aktører rent faktisk vurderer parametrene overfor hinanden. For at få et blik for det, har vi i undersøgelsen derfor bedt alle interviewpersoner, om at rangerer parametrene efter vigtighed. Nedenfor i figur 2.2 ses den samlede fordeling af svarene.

Figur 2. 2 Vurdering af parametrene's vigtighed

Politikere	#1 Troværdig hed.	#2 Dagsorden -sættelse	#3 Relationer & Dialog	#4 Mobili- sering	#5 Alliancer
Embedsmænd	#1 Troværdig hed.	#2 Relationer & Dialog	#3 Alliancer	#4 Dagsorden -sættelse	#5 Mobili- sering
IO u. top ti	#1 Troværdig hed.	#2 Relationer & Dialog	#3 Alliancer	#4 Dagsorden -sættelse	#5 Mobili- sering
Meningsdannere	#1 Troværdig hed.	#2 Mobili- sering	#3 Dagsorden -sættelse	#4 Relationer & Dialog	#5 Alliancer
IO i top ti	#1 Troværdig hed.	#2 Relationer & Dialog	#3 Dagsorden -sættelse	#4 Alliancer	#5 Mobili- sering

Som det ses i figur 2.2 tildeler interviewgrupperne parametrene forskellige grader af vigtighed. Det eneste der går igen på tværs af grupperne er vægtningen af troværdighed som det vigtigste parameter. Der-til kommer at flertallet finder mobiliseringen mindst vigtig. Figuren kan bruges som en indikation for hvordan de enkelte interesseorganisationer klarer sig i forhold til hver interviewgruppe. Dette vil vi dykke ned i næste afsnit.

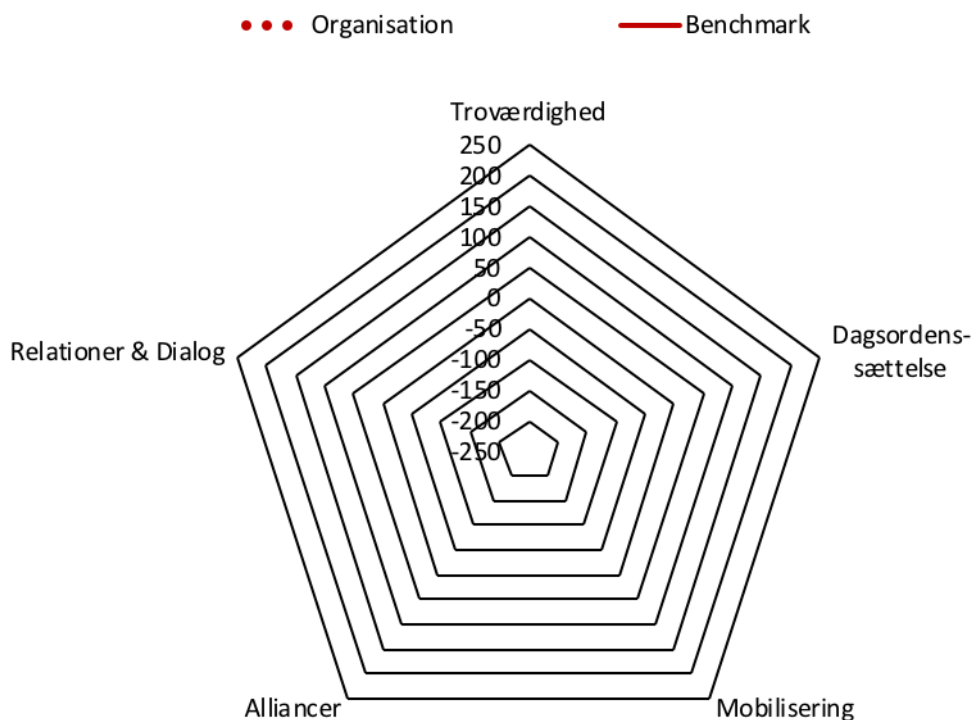
Delanalyse 3: Danmarks største interesseorganisationer

Med udgangspunkt i de to foregående analyser, har vi nu mulighed for at besvare vores analysespørgsmål 3 og derved nærme os en endelig besvarelse af afhandlingens problemformulering.

I denne sidste analysedel af afhandlingen har vi fokus på Danmarks ti største interesseorganisationer. Ambitionen er at få et klart billede af, hvordan vores 60 interviewpersoner samlet set vurderer disse organisationer ud fra de fremanalyserede parametre. Formålet bliver dermed at kunne måle og benchmarking organisationernes styrker og svagheder og på den måde få et mere nuanceret blik på landets ti største organisationer. Det interessante bliver her, at vi ved hjælp af de foucauldiansk fremanalyserede parametre får mulighed for at undersøge dels, hvordan vores interviewpersoner anser den enkelte interesseorganisation og dels, hvordan interesseorganisationerne adskiller sig fra hinanden. Hvad giver denne kompleksitet af muligheder for interesseorganisationerne uden for de ti største?

Den sidste pointe bliver vigtig, da det ved hjælp af denne bliver muligt at opstille en række arketyper af interesseorganisationer, som adskiller sig fra den gængse politologiske inddeling. For læseren er det vigtigt at vide, at vi i løbet af analysen vil sætte fokus på forskellige analytiske pointer for hver organisation. Når vi eksempelvis vælger at dykke ned i visse parametre for Dansk Industri, men andre for 3F, er det et udtryk for, at det netop er disse parametre, som er særligt afgørende for den gængse organisations arketype, som vi mener finder sted. Ønsket er dermed ikke at udfolde en omfangsrig forklaring af hver enkelt interviewpersons iagttagelse af hvert enkelt parameter for hver organisation. Den samlede score vil til gengæld blive fremvist i en figur øverst i hvert afsnit, som er med til at systematisere og visualisere resultaterne. Nedenfor vil vi kort introducere figurene, som vi har arbejdet med.

Figur 3. 1 Generel figur

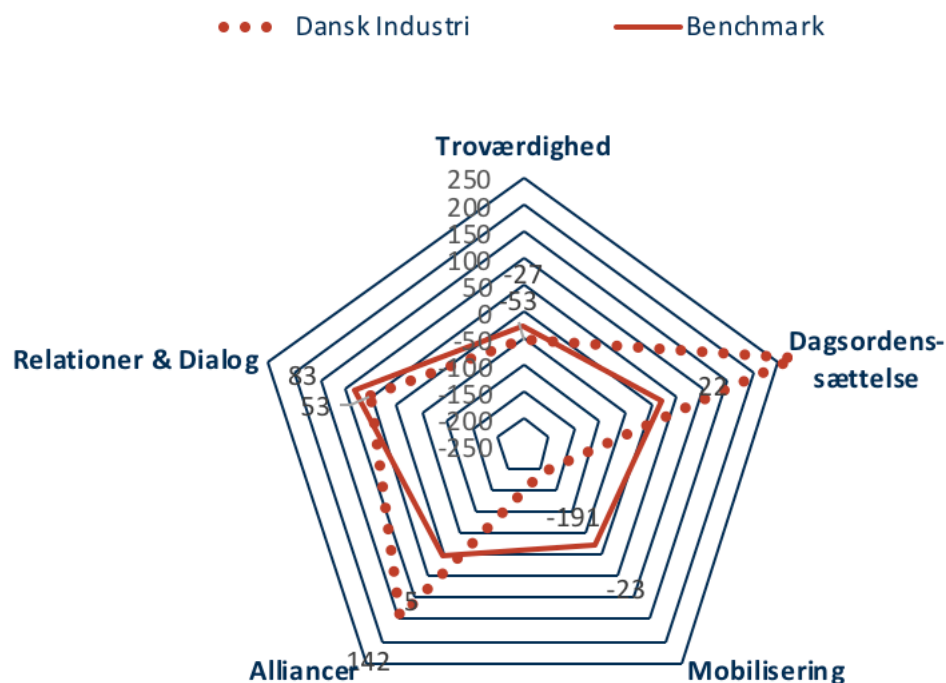
Som det fremgår af figur 3.1, har vi opstillet de fem parametre i et spindelvæv, som viser, hvordan den enkelte interesseorganisation bliver vurderet af de 60 interviewpersoner. For at kunne tolke på resultatet, sammenholder vi løbende den enkelte organisation med det, vi kalder benchmarket. Som beskrevet i kapitel 1 består benchmarket af de ni resterende interesseorganisationers samlede scorere og giver dermed et indtryk af, hvordan den enkelte organisation klarer sig i forhold til de ni andre.

Samlet set vil denne analyse være et akademisk bidrag til at forstå, hvordan parametrene influerer måden, hvorpå den enkelte interesseorganisation succesfuldt kan opnå inklusion i socialiteten. Med det in mente, vil analysen også gå et spadestik dybere og undersøge hvordan man som interesseorganisation kan være succesfuld på forskellige måder. Eksempelvis er det et faktum, at de organisationer, som vi arbejder med, alle hører til i toppen af landets mest indflydelsesrige organisationer, men som denne analyse vil vise, opnår de denne placering ved at gøre brug af forskellige parametre.

Analysen deles op efter hver organisation, startende med Dansk Industri. Efter denne del afsluttes analysen, og afhandlingen har derved bragt sig i en position, hvorfra det bliver muligt at diskutere de analytiske pointer.

Dansk Industri

Figur 3. 2 Dansk Industri

Som det fremgår af figur 3.2, vurderer interviewpersonerne, at Dansk Industri (DI) besidder en særlig evne til at være dagsordenssættende. Faktisk viser vores undersøgelse, at de er den organisation, som vurderes til at være bedst til netop dette. Dette er et udsagn, vi stødte på flere gange på tværs af interviewgrupperne. I undersøgelsen var det dog især politikere (se bilag) som gav dem en høj score her, hvilket bliver vigtigt, når vi kæder det sammen med resultaterne af første delanalyse, hvori det fremgår, at dagsordenssættelse er en vigtig inklusionsregel for denne gruppe.

Første delanalyse fastslog, at jævnfør politikernes praksis, bliver det forventet, at interesseorganisationerne løfter bredere dagsordner og ikke kun varetager egne interesser. Hermed kan vi ved hjælp af tredje delanalyse udfolde denne pointe yderligere. For som vi om lidt skal se på, smitter DI's høje grad af dagsordenssættelse af på den samlede vurdering. Dette fremgår gentagne gange i løbet af vores interview: ”De er gode til at udkomme, men man forventer den samme sang for dem hver gang - det er trættende.” (Embedsmand 2017). Flere interviewpersoner italesætter ligeledes et korrelat mellem DI's evne til at sætte dagsorden og eksempelvis deres relativt lave grad af troværdighed og mobilisering:

”De [Dansk Industri red.] har reel magt. Det kan man jo bare se på, hvor ofte de er på TV2 News. Der findes ikke mange steder, hvor man ikke tager fat i Dansk Industri. De har stor indflydelse – selvom de selvfølgelig er partiske i deres oplæg. Hvilket er noget, der smitter af på deres troværdighed.” (Meningsdanner 2017).

Citatet understøtter vores pointe på to måder: For det første viser det, at meningsdannerne sætter en parallel mellem dagsorden, som et målbart parameter, og det at opnå inklusion i socialiteten. For det andet viser citatet, at DI bliver set som værende partiske og dermed har et smalt udsyn i deres dagsordensættelse, hvilket, jævnfør vores analyse, vurderes til at have en effekt på andre af vurderingerne. Sidstnævnte pointe underbygges af flere andre af vores interviewpersoner: *”Det er vigtigt, at de [Dansk Industri red.] aktiverer alle partier, og ikke blot de blå. Det synes jeg personligt ikke, at de gør så godt i dag.”* (Politiker 2017) Det kan dermed synes, at DI ofte bruger deres dagsordensættelse til at italesætte bestemte holdninger. I vores undersøgelse forsøgte vi at forholde en borgerlig politiker dette udsagn. Han svarede, at: *”jeg synes, de [Dansk Industri red.] er nogle tøsedrenge i den offentlige debat – de mangler decideret mod. Sammenlignet med 3F har de ingen nosser.”* (Politiker 2017)

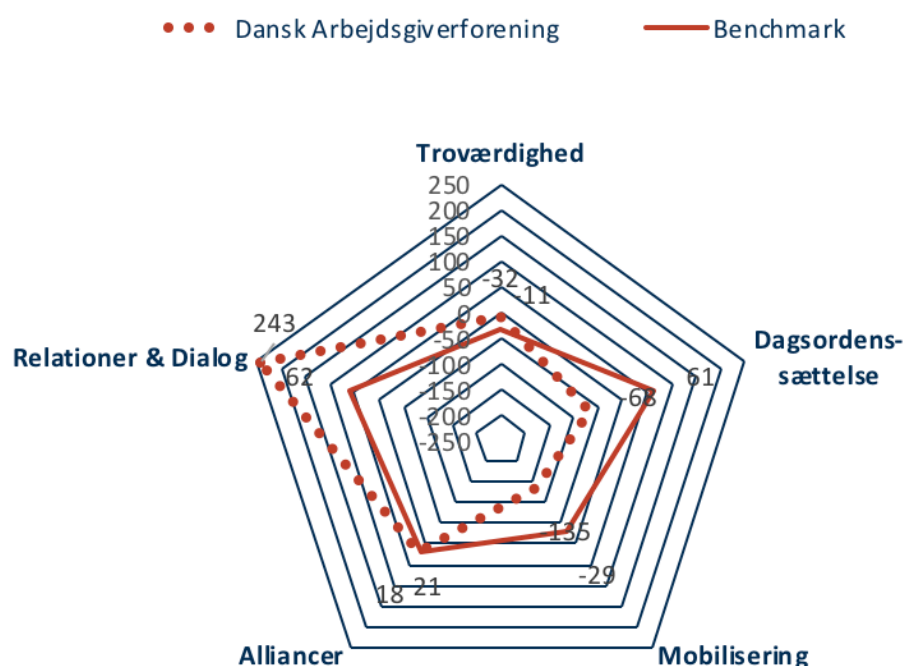
Det tyder altså på, at DI til tider havner i en penibel situation, hvor de af den ene fløj bliver set som værende partiske, og den anden fløj anser dem for at være for tilbageholdende i deres holdninger. Det viser, hvor vigtigt det er for interesseorganisationer at leve op til flere krav eller parametre end blot ét. Med det mener vi, at vores analyse netop her viser, at hvis blot DI går efter at kunne sætte dagsordner, så risikerer de at blive ekskluderet fra socialiteten - eller i hvert fald klare sig mindre succesfuldt på baggrund af lav score i andre af reglerne.

Vores undersøgelse viser, at mens DI scorer højt på alliancer, så vurderes de til at være mindre gode til at mobilisere. Det er en pudsig pointe, da denne organisation er en af landets største målt på andelen af store og rige medlemmer (Binderkrantz). Flere af interviewpersonerne pegede på, at den lave grad af mobilisering kan hænge sammen med, at medlemmerne rummer mange forskellige interesser (Politiker 2017). Andre interviewpersoner peger på, at DI ikke behøver at mobilisere, da de i forvejen er gode til at sætte dagsordner (Meningsdanner 2017; Politiker 2017). En leder af en anden interesseorganisation opsummerer det meget fint i følgende citat:

”Det er Danske Industri! De er brede, store og tunge. De skal rumme bredt og har et enormt spænd. Det påvirker deres troværdighed, for hvilke interesserer varetager de? Man sidder tit og tænker; hvem taler I på vegne af? De er også lidt svage ift. alliances” (IO 2017)

Dansk Arbejdsgiverforening

Figur 3. 3 Dansk Arbejdsgiverforening

Som figur 3.3 indikerer, scorer Dansk Arbejdsgiverforening (DA) lavt på dagsordenssættelse. Flere af vores interviewpersoner pegede på, at dette hænger sammen med, at de i 2015 skiftede direktør. En politiker siger eksempelvis, at han stort set ikke har bemærket organisationen i mediebilledet, siden de skiftede direktør (Politiker 10 2017). Særligt med denne organisation mødte vi flere gange udsagnet om, at deres scorer hang sammen med medarbejdere eller direktørens ageren. Eksempelvis: *”Deres folk er fagligt dygtige – men forstår ikke de politiske processer godt nok. Så de kommer til at kravle op i nogle meget høje træer.”* (Embedsmand 2017). De meget høje træer skal her forstås som en metafor for, at de indtager standpunkter, som er svære at få opbakning til, hvilket smitter af på deres mulighed for opnå inklusion i socialiteten. Dette er en vigtig erkendelse for vores analyse, da vurderingen af DAs (manglende) evne til at forstå de

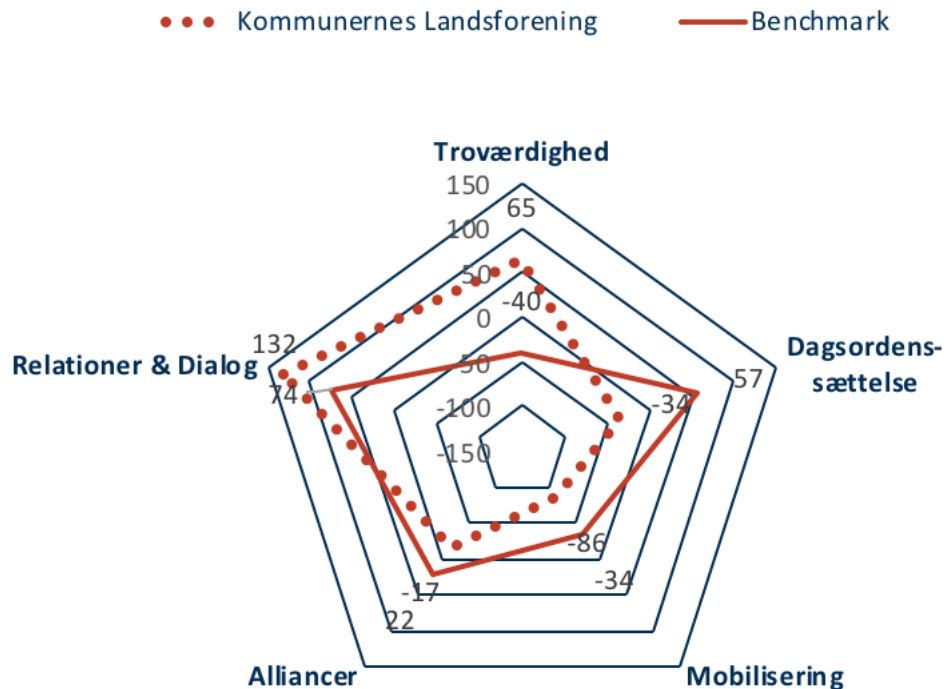
politiske processer fortæller, hvordan interviewpersonerne perciperer DA og dermed potentielt kan ekskludere dem på denne baggrund.

Flere interviewpersoner kæder DAs lave grad af dagsordensættelse sammen med, at de ikke fornyer deres kommunikation. Blandt andet mødte vi flere gange udsagn som: *”Dansk Arbejdsgiverforening har sagt det samme i alt for mange år - det er en svaghed.”* (Meningsdanner 2017). Citaterne drager en parallel til en af vores pointer fra første analysedel, hvori vi så på, hvorledes *nyhedskriterierne* spiller en vigtig rolle for særligt meningsdannerne. I DAs tilfælde må det antages, at når de subjektiveres som en organisation, der ofte slår på trommer over den samme mærkesag, så opstår der en disharmoni med nyhedskriteriet om aktualitet. På den måde strider dette med meningsdannerens inklusionsregler, hvorfor de risikerer at blive ekskluderet. Når DA alligevel har opnået inklusion i socialiteten, er det fordi de alligevel excellerer på andre parametre, som eksempelvis relationer og dialog.

Med vores undersøgelse af Dansk Arbejdsgiverforening, åbnes der op for en væsentlig pointe ift. afhandlingens problemformulering, nemlig at inklusionen i socialiteten kan blive anset som en konkurrence mellem flere organisationer. En pointe vi stødte på første gang i anden analysedel, hvori vi så på hvordan meningsdannere gjorde det til en regel for inklusion at udkomme først med en historie. I vores analyse af DA stødte vi flere gange på sammenligningen mellem DA og DI. På den måde kan DAs lave score ift. dagsordensættelse være et udslag af, at de bliver sammenlignet med netop DI, som var førende på dette parameter, hvormed pointen om konkurrence ift. at sætte dagsordner igen bliver relevant.

Kommunernes Landsforening

Figur 3. 4 Kommunernes Landsforening

Kommunernes Landsforening (KL) skiller sig særligt ud ift. to pointer. For det første scorer de højt på troværdighed samt relationer og dialog. For det andet vurderes de til at have en lav grad af alliance og mobilisering.

Ift. første pointe, er det særligt andre interesseorganisationer samt meningsdannere, der vurderer, at KL har en høj troværdighed samt en god evne til at skabe relationer og dialog. Mange embedsmænd erklærer sig dog enige i dette, og flere siger samtidig, at de gode relationer trækker deres evne til at mobilisere ned:

”Kommunernes Landsforening har rigtig tætte forbindelser med Finansministeriet og Regeringen. Men dårlig relation til medlemmerne [de 98 kommuner red.]. Derfor er de dårlige til at mobilisere og få medlemmerne til at støtte op i samlet flok.” (Embedsmand 2017).

Relationen til især Finansministeriet møder vi igen i andre citater:

”Kommunernes Landsforening er dårlige til at sætte dagsorden. De har giftet sig så meget med forhandlingspartnerne, så de sjældent banker i bordet. De er så tætte på deres modpart, at de sjældent sætter dagsorden og har god kontakt til medlemmerne. Så deres gode relationer i Finansministeriet sker på bekostning af de to andre ting.” (Meningsdanner 2017)

Som med DI, ser vi igen, at for meget fokus på ét parameter har en negativ indflydelse på andre. I den forbindelse opstår der endnu en analytisk pointe, nemlig at det kan være umuligt for en organisation at være god til alle fem parametre på én gang.

I stedet kan det være hensigtsmæssigt at fokusere på visse parametre frem for andre. Det gør sig eksempelvis gældende i KLs tilfælde, hvor deres store fokus på relation og dialog med forhandlingsparterne synes overlagt. Flere af vores interviewpersoner fremførte ligeledes argumenter om, at KL står på en brændende platform, der gør, at de må fokusere på netop relationen og dialogen med visse ministerier. Flere interviewpersoner hæfter sig ved, at mange af kommunerne, som organisationen repræsenterer, altid synes at mangle finansielle midler:

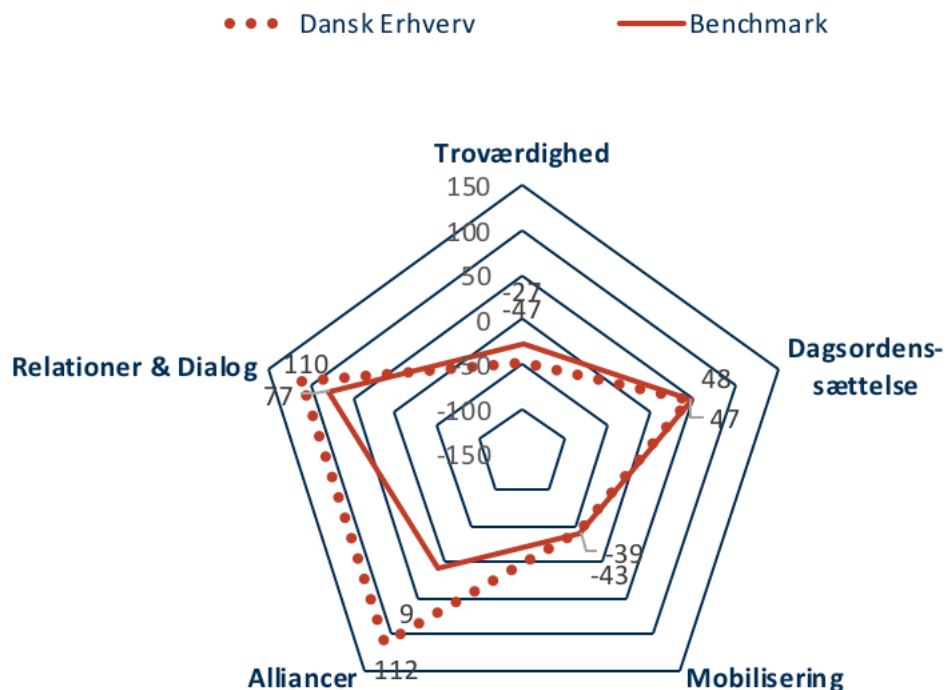
”Kommunernes Landsforening bliver for ensformige, fordi deres eneste holdning er, at tingene skal løses lokalt. Naturligt stærke på velfærdsydelser, men deres svaghed er, at de er totalt underlagt finanserne. I sidste ende er det Moderniseringsstyrelsen, der bestemmer.” (IO 2017)

Ift. den anden pointe, så vurderer mange af vores interviewpersoner, at KL særligt er dårlige til at mobilisere deres medlemmer. En meningsdanner forklarer dette med, at det er en umulig sag at få alle kommunerne til at gå i samme retning (Meningsdanner 3 2017). Samtidig vurderer en anden meningsdanner, at KL aldrig bliver en folkelig bevægelse, hvilket gør, at de har et begrænset mandat (Meningsdanner 9 2017). Qua vores analytiske pointer fra anden analysedel, er det væsentligt at huske på, at flere af vores interviewpersoner fandt mobilisering vigtig.

For meningsdannerne var en evne til at mobilisere medlemmer ofte det samme som at kunne trænge igennem til dem. Som vi fremanalyserede, bliver folkets engagement nemlig anset for at være alfa og omega, hvorfor det kan være kritisk for KLs inklusion, at meningsdannerne giver dem en lav score på dette parameter.

Dansk Erhverv

Figur 3. 5 Dansk Erhverv

Som det fremgår af figur 3.5 bliver Dansk Erhverv (DE) samlet set vurderet som en troværdig organisation, som er gode til at skabe relationer og dialog. I vores undersøgelse var det dog særligt meningsdannere og andre interesseorganisationer, der gav organisationen en høj score på disse parametre. Samtidig udtrykte flere samme holdning i vores kvalitative interviews:

”De er mere opsøgende end Dansk Industri. De virker mere som en agil organisation, fordi de er friske på at lave aktiviteter - også de mere skæve af slagsen. Jeg tror, at dette giver dem nogle gode muligheder for at skabe relationer.” (IO 2017).

Omvendt var politikere og embedsmænd, særligt i de kvalitative interviews, lidt mere tilbageholdende. Embedsmændene var dertil den eneste gruppering, som gav DA en lavere troværdigheds-score end benchmarket, hvilket også kunne afspejles i vores kvalitative interviews:

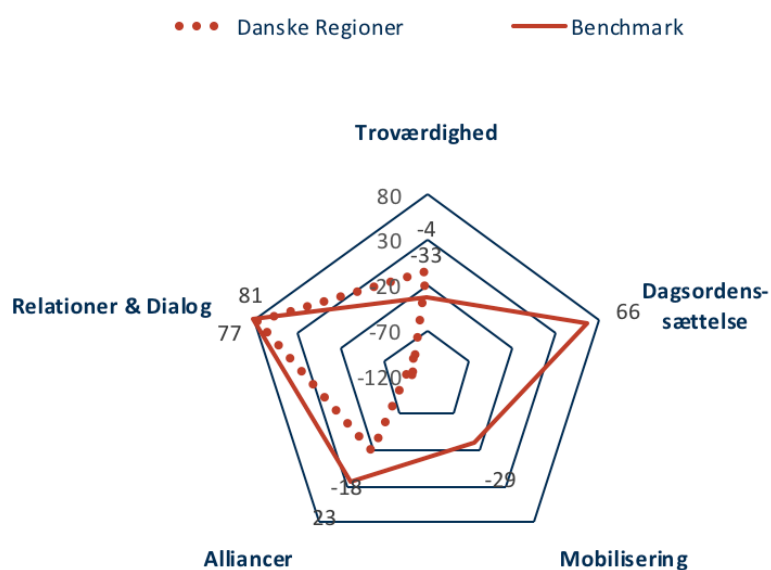
”Dansk Erhverv har ikke en særligt faktabaseret tilgang. De råber tit bare ud i skoven med det, de nu synes er rigtigt. Det er lidt ligesom at ryste et træ for at samle æbler. Hvis ikke man passer på, så falder der flere edderkopper end æbler ned i posen. Det sætter præg på deres troværdighed. Jeg har nok lidt den holdning, at de ikke er den organisation, jeg helst vil dyrke min relation til.”
(Embedsmand 2017).

Vi har taget ovenstående citat med af to grunde: Dels fordi det afspejler holdninger, som ofte går igen i vores interviews om DE, og dels fordi det viser den dobbeltheden, som hæftede sig ved DE i vores undersøgelse. Dobbelttheden kommer til syne, når andre interesseorganisationer krediterer DE for deres opsøgende natur og mod på de “skæve relationer”, mens embedsmænd samtidig miskrediterer dem for at være for inkonsistente. Dermed antydes et oxymoron, da DEs tilgang til relationer og dialog på den ene side sætter dem i et godt lys hos nogle aktører, men trækker ned hos andre. Samtidig influerer dette på deres score ift. troværdighed.

Hermed fremhæves en pointe om, at man som interesseorganisation godt kan prøve at puste og have mel i munden samtidig, men at det vil medføre en blandet modtagelse både hos de enkelte aktører, men samtidig også ift. andre parametre.

Danske Regioner

Figur 3. 6 Danske Regioner

Danske Regioner (DR) er blandt de organisationer, der scorer lavest ift. evnen til at være dagsordensættende. Flere af vores interviewpersoner udtalte, at DR simpelthen mangler en reel mission og dermed besidder et utroligt smalt mandat ift. at være dagsordensættende og mobiliserende. DR bliver også af flere tilskrevet en høj grad af uigennemsigtighed, hvorfor det kan være svært for dem at fremstå borgernære: *”Mit indtryk er, at der er få, der ved, hvem de er, og endnu færre, der ved, hvad de laver.”* (Meningsdanner 2017). Vi er i løbet af dette kapitel flere gange stødt på udsagnet om, at en organisations evne til at fremstå folkelig på mange måder er afgørende for vurderingen af de enkelte parametre. Som foregående citat fremhæver, gør det sig ligeledes gældende for DR. Flere embedsmænd erklærer sig enige i dette: *”Indenfor de sidste 8 år er de blevet bedre til at sætte dagsordner - de er dog hæmmede af, at de er langt fra borgerne.”* (Embedsmand 2017).

Med udgangspunkt i første analysedel, er det dog værd at overveje, hvor vigtigt lige præcis borgerinvolveringen er for embedsmændene. Med det mener vi, at embedsmændene i denne analyse ikke synes at være særligt påvirkede af den gængse opinion i befolkningen.

Man kan dog diskutere, om ikke manglende synlighed i medier og blandt befolkningen alligevel har en negativ indflydelse på embedsværket: *”De er min dårlige samvittighed. For man glemmer dem lidt for tit – altså at få indkaldt dem til møder osv.”* (Embedsmand 2017). Spørgsmålet må her være, hvorvidt mere fokus på mobilisering eller dagsordensættelse ikke er med til at sikre interesseorganisationers synlighed, selv blandt aktører, som angiver, at synlighed ikke er vigtigt for dem? Mens vurderingen af DRs mobilisering og dagsordensættelse er lav, vurderer vores interviewpersoner dem til gengæld til at have en god score ift. troværdighed samt relationer og dialog. En kombination, som flere interviewpersoner forklarer med, at det til tider kan være svært at gennemskue DRs eksistensberettigelse.

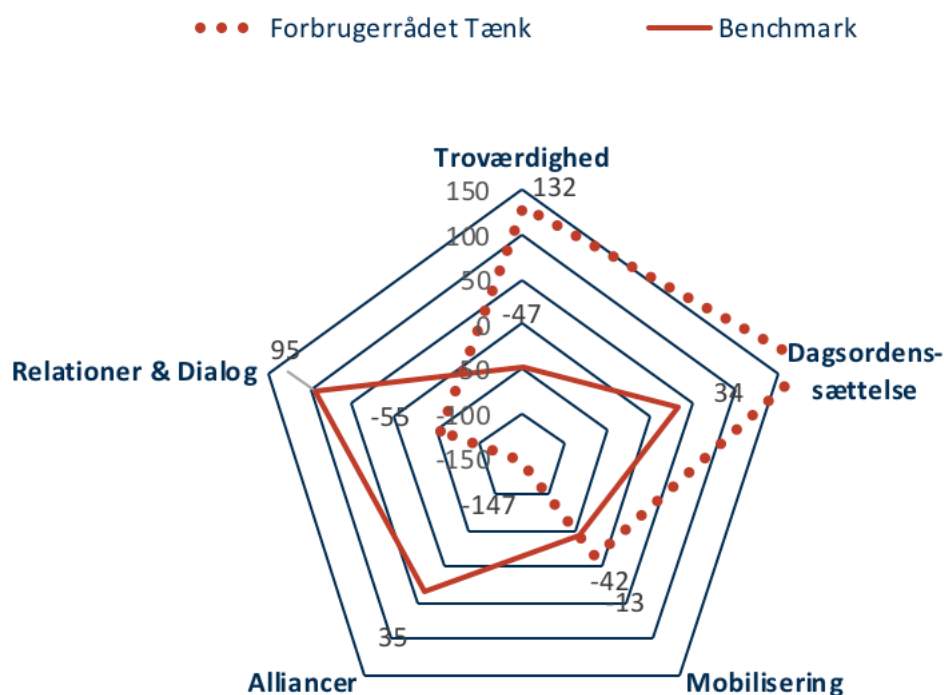
1. *”Det [som red.] de er bedst til er at overleve. Deres eksistensberettigelse er jo utrolig lille, men alligevel er de her stadig. Det kan hænge sammen med deres evne til at skabe relationer til de rette instanser.”* (Meningsdanner 2017).
2. *”Jeg må rose deres evne til at tage de rette dialoger med de rigtige folk – men i min optik, er de alt for faglige og en smule kedelige.”* (Embedsmand 2017).
3. *”De er en driftsorganisation med en svær og bunden opgave. Man sidder tilbage med en følelse af: Hvem er Danske Regioner? Kan de sætte en dagsorden? Det sidste tror jeg ikke, at de kan finde ud af. Til gengæld er de gode til at connecte med de rette personer i ministerierne.”* (Politiker 2017).

De tre ovenstående citater viser, hvordan mange af vores interviewpersoner for det første anser DR for at have svært ved at udkomme, mens de samtidig roser deres evne til at indgå i dialog. Denne evne til at

indgå i de rette relationer og dialoger kan dermed være medvirkende til at fortælle, hvorfor DR, på trods af lave scorer på visse parametre, alligevel har opnået inklusion i socialiteten.

Forbrugerrådet Tænk

Figur 3. 7 Forbrugerrådet Tænk

Forbrugerrådet Tænk (FB) var ultimativt den interesseorganisation, hvor færrest af vores interviewpersoner havde noget negativt at sige. Samtidigt er det den interesseorganisation, som scorer højest på troværdighed samt forholdsvis højt på dagsordenssættelse. Som det ses på figur 3.7, scorer FB lavt på allianceparameteret, hvilket kan indikere, at de enten ikke har behov for at indgå i alliancer, eller at de kan have svært ved at finde alliancepartnere. En meningsdanner vurderer i vores undersøgelse, at sidstnævnte måske er forklaringen. Han siger, at: ”De har en udpræget partsbed, hvilket betyder, at de ingen naturlige partnere har.” (Meningsdanner 2017).

En anden meningsdanner åbner dog op for en anden fortolkningsmulighed ved at sige, at: ”De er meget uafhængige, hvilket styrker deres troværdighed.” (Meningsdanner 2017). Når man sætter de to citater sammen,

oplever man, at de to interviewpersoner begge mener, at de scorer lavt på alliancer, men at de samtidig er uenige om, hvordan dette skal tolkes.

Mens den ene forbinder den lave score med en ”udpræget partshed”, kalder den anden meningsdanner det for en stor grad af uafhængighed. På den måde bliver der trukket veksler til to vigtige pointer, nemlig dels, at betydningen af et parameter ikke er ens for alle i samme gruppe og dels pointen om korrelationer mellem en lav score på ét parameter og en høj scorer på et andet, som vi er stødt på flere gange i løbet af denne afhandling. I FBs tilfælde udmønter det sig i en lav score på allianceparameteret og en højere score på troværdighedsparameteret.

Embedsmændene i vores undersøgelse vurderer ligeledes FB til at have en lav score på alliancer, men fremhæver samtidig en vigtig analytisk pointe:

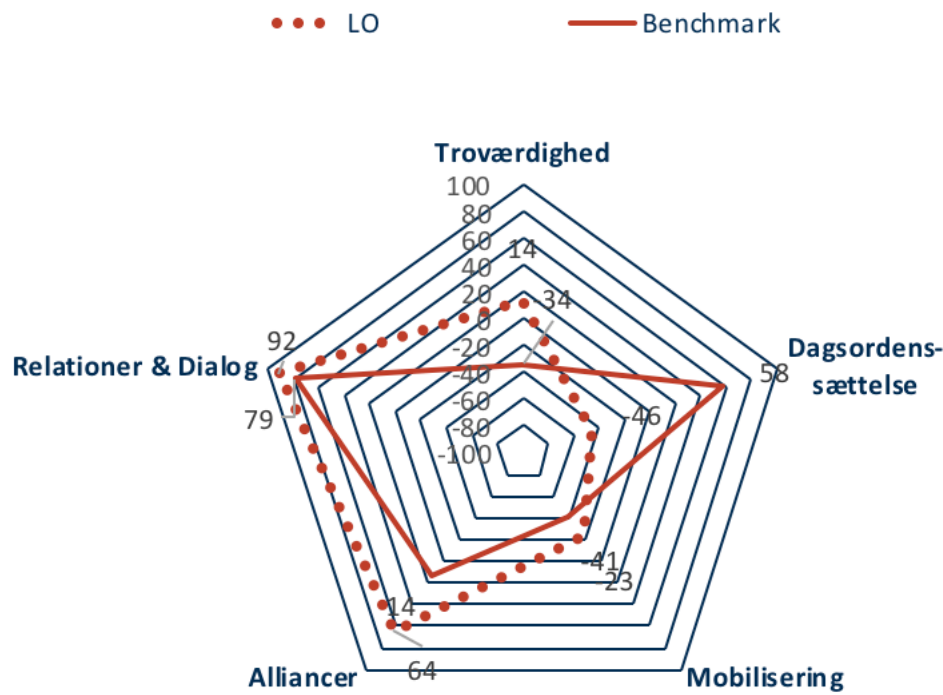
”De har ingen venner, hvilket er lidt paradoksalt, når man tænker på, hvem de er. Men samtidig har de meget få fjender. De betragtes jo på mange måde som godhedens og sandhedens vogtere. Så skal man vælge mellem mange venner eller få fjender, så har de nok valgt det rette.” (Embedsmand 2017).

”De er nogle, man er bange for at få på nakken, så selvom man ikke altid kan bruge dem, vil man gerne blive set sammen med dem. Det kan gavne mig utroligt meget, hvis jeg ved, at Forbrugerrådet har blåstemplet det, jeg laver.” (Embedsmand 2017).

Selvom de to citater ikke specifikt nævner et parameter, så viser de meget fint, hvorfor FB scorer højt på troværdighedsparameteret. Pointen, vi kommer frem til her, er derfor, at hvis en interesseorganisation har en stor troværdighed, kan dette blive akkumuleret til at give dem et godt ry, som igen kan smitte af på dem, de bliver set sammen med. Dermed opstår bytteforholdet, som vi så på i anden analysedel igen. Hvis en embedsmand eller en politiker ved, at de bliver stillet i et bedre lys ved at arbejde sammen med FB, så stiger incitamentet for at arbejde sammen med denne interesseorganisation. I FBs tilfælde betyder det, at hvis de i højere grad fokuserer på at skærpe deres evner til at skabe relationer eller alliancer, så vil de formentligt blive taget bedre imod på eksempelvis Christiansborg end en organisation, der ikke har en lige så høj grad af troværdighed.

Landsorganisationen i Danmark

Figur 3. 8 Landsorganisationen

Landsorganisationen i Danmark (LO) bliver i vores undersøgelse vurderet til at være gode til henholdsvis relationer og dialog og alliancer. Samtidigt er de den organisation, hvor flest af vores interviewpersoner nævner formanden som den primære årsag til deres styrker: ”*Lizette Risgaard [Formand for LO red.] har skabt stærke alliancer. Hun bærer LO.*” (Meningsdanner 2017) og ”*Lizette bliver jo lidt set som en enmandsbær, som virkelig forstår de politiske processer. Se eksempelvis, hvordan hun fik skovlen under Ryan Air.*” (Embedsmand 2017).

Begge citater understøtter den fremherskende fortælling blandt vores interviewpersoner, som viser, at den enkelte formands evner til at udøve politisk interessevaretagelse ofte har en stor indflydelse på, hvordan hele organisationen vurderes på parametrene.

Denne pointe har betydning i de tilfælde, hvor organisationer står overfor et formandsskifte. De må nemlig her i høj grad søge at finde en formand, som enten komplimenterer eller forbedrer de evner, som allerede besiddes i organisationen.

I vores undersøgelse bliver LO vurderet til at lægge under benchmarket ift. dagsordensættelse, hvilket flere af vores interviewpersoner forklarer med, at deres bagland er sammensat af mange forskellige holdninger og ønsker. En pointe, som er tydelig i overenskomstforhandlingerne, hvor LO repræsenterer alt fra HK til Dansk EL-Forbund. Dette forhold bliver afspejlet i flere af vores citater:

”De kan ikke sætte en dagsorden. Det er fordi de lytter for meget til baglandet. Jeg tror ikke, at deres medarbejdere er dygtige nok, både fagligt og procesmæssigt.” (Embedsmand 2017).

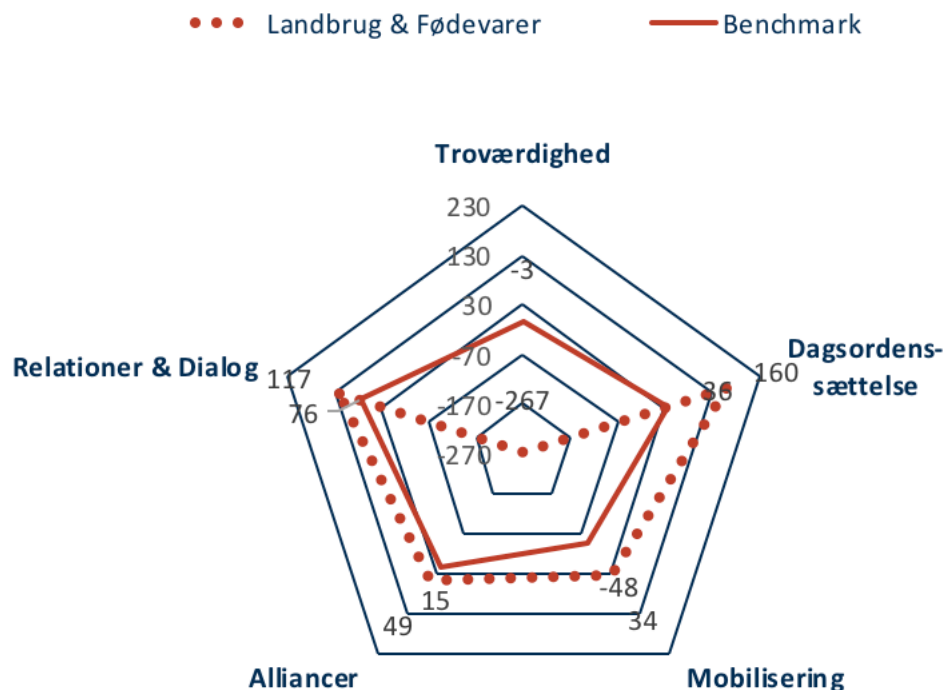
”De er ikke dagsordensættende på lønmodtagernes vegne. Og de dårlige til at mobilisere deres medlemmer. Men omvendt misunder jeg dem heller ikke, når de både skal tale kontornusseres og arbejderes sag.” (IO 2017).

Citaterne er interessante, når man sætter dem i kontekst med de igangværende overenskomstforhandlinger; det kan nemlig være svært at nævne LO uden at tænke på trepartsforhandlingerne. Mange af vores interviewpersoner hæfter sig da også ved LOs store rolle i disse, men endnu flere nævner samtidig, at LOs vigtighed i disse forhandlinger kan blive undermineret: *”De tager det for givet, at de får indflydelse qua deres størrelse. Men det kan de ikke mere, og det bør de snart forstå.”* (IO 2017).

At en organisation ser deres størrelse som den udslagsgivende faktor ift. inklusion i socialiteten, viser meget fint motivationen for at skrive denne afhandling. Ovennævnte fremstiller derfor LO som en organisation, der i høj grad bør kigge på, hvilke parametre, de bør skrue på ifald de ikke vil ekskluderes af socialiteten. Ser man på deres samlede score, oplever man da også, at de i forvejen gør dette. De lægger nemlig over benchmarket på alle parametre på nær dagsordensættelse.

Landbrug & Fødevarer

Figur 3. 9 Landbrug & Fødevarer

Erhvervsorganisationen Landbrug & Fødevarer (LF) varetager fælles og erhvervsmæssige interesser for landets landmænd og fødevarervirksomheder og er altså den eneste større interesseorganisation sammen med Finans Danmark, hvis interessevaretagelse må siges at være ret snævert funderet. Pointen om faren ved at have store, men ret ekskluderende dagsordner, hvor flere ikke inddrages, viser sig flere steder i empirien. Og tilgangen smitter af, når vores respondenter skal vurdere organisationens styrker og svagheder: LF scorer højt på dagsordenssættelse, men vurderes af flere til at være utroværdige. En embedsmand siger eksempelvis: *"De er for meget fokuseret på egeninteresser, og det giver dem en utrolig lav stemme herinde. Jeg stoler ikke på dem."* (Embedsmand 2017). Italesættelsen fra embedsmanden skal vise sig igennem vores interviews ikke at stå alene. En anden højtstående embedsmand udtaler: *"Karen Hækkerup [Direktør red.] kan sætte dagsordner - uden tvivl. Men deres store svagheit er og bliver troværdighed."* (Embedsmand 2017). Begge citater understreger, at organisationen har en brist i forhold til deres troværdighed - visse aktører stoler simpelthen ikke på dem.

I henhold til vores tidligere analyserede inklusionsregler var reglen om, at såfremt du skal have succes med at trænge ind i socialiteten, så er det at kunne levere troværdig og præcis fakta en meget vigtig regel på tværs af alle aktører i socialiteten. På trods af det faktum, så peger vores undersøgelser stadig på, at

LF er inkluderet i socialiteten - men måske lukker sig om særlige diskurser i den. En politiker fra blå blok udtaler:

"De er blevet gode til dagsorden efter Hækkerup har taget over, men de er alt for bundet til Venstre, det er for meget og næsten ulækkert - de styrer næsten partiet. (Blå Politiker 2017).

Ved flere af de samtaler, vi har haft i vores undersøgelser, peger mange på organisationens tætte bånd til partiet Venstre, og at det skader deres muligheder for at sætte brede dagsordner, om end de sommetider prøver. En anden interesseorganisation karakteriserer LF's ageren i socialiteten således:

"De har forsøgt at skabe et nyt image, hvor de også fokuserer på noget af det, som vi andre også fokuserer på. Men det er svært med deres medlemmer. De er styrket meget de senere år. De er kommet lidt ud af deres landbrugs-image og har skabt bredere alliancer uden at lægge landbruget bag sig." (IO 2017)

Her italesættes det, hvordan LF nok er bevidste om problemet vedr. deres mangel på bred alliancedannelse eller bredere dagsordner og har forsøgt at gøre noget ved det. Begge resultater af undersøgelsen - både hvad angår organisations troværdighed og alliancedannelse, der træder frem i empirien - kan spores tilbage til afhandlingens tidligere analyser. LF's historisk tætte forhold til Venstre understreger endnu en af Foucaults pointer om civilsamfundet; nemlig at civilsamfundet - og altså i denne afhandling interesseorganisationer - nok består af medlemmer af civilsamfundet, men aldrig repræsenterer en fuldstændig neutral sandhed om samfundet. Analysen viste desuden, at brede og slagkraftige alliancer kunne være med til at reducere en kompleksitet og til at undgå at overdeterminere politikerne. Denne analytiske pointe understreges flere steder i vores undersøgelser; blandt andet udtaler en meningsdanner dette: *"De er dygtige lobbyister. De har få men stærke samarbejdspartnere - og så er de gode til at bestemme dagsordenen."* (Meningsdanner 2017). Italesættelsen af LF som havende få samarbejdspartnere i socialiteten er ganske interessant grundet tidligere analytiske pointe. Citatet viser, at selvom man måske ikke i socialiteten anses for at være troværdig og ikke har mange samarbejdspartnere, så formår man med stærke partnere alligevel at sætte dagsordner.

Netop dagsordensættelse anses for at være LF's absolutte styrke, når aktørerne skal vurdere dem ud fra reglerne. Resultaterne kan også tydes flere steder i empirien, hvor en blandt andet siger: *"Dagligt kan jeg finde historier plantet af Axelborg [LF's hovedkvarter red.] i aviserne"*. Selvom LF både i vores undersøgelse og

i andre undersøgelser betragtes som en af de absolut største aktører i socialiteten og lobbylandskabet generelt, så er det ikke desto mindre mere interessant at undersøge, hvorfor deres troværdighed anses for at være så ringe. Et af de citater, der kan være med til at svare på dette, kommer fra en anden interesseorganisation i undersøgelsen, der udtaler:

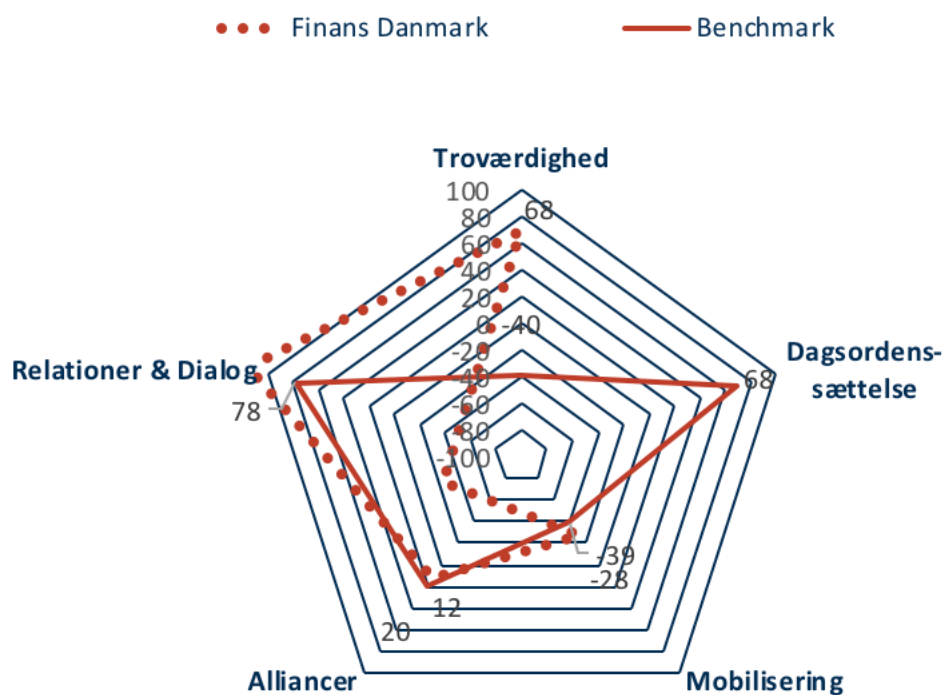
"Deres tætte samarbejde med Bæredygtigt Landbrug skader dem rigtig meget – og så er de blevet meget skingre og unuancerede! De har svært ved at levere, fordi branding og promovning fylder for meget."
(IO 2017).

Bæredygtigt Landbrug (BL) er en mindre interesseorganisation, som blev oprettet i 2010 og minder på flere måder om LF, da de begge arbejder for landbrugssektoren og har som mål at skabe de bedst mulige forhold for landbruget. BL kom i søgelyset i 2016, da det viste sig, at forhenværende minister på området Eva Kjer Hansen havde indskrevet flere passager og fejlagtige resultater fra en BL-rapport direkte i landbrugspakken. Dette resulterede i, at hun måtte gå af som minister, efter at Konservative udtrykte mistillid. Sagen har vist sig også at ramme LFs troværdighed og altså ageren i socialiteten. Resultaterne understreger også en anden analytisk pointe, nemlig den, at du som organisation er nødt til at se ud over din egen næsetip og rent faktisk forsøge at varetage ikke kun dine interesser, men i stedet se dem som en del af et større samfundsproblem.

Resultaterne, der træder frem i undersøgelsen, viser også, at man som organisation kan være rigtig god til flere ting, som lever op til nogle af de regler for inklusion, vi tidligere i analysen kom frem til, men det betyder samtidig, at du må nedprioritere at leve helt op til nogle af de andre regler. I LFs tilfælde drejer det sig således om, at de ikke anses som troværdige af flere aktører - men til gengæld kan de lave dagsorden og larm om deres sag; en regel, som eksempelvis embedsmændene mener, skygger for ens mulighed for inklusion, mens meningsdannerne anser det som en meget vigtig inklusionsregel.

Finans Danmark

Figur 3. 10 Finans Danmark

Den anden nicheprægede organisation i undersøgelsen, Finans Danmark (FD), som varetager interesser for banker, realkredit, kapitalforvaltning, værdipapirhandel og investeringsfonde i Danmark, er på mange måder lige omvendt LF. Organisationen vurderes i undersøgelsen til at være dygtige til at etablere relationer og indgå i dialog samt være troværdige. Dog scorer de lavest på reglen om dagsordenssættelse. Der var flere aktører i undersøgelsen, der italesatte deres ringe grad af synlighed og dagsordenssættelse:

"Jeg kender dem ikke. Eller jo. Men de er alt for usynlige." (Embedsmand 2017) og *"De er usynlige i debatten. Måske det er intentionelt?"*. (Rød Politiker 2017). Svaret på, hvorfor FD måske faktisk ikke arbejder så meget efter reglen om dagsordenssættelse kan være, at deres område er bundet op omkring den finansielle sektor, hvilket flere i undersøgelsen også svarer:

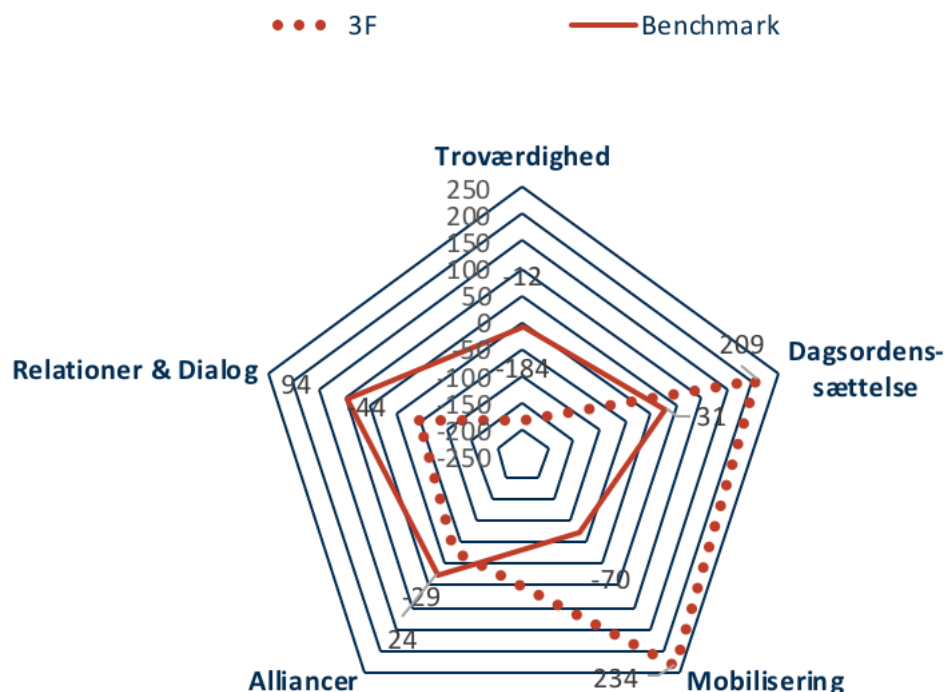
"De er gode til at få sat skub i deres medlemmer. De har nogle stærke alliancer på finansområdet, men ikke på andre områder. De eneste rammevilkår, de går op i, er de finansielle." (Meningsdanner 2017).

Citatet italesætter også reglen om alliancer samt den om relationer og dialog, som FD trods deres niche-område faktisk anses som værende gode til - dog lever de ikke op til inklusionsreglen om, at alliancer skal kunne samle større samfundsordnere, hvilket følgende citat italesætter: *"Det er en stor styrke, at de har skabt en alliance ved at samle realkredit og finansieringsinstitutter. De har virkelig styr på deres medlemmer"*. Deres evne til at håndtere mindre men stærke relationer sker dog på bekostning af reglen om dagsordensættelse, hvor FD faktisk scorer den laveste karakter i vores undersøgelse. En aktør i undersøgelsen udtaler *"De var vanvittigt reaktive under finanskrisen, hvor de ikke fik sat en klar dagsorden."* (Meningsdanner 2017). Manglen på synlighed og dagsordensættelse går igen flere steder, hvor en embedsmand blandt andet siger til os at *"de er meget tekniske, hvilket er deres udfordring – borgerne forstår dem ikke. Men bare vi gør, er det jo fint"* (Embedsmand 2017). At en embedsmand netop udtaler dette, understreger embedsmandens ringe tro på, at dagsordensættelsen er vigtig. Selvom man er bevidst om det, anses det for at være vigtigere at kunne levere troværdig viden.

I samme tråd udtaler en anden interesseorganisation at *"de har nok et behov for at være lidt mindre synlige end mange af os andre."* (IO 2017) Italesættelsen af, at FD måske ikke anser dagsordensættelse som en regel, man meget aktivt skal arbejde for, leder os ned til endnu en analytisk pointe, som også gjorde sig gældende for LF - nu med omvendt fortegn. Selvom FD anses for at være troværdige og gode til relationer og dialog, så vurderes de til at være dårlige til dagsordensættelse, men stadig som en del af socialiteten, hvorfor vi kan konkludere, at ikke alle organisationer i denne top 10-undersøgelse accelerer på alle parametre, men stadig nødvendigvis skal anses for at være stærke aktører i socialiteten.

Fagligt Fælles Forbund

Figur 3. 11 3F

Som det fremgår af figur 3.11, scorer Fagligt Fælles Forbund (3F) højt på parametrene *dagsordenssættelse* og *mobilisering*. De opnår derimod ikke en særlig høj score på hverken *troværdighed* eller *alliancer*. Flere af vores interviewpersoner fremhævede 3F som den organisation, der er allerbedst til at samle deres medlemmer og på den måde sætte fokus på givne sager. Eksempelvis udtalte en formand for en anden interesseorganisation således: ”3F er jo den største fagforening i Danmark. De har store grupper af folk, der godt kan lide at deltage – som vi så med pensionen sidste år. De står altid på medlemmernes side, og nogle kan mene, at de tuder på medlemmernes vegne.” (IO 2017).

Vores interviewperson henviser her til kampagnen *Fair Pensionsalder*, som 3F orkestrerede i 2017. Et vigtigt element i kampagnen var en underskriftsindsamling, hvor mere end 200.000 danskere skrev under på, at pensionsalderen ikke måtte stige yderligere (Dahl 2017) samt et politisk event i Cirkusbygningen i København, hvor 3F inviterede 1.000 medlemmer og de to partiledere Mette Frederiksen og Kristian Thulesen-Dahl (Stræde Thomsen 2017). Dette var første gang, at partilederne fra Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti holdt en fælles tale, og eventet skabte massiv medieomtale (Ibid.). Mange af vores

interviewpersoner brugte kampagnen som et referencepunkt i deres vurdering af 3F: *"Det der stunt med cirkusbygningen. De går linen ud. Sammen med FOA er de lidt de urolige børn i klassen, men de kommer igennem mediemuren."* (IO 2017). Ser man særskilt på elementerne i kampagnen, finder man muligvis en sammenhæng mellem denne og den score, som vores interviewpersoner giver 3F. En professor i statskundskab forklarer i et interview med 3F, hvorfor denne type kampagne er effektiv:

"Man skal huske på, at en underskriftsindsamling ikke flytter noget i sig selv. Men det sender et budskab til de danske politikere om, at det her er et emne, som der hersker en stor folkelig modvilje imod." (Dahl 2017).

Det ses altså her, hvordan underskriftindsamlingen spillede på to af de parametre, som vi har undersøgt i denne afhandling, nemlig mobilisering (200.000 danskere bakker op om interesseorganisationens budskab) og dagsordensættelse (sagen skaber opmærksomhed og får massiv mediedækning). Som vi så på i de foregående analyser, spiller mobilisering og dagsordensættelse særlige roller for både meningsdannere og politikere:

"De er gode til at sætte dagsordner, eksempelvis med pensionssagen. Deres gode evner til at mobilisere er hovedforskellen på dem og LO. Til gengæld er de meget skingre, hvilket skader deres troværdighed." (Meningsdanner 2017).

Udsagnet om 3Fs skingerhed stødte vi ligeledes på flere gange. En leder fra en anden interesseorganisation sagde eksempelvis:

"Jeg er tit til møder på Christiansborg, hvor jeg bliver mødt med sætningen: 'Det snakkede vi også med 3F om'. De er overalt, og de er dygtige. Deres sag med Tulle [Kristian Thulesen-Dahl red.] og Mette Frederiksen var en genistreg. De skal dog passe på med ikke at blive for skingre." (IO 2017).

De to udsagn tegner et billede af, at 3F kan blive perciperet som en organisation, der skubber visse interessenter fra sig. Da vi bad vores interviewpersoner om at uddybe udsagnet om, at 3F er skingre, fik vi enten forklaringer om, at 3F lader til at være meget passionerede og dermed fremstår skingre, eller at 3F aktivt bruger en skinger tone til at trænge igennem til medier og politikere. En embedsmand udtalte i den forbindelse, at: *"De er for meget skurvogn! De vil bare gerne i pressen. Det er ren selvpromovering."* (Embedsmand 2017). En anden embedsmand sætter følgende ord på 3F: *"Jeg ved aldrig helt, hvor jeg har dem. Det virker meget til, at de både pisser ind og ud af teltet."* (Embedsmand 2017). Mens en tredje sagde således:

”De er troværdige, hvis man sammenligner dem med LO. Men de er meget ensporede. De ser ofte udelukkende den ene side af historien. Hvis de skal batte hos mig, er de nødt til at supplere med andre synsvinkler.” (Embedsmand 2017).

Ovenstående citater kan forklare, hvorfor 3F scorer relativt lavt på troværdighedsparameteret. Hvilket jævnfør vores tidligere analytiske pointer risikerer at diskvalificere dem i henhold til at varetage interesser overfor særligt embedsværket.

Delkonklusion

Afhandlingen har nu bragt sig i en position, hvorpå arbejdsspørgsmål 3, Hvordan vurderes Danmarks ti største interesseorganisationer ift. til de 5 parametre for inklusion? Kan siges at være besvaret. På baggrund af den netop udarbejdet analyse kan fremskrives en række væsentlige pointer, som vi nu vil introducere og senere samle op på i afhandlingens diskuterende afsnit.

Den første pointe der bliver synlig, er faktummet om, at for meget fokus på ét parameter har indflydelse på andre. Dette var synligt i flere organisationers tilfælde. Mest markant var det for DI, KL, DE og 3F, hvor fokus på et specifikt parameter havde en negativ effekt på andre. Som vi så på med FB, kan det modsatte dog også gøre sig gældende. Her betød deres høje troværdighedsscore, at det ikke var lige så bydende nødvendigt for dem at fokusere på relationer og dialog. Samtidig betyder det også, at FB med god grund kan overveje at fokusere mere på at opbygge relationer, da det vil falde dem lettere at få gode relationer på baggrund af deres troværdighed. I tråd med denne analytiske pointe, er det ligeledes værd at hæfte sig ved det faktum, at ingen af organisationerne vurderes at være gode til alle fem parametre. Det er en vigtig erkendelse, da det viser, at den enkelte organisation i højere grad bør fokusere på at opdyrke styrker indenfor de parametre, som er mest gavnlige for deres sag eller for den interessentgruppering, som de søger inklusion igennem. Som analyseret tidligere i afhandlingen, kan dette vise sig at være en særdeles kompleks proces, da overdeterminering af især politikerne finder sted.

Den anden pointe, som denne analyse har frembragt, er, at mens vi ikke har et parameter, der eksplicit indbefatter befolkningen i Danmark, bliver det på baggrund af analysen tydeligt, at folkets opbakning er et omkransende lag, som enten har en direkte eller afledt effekt på de fem parametre. I løbet af vores interviews stødte vi flere gange på udsagn, som på den ene eller anden måde referer til, hvorvidt en organisation er folkelig eller ej. Dette viser, at vores interviewpersoner har blik for, om organisationerne har en folkelig appel, hvilket indikerer, at selvom folkeopbakning ikke er en inklusionsregel i sig selv, så påvirker det alligevel interviewpersonernes bedømmelse. Dette giver særligt god mening hos

meningsdannerne og politikerne, som om nogen er afhængige af den folkelige opbakning. Eksempelvis er borgerne modtagere af meningsdannelsens produkter og dem, der giver mandat til politikerne. Dette opstiller i vores optik et krav til interesseorganisationerne om at indtænke dette i deres ageren, selvom det ikke er et specifikt krav til deres inklusion.

Den sidste pointe, som denne analyse har bidraget med, er muligheden for at revidere den forudgående opfattelse af interesseorganisationsinddelingen. I kapitel 1 (Tabel 1.1) beskrev vi, hvordan der i den gængse politologiske forståelse eksisterer syv arketyper af organisationer. Ser man på de fem parametre, vil vi dog anføre, at inddelingen kan se anderledes ud. Vi kan nemlig ved hjælp af et foucauldiansk blik, vi har fremanalyseret vores resultater ved påvise, at man kan inddele organisationerne på en anden måde. Analysen har dermed gjort det muligt for os at skabe tre nye arketyper, som indikerer, hvordan det foucauldianske blik skaber nye mulighedsrum for forståelse af de forskellige interesseorganisationer – og deres muligheder for taleret i dansk politik. De tre nye arketyper er jävnfør vores analyse:

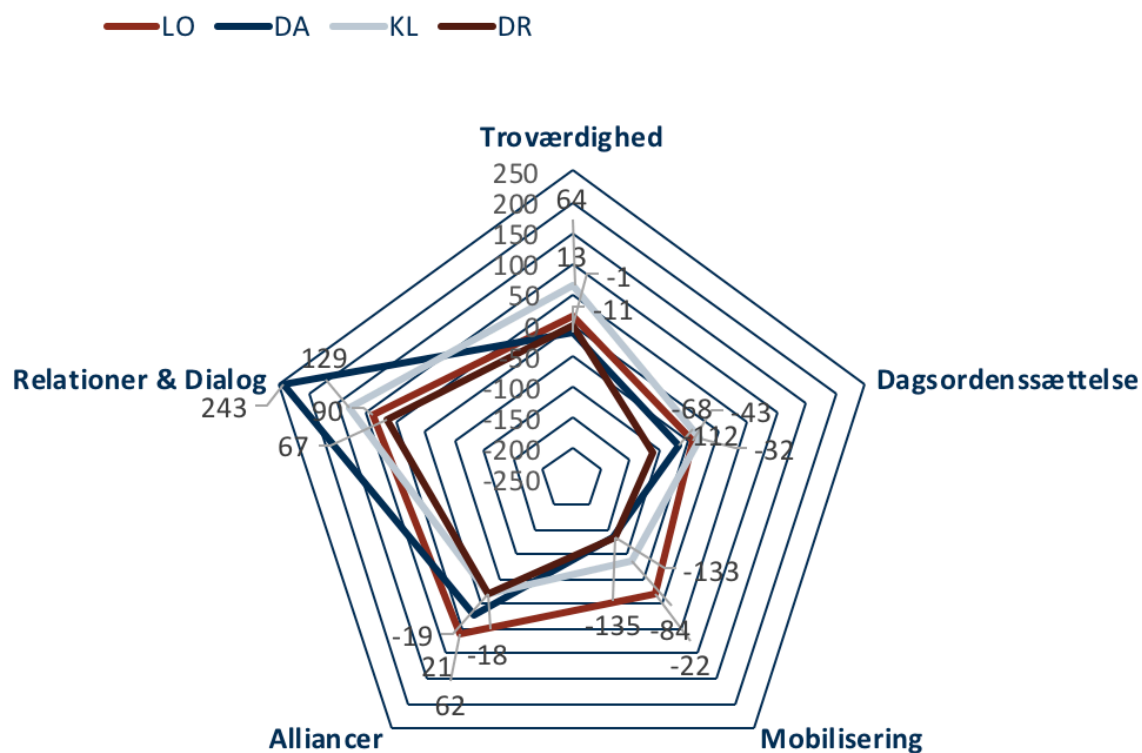
Medievendt interesseorganisation, som adskiller sig ved, at de bliver vurderet til at være stærke til dagsordensættelse.

Formel interesseorganisation, som vurderes til at være særligt gode til relationer og dialog.

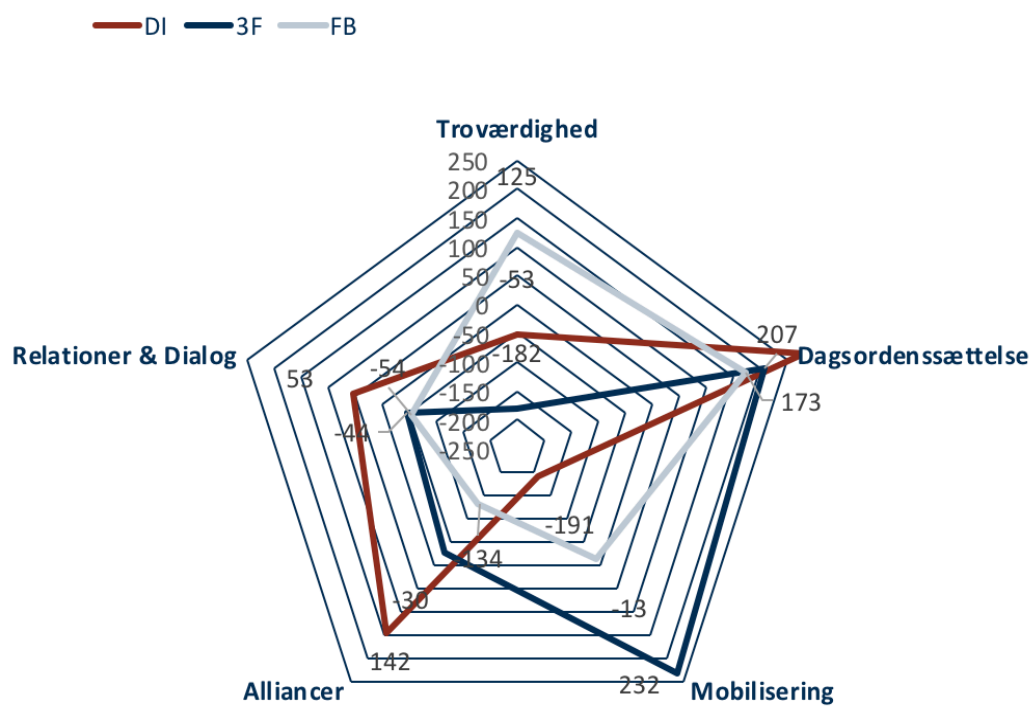
Sektorvendt interesseorganisation, som overordnet præsterer godt på de fleste parametre (uden dog at være førerende), men som særligt bliver vurderet til at være gode til alliancer.

På figurerne 3.12 – 3.14 nedenfor har vi indsat de ti organisationer ud fra de tre nye arketyper. I næste kapitel vil vi diskutere, hvad dette nye blik på arketyperne betyder for afhandlingens fokus.

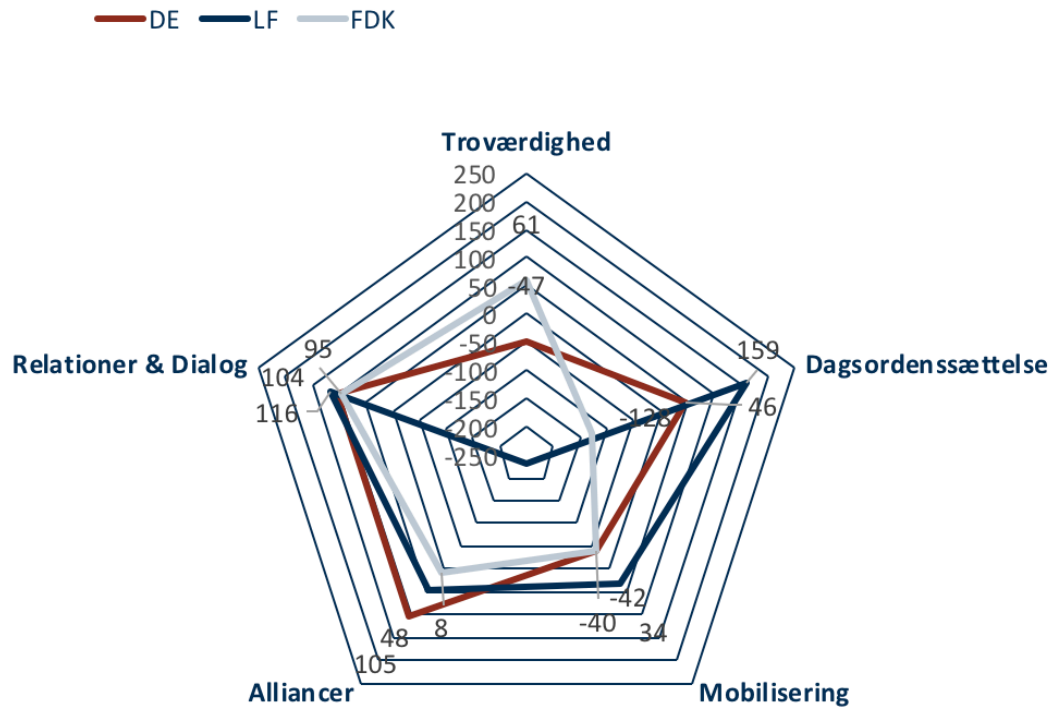
Figur 3. 12 Formel IO

Figur 3. 13 Medieendte

Figur 3. 14 Sektorvendte IO

Kapitel 3: Diskussion og konklusion

I dette kapitel ønsker vi dels at diskutere de analytiske erkendelser, som vi har frembragt på baggrund af foregående kapitel og dels at præsentere læser for en samlet konklusion på afhandlingens problemformulering.

Diskussion

Som vi så på i foregående kapitel, bliver det ved hjælp af det foucauldianske blik muligt at inddele interesseorganisationerne på en bestemt måde. I dette afsnit vil vi med udgangspunkt i inddelingen diskutere de konsekvenser, dette måtte have for interesseorganisationers mulighed for taleret. I figurerne 3.12 – 3.14 samt i nedenstående tabel (3.1) præsenterer vi læser for et samlet overblik over inddelingen, som adskiller sig fra den måde forudgående forskning har anskuet interesseorganisationer i Danmark på. Hvor man eksempelvis i politologien opererer med en syv-inddeling på baggrund af organisationernes egen beskrivelse, afspejler vores tre-inddeling i stedet den samlede vurdering af interesseorganisationernes styrker og svagheder i forhold til de fem parametre. På den måde opstår der gennemgående mønstre, som indikerer hvilke parametre den enkelte interesseorganisation enten intentionelt benytter sig mest af, eller som de qua deres interesser (personificeret ved vores 60 interviewpersoner) bliver perciperet som havende.

Tabel 3.1 Nyt perspektiv på arketyperne

Navn	Styrke	Svaghed	Formel inddeling	Ny indde- ling
Dansk Industri	Dagsordensættelse Alliancer	Mobilisering Troværdighed	Erhvervsorganisation	Medievendt
Dansk Arbejdsgiverfor- ening	Relationer og dialog Alliancer	Mobilisering Dagsordensættelse	Fagforening	Formel IO
Kommunernes Landsfor- ening	Relationer og dialog Troværdighed	Dagsordensættelse Mobilisering	Institutionel Institu- tion	Formel IO
Dansk Erhverv	Alliancer Relationer og dialog	Troværdighed Mobilisering	Erhvervsorganisation	Sektorvendt IO
Danske Regioner	Relationer og dialog Troværdighed	Dagsordensættelse Mobilisering	Institutionel Institu- tion	Formel IO
Forbrugerrådet Tænk	Troværdighed Dagsordensættelse	Alliancer Relationer og dia- log	Ideel Organisation	Medievendt
LO	Relationer og dialog Alliancer	Dagsordensættelse Mobilisering	Fagforening	Formel IO
Landbrug & Fødevarer	Dagsordensættelse Relationer og dialog	Troværdighed Mobilisering	Erhvervsorganisation	Sektorvendt IO
Finans Danmark	Relationer og dialog Troværdighed	Dagsordensættelse Mobilisering	Erhvervsorganisation	Sektorvendt IO
3F	Dagsordensættelse Mobilisering	Troværdighed Alliancer	Fagforening	Medievendt IO

Ovenstående tabel viser blandt andet, at de medievendte organisationer excellerer i forhold til dagsordensættelse, mens de samtidigt halter på troværdigheden. De formelle interesseorganisationer styrker lig-
ger i relationer & dialog, mens deres svaghed er mobilisering af medlemmer. Til slut ses det, at de sek-
torvendte interesseorganisationer er den gruppe, der har den største spredning i forhold til svagheder. Alligevel er det de organisationer, som klarer sig bedst i forhold til allianceskabelse. I forlængelse af disse pointer kan man med rette stille sig selv spørgsmålet om, hvilke konsekvenser kategorierne har for inklu-
sionen i socialiteten? For det første ser vi, at ingen af disse organisationer formår at være gode i forhold til alle fem parametre, tværtimod virker det til, at visse parametre har en modsatvirkende effekt på andre.

Det går eksempelvis igen i både citater og vurdering fra de 60 interviewpersoner, at de medievendte organisationers dagsordensættelse sker på bekostning af deres troværdighed. Det må i givet fald betyde, at DI er nødsaget til at forholde sig til dette i deres interessevaretagelse, hvis ikke de vil risikere at blive ekskluderet. Med dette mener vi, at det muligvis ikke har stor betydning, at de ikke vurderes højt i forhold til troværdighed, når de samtidigt scorer højt på dagsordensættelse, men hvis DI på sigt mister kapacitet i forhold til at sætte dagsordener, ser situationen dog anderledes ud. Dette bliver relevant i forhold til de medievendte organisationer, da vi på baggrund af analysen kan konkludere, at særligt dagsordensættelse ofte sker i konkurrence med andre organisationer og tænketanke. Dermed kan DI og andre medievendte organisationer på sigt befinde sig i en situation, hvor andre frarøver dem deres evne til at sætte en dagsorden. Det samme gør sig gældende for de to andre grupper. I forlængelse af dette er det relevant at holde sig for øje, at vigtigheden af parametrene er forskellig interviewgrupperne imellem. Som vi så på i figur 2.2, har eksempelvis embedsmænd og politikere et meget forskelligt blik på vigtigheden af dagsordensættelse i forhold til inklusionen i socialiteten. For de medievendte organisationer betyder dette, at mens politikerne finder dagsordensættelsen næst *me*st vigtigt, vurderer embedsmændene, at dette parameter er det næst *mind*st vigtigt. Dette har stor betydning for både de formelle interesseorganisationer og for de medievendte. Førstnævnte scorer nemlig højest på relationer & dialog og lavt på dagsordensættelse, mens billedet næsten er omvendt for de medievendte. Dermed må de to arketyper forvente at blive udfordret på forskellig vis, når de søger inklusionen hos embedsmændene. Men hvad betyder dette for denne afhandlings interesseområde? For det første har det stor betydning i forhold til de ti organisationer, som vi har undersøgt. Når 3F bliver vurderet til at være skingre af vores interviewpersoner, men de samtidigt formår at skille sig ud ved at kunne mobilisere deres medlemmer på opsigtvækkende måder, betyder det, at de med fordel kan bevare denne tilgang. Så længe de stadig formår at kunne mobilisere deres medlemmer.

For det andet er det interessant at se på, hvilke konsekvenser dette måtte have for de organisationer, som befinder sig uden for top ti. Hvis vi anskuer afhandlingen som en art opskrift for inklusion i socialiteten og dermed muligheden for taleret, kan mindre organisationer lære meget af at se på de større. Det faktum at en organisation ikke skal være god til alle fem parametre, men i stedet sigte efter at skille sig ud på et udsnit af parametrene kan betyde, at hvis de mindre organisationer erkender dette, kan de lettere målrette sig efter at excellerer på et bestemt parameter. Dertil kommer at mindre organisationer kan være mere agile end større organisationer. Vi stødte flere gange på udsagn om, at de større organisationer fremstår meget lidt agile, hvilket deres størrelse taget i betragtning kan give god mening. Hvis vi vender tilbage til DI, bliver de af mange af vores interviewpersoner sammenlignet med en supertanker, som har svært ved

at vende. Det må betyde, at DI har sværere ved at opnå en bedre vurdering på de parametre, som de scorer lavt på, end en mindre organisation har. Essensen af disse refleksioner er, at hvis en lille organisation søger at sætte en dagsorden eller mobiliserer deres medlemmer, kan de have nemmere ved det af den simple årsag, at de ikke behøver at søge mandat hos lige så mange af deres medlemmer som eksempelvis DR, DE eller DI.

Hermed kan det synes, at vi argumenterer for, at størrelsen på en given organisation igen bliver udslagsgivende for dennes inklusion og taleret, hvormed vi er tilbage ved den politologiske fortolkning af interesseorganisationerne. Vi vil dog argumentere for, at der eksisterer en eklatant forskel i det faktum, at man ved hjælp af de fem parametre kan vende en lille størrelse til en fordel, hvilket er relevant for organisationer der befinder sig i top 20, 50 eller 150 over de største organisationer.

Konklusion

Hermed er alle spørgsmål, som vi rejste i afhandlingens indledende kapitel besvaret og vi har bragt os i en position, hvorfra det er muligt at opsummere afhandlingens vigtigste pointer. Ambitionen for dette sidste afsnit vil derfor være at samle afhandlingens enkeltdele, så helheden i vores afhandling træder frem. Vores ønske med afsnittet bliver dermed at fremvise, hvordan det teoretiske blik har gjort os i stand til at besvare problemformuleringen. Strukturen vil være således, at vi først besvarer vores arbejdsspørgsmål for til sidst at opsummere og besvare vores problemformulering:

Hvordan får interesseorganisationer taleret i dansk politik?

Afhandlingens indledende kapitel begyndte med en gennemgang af Foucaults omfattende begrebsapparat, som har været bærende for denne afhandling. Herefter står det klart, hvordan interesseorganisationer dels kan subjektiveres og dels hvordan de kan anses som værende en del af civilsamfundet. Ved hjælp af Foucault står det ligeledes klart, at interesseorganisationerne bør anskues som aktører, der forsøger at opnå inklusion og dermed taleret i en bestemt socialitet. For at forstå strukturerne i socialiteten opstillede vi første analysespørgsmål: **Hvilke rationaler er konstituerende for interesseorganisationernes handlen og talen i socialiteten?** Gennem vores analyse af 60 eliteinterviews fremskrev vi, hvordan forskellige komplekse rationaler finder sted i socialiteten og hvordan interessevaretagelsens rationaler kan forsøges fremskrevet. Disse rationaler, som vi vurderer findes, giver et blik for de regler for inklusion, vi senere kunne fremskrive. Det er evident, at der som minimum finder fem rationaler sted,

som omkranser inklusionen i socialiteten og derved bliver konstituerende for, hvordan interesseorganisationer kan handle og tale i denne. De fem rationaler eller inklusionsregler er: Troværdighed, Dagsordensættelse, Relationer & Dialog, Mobilisering samt Alliancer.

Analysen bidrager hermed til at skabe en forståelse af, at det altså ikke kun er de kvantitative parametre som medlemstal eller økonomiske midler, der afgør, om interesseorganisationer opnår inklusion og dermed får taleret i socialiteten.

Vi vil i dette afsnit, ikke redegøre for, hvordan hver enkelt aktør tilbyder interesseorganisationer forskellige regler og muligheder. Dertil vil vi tillade os at referere til det samlede regel skema til slut i analysen, tabel 2.6, hvor vi har sammenfattet alle reglerne. Vi vil i stedet rette fokus mod en ganske væsentlig pointe i analysen og noget vi finder særlig interessant. Selvom interesseorganisationer i sin natur, varetager særinteresser, så pegede flere italesættelser, på tværs af aktører, men særligt politikere af reglerne på, at særligt det at kunne reducere kompleksitet, anses for at være særligt effektivt. Det handler således om at danne alliancer om den samme dagsorden, og at denne dagsorden forventes at have samfundets interesse som helhed. Flere citater pegede på, at skete denne reduceringsproces ikke, så ville politikerne blive overdetermineret, hvorfor politikerne ikke vil være i stand til at træffe beslutning på et validt grundlag.

På baggrund af denne analyse bliver det muligt at besvare arbejdsspørgsmål to som lyder: **Hvordan sætter regler for inklusion et særligt mulighedsrum for interesseorganisationernes handlen og talen i socialiteten?** Analysen som giver svar på dette spørgsmål tager igen udgangspunkt i vores undersøgelse. På baggrund af foregående analyse giver analysen svar på, hvordan de forskellige aktører meningsudfylder reglerne samt hvilke mulighedsrum, de tilbyder interesseorganisationerne.

Analysen frembringer en vigtig pointe, nemlig; at til trods for, at de forskellige interview grupperinger er enige om eksistensen af de fem regler, meningsudfylder de reglerne på forskellig vis. For selvom aktørerne, nok kan blive enige om, at de fem regler eksisterer og omkranser og bliver selvfølgheder for inklusion i socialiteten, så er måden, hvorpå de meningsudfylder og konstituerer interesseorganisationernes handlen både kompleks og forskellig. Analysen viser, at troværdighed uden sammenligning og på tværs af alle aktører er den vigtigste regel for inklusion, men derudover vurderes vigtigheden af de fire andre forskelligt fra gruppe til gruppe.

Derudover opstår der i denne analyse en ganske væsentlig pointe for analysen; selvom interesseorganisationer varetager særinteresser, forventes det, at de samtidigt har den brede befolkning for øje. På den måde bliver der tillagt et ekstra lag til de fem inklusionsregler, nemlig befolkningen.

Herfra blev det muligt at besvare arbejdsspørgsmålet som lyder: **Hvordan vurderes Danmarks ti største interesseorganisationer ift. de fem parametre for inklusion?** Vores forforståelse var, at selvom organisationerne er meget forskellige både i forhold til type, område og arbejdsmetoder, må det nødvendigvis gælde, at de alle i en grad må siges at være inkluderet i socialiteten. Netop den erkendelse gør det muligt for os at undersøge, hvordan de ti største interesseorganisationer præstation, i forhold til parametrene, bliver vurderet af de 60 interviewpersoner. På den baggrund kan vores afhandling ses som en art opskrift for hvordan organisationer, som endnu ikke har opnået inklusion i socialiteten, kan opnå dette. Vores analyse viser, at vi ved hjælp af Foucault kan lave en ny inddeling af interesseorganisationerne, således at der skabes arketyper. Der bliver derved åbnet op for en ny erkendelsesmulighed, nemlig at den gængse politologiske syv-inddeling af interesseorganisationer ikke er fyldestgørende. I stedet får vi ved hjælp af et foucauldiansk perspektiv blik for, at interesseorganisationerne kan inddeles i tre arketyper, som viser hvilke parametre, de vurderes at være bedst til. De tre arketyper, som vi fremanalyserer, er henholdsvis de medievendte-, de sektorvendte- og de formelle interesseorganisationer. I den efterfølgende diskussion argumenterer vi yderligere for inddelingen og diskuterer de konsekvenser og muligheder man som mindre interesseorganisation er i besiddelse af. Heri kommer vi frem til, at uagtet hvilken type organisation du repræsenterer, har du muligheder for at leve op til reglerne for inklusion; du skal blot være opmærksom på, hvordan de forskellige aktører meningsudfylder reglerne – og ikke mindst, hvor vigtige de synes reglerne er over for hinanden.

På baggrund af dette bliver det nu muligt endeligt at svare på afhandlings problemformulering: interesseorganisationer i Danmark bliver underlagt en række krav og regler for, hvornår man kan tillade sig at kalde sig inkluderet i socialiteten. Men såfremt interesseorganisationerne accepterer disse regler og navigerer mellem aktørerne i den politiske arena og dermed indtager den givne subjektposition, har de en lang række muligheder for taleret i dansk politik og dermed mulighed for at blive en del af en produktiv magt.

Hermed anser vi afhandlingens problemformulering for besvaret.

Bibliografi

Agger, A. & Løfgren, K. (red.) (2013). Politik og administration. Hans Reitzels Forlag.

Andersen, Heine & Kaspersen, Lars Bo (2013): Klassisk og Moderne Samfundsteori. 5. udgave. Hans Reitzels Forlag.

Bang, Mads (2015): Det er godt at være rig og have masser af venner, men... Altinget, 13. marts 2015.

Berry, Jeffrey M (1977): Lobbying for the people: The political behavior of public interest groups. Princeton. Princeton University Press.

Binderkrantz, S. Anne (2005): Magtens Midler - danske interesseorganisationer og indflydelsesstrategi. Ph.d afhandling.

Binderkrantz, S. Anne (2010): Tordenskjolds soldater. Politica, 42. årgang, nr. 1 2010

Binderkrantz, S. Anne, Munk Christiansen, Peter & Helboe Pedersen, Helene (2014): Organisationer i politik. Hans Reitzels Forlag.

Blom-Hansen, J. (1999): Magtens organisering - Stat og interesseorganisationer i Danmark. Århus: Systime.

Boye Koch, Pernille & Knudsen, Tim (2014): Ansvarer der forsvandt - om Magten, Ministrene og Embedsværket. Samfundslitteratur.

Bugge Harder, Jonathan & Winther Nielsen, Sigge (2008): Om politisk tæft - 14 historier om dansk og international politik. Thomson Reuters.

Dean, Mitchell (1999): Governmentality - Power and Rule in Modern Society. Sage Publications.

Dean, Mitchell & Villadsen, Kaspar (2012): Statsfobi og Civilsamfund - Foucault og hans arvingers blik på staten. Nyt fra samfundsvidenskaberne.

Dunleavy, Patrick (1991): *Democracy, Bureaucracy and Public Choice. Economic Explanations in Political Science*. New York. Harvester/Wheatsheaf.

Esmark, Anders et al. (2005): *Poststrukturalistiske Analysestrategier*. Roskilde Universitetsforlag.

Foucault, Michel (1980): *Talens forfatning*. København: Rhodos.

Foucault, Michel (2000): *Useless to Revolt? I M. Foucault: Power: Essential Works of Foucault, 1954-1984, bd. 3*. London. Penguin Books.

Foucault, Michel (2009): *Biopolitikkens fødsel. Forelæsninger på Collège de France, 1978-1979*. Oversat af Peer F. Bundgård og Carsten Sestoft. København. Hans Reitzels Forlag.

Færch, Emil (2018): *Sådan rammer lockout 440.000 offentligt ansatte*. TV2 Nyhederne & Ritzau. 07. april 2018.

Heede, Dag (2004): *Det tomme menneske: Introduktion til Michel Foucault*. Museum Tusculanum Press.

Hegelund, Susanne & Mose, Peter (2014): *Lobbyistens Lommebog - Politikere under pres*. 1. udgave, 2. oplag. Gyldendal.

Munk Christiansen, Peter i Binderkrantz, Anne Skorkjær (2014): *Organisationer i politik*. Hans Reitzels Forlag.

Olsen, P. Johan (2014): *Folkestyrets varige spenninger - stortinget og den norske politiske selvforståelse*. Universitetsforlaget.

Schlozman, Kay Lehmann, Verba, Sidney & Brady, Henry E (2012): *The Unheavenly Chorus. Unequal Political Voice and the Broken Promise of American Democracy*. Princeton. Princeton University Press.

Weber, Max (2003): ”§ 16. Magt og herredømme” i Andersen, Heine; Bruun, Hans Henrik og Kaspersen, Lars Bo (red.) *Udvalgte tekster*, s.236-237. bd. 2. København: Hans Reitzels Forlag.

Åkerstrøm Andersen, Niels (1999): Diskursive Analysestrategier. Nyt fra Samfundsvidenskaberne.

Websites

Folketinget <http://www.ft.dk/leksikon/Interesseorganisationer>

Bilag

1. Politikeres vurdering af Dansk Industri
2. Embedsmænds vurdering af Dansk Industri
3. Interesseorganisationers vurdering af Dansk Industri
4. Meningsdanneres vurdering af Dansk Industri
5. Politikeres vurdering af Dansk Arbejdsgiverforening
6. Embedsmænds vurdering af Dansk Arbejdsgiverforening
7. Interesseorganisationers vurdering af Dansk Arbejdsgiverforening
8. Meningsdanneres vurdering af Dansk Arbejdsgiverforening
9. Politikeres vurdering af Kommunernes Landsforening
10. Embedsmænds vurdering af Kommunernes Landsforening
11. Interesseorganisationers vurdering af Kommunernes Landsforening
12. Meningsdanneres vurdering af Kommunernes Landsforening
13. Politikeres vurdering af Dansk Erhverv
14. Embedsmænds vurdering af Dansk Erhverv
15. Interesseorganisationers vurdering af Dansk Erhverv
16. Meningsdanneres vurdering af Dansk Erhverv
17. Politikeres vurdering af Danske Regioner
18. Embedsmænds vurdering af Danske Regioner
19. Interesseorganisationers vurdering af Danske Regioner
20. Meningsdanneres vurdering af Danske Regioner
21. Politikeres vurdering af Forbrugerrådet Tænk
22. Embedsmænds vurdering af Forbrugerrådet Tænk
23. Interesseorganisationers vurdering af Forbrugerrådet Tænk
24. Meningsdanneres vurdering af Forbrugerrådet Tænk
25. Politikeres vurdering af Landsorganisationen i Danmark
26. Embedsmænds vurdering af Landsorganisationen i Danmark
27. Interesseorganisationers vurdering af Landsorganisationen i Danmark
28. Meningsdanneres vurdering af Landsorganisationen i Danmark
29. Politikeres vurdering af Landbrug & Fødevarer
30. Embedsmænds vurdering af Landbrug & Fødevarer
31. Interesseorganisationers vurdering af Landbrug & Fødevarer
32. Meningsdanneres vurdering af Landbrug & Fødevarer
33. Politikeres vurdering af Finans Danmark
34. Embedsmænds vurdering af Finans Danmark
35. Interesseorganisationers vurdering af Finans Danmark
36. Meningsdanneres vurdering af Finans Danmark
37. Politikeres vurdering af Fagligt Fælles Forbund
38. Embedsmænds vurdering af Fagligt Fælles Forbund
39. Interesseorganisationers vurdering af Fagligt Fælles Forbund
40. Meningsdanneres vurdering af Fagligt Fælles Forbund